

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Odbor národních účtů

Odhady čtvrtletních národních účtů v České republice

Popis datových zdrojů a metod používaných
při sestavení čtvrtletních národních účtů
(Čtvrtletní odhad HDP)

Verze: 30. června 2016

Seznam zkratek

AN	Klasifikace fixních aktiv
ANA	Roční národní účty
COFOG	Klasifikace funkcí vládních institucí
COICOP	Klasifikace individuální spotřeby podle produktů
CP	Cenný papír
CZ-CPA	Klasifikace produkce
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČEB	Česká exportní banka
ČMRZB	Českomoravská rozvojová a záruční banka
ČNB	Česká národní banka
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
ERR	Externí referenční úroková míra
EU	Evropská unie
FISIM	Finanční služby nepřímo měřené
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
IRR	Interní referenční úroková míra
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MMF	Mezinárodní měnový fond
MPSV	Ministerstva práce a sociálních věcí ČR
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MV	Ministerstvo vnitra ČR
NSID	Neziskové instituce sloužící domácnostem
PF	Pozemkový fond
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PO	Příspěvkové organizace
PS	Podniková statistika
QNA	Čtvrtletní národní účty
RO	Rozpočtové organizace
S.11	Sektor nefinančních podniků
S.12	Sektor finančních institucí
S.13	Sektor vládních institucí
S.14	Sektor domácností
S.15	Sektor neziskových institucí sloužících domácnostem
SF	Státní fondy
SFK	Spotřeba fixního kapitálu
SVJ	Společenství vlastníků jednotek
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty

THFK	Tvorba hrubého fixního kapitálu
VŠPS	Výběrového šetření pracovních sil
PPI	Indexy cen výrobců

Obsah

Úvod.....	1
1 Přehled soustavy českých čtvrtletních národních účtů.....	3
1.1 Organizace a rozdělení zodpovědnosti uvnitř ČSÚ.....	3
1.2 Harmonogram publikování, revizní politika a zveřejnění QNA.....	5
1.3 Přístupy sestavení čtvrtletních národních účtů.....	5
1.4 Bilancování, benchmarking a jiné postupy harmonizace	5
1.5 Odhady vývoje fyzického objemu.....	5
1.6 Sezónní očištění a očišťování o kalendářní vlivy	6
1.7 Doplňkové informace.....	6
2 Politika zveřejnění, revizní politika, plán publikace.....	7
2.1 Plán publikací	7
2.2 Obsah publikování	7
2.3 Speciální transmise	10
2.4 Politika pro metadata.....	10
3 Základní přístup k sestavení čtvrtletních národních účtů	11
3.1 Hlavní principy sestavování čtvrtletních národních účtů	11
3.1.1 Obecná architektura sestavení čtvrtletních národních účtů.....	12
3.2 Bilancování, benchmarking a jiné postupy harmonizace	16
3.2.1 Bilanční proces čtvrtletního HDP	16
3.2.2 Benchmarking čtvrtletních národních účtů na roční národní účty.....	16
3.2.3 Ostatní harmonizační postupy	17
3.2.4 Míra odhadů v jednotlivých termínech	17
3.3 Odhady vývoje fyzického objemu.....	18
3.3.1 Obecné postupy odhadu vývoje fyzického objemu.....	18
3.3.2 Řetězení a benchmarking	19
3.3.3 Řetězení a sezónní očištění.....	19
3.4 Sezónní očištění a očišťování o kalendářní vlivy	20
3.4.1 Politika sezónního očištění	20
3.4.2 Politika očišťování o kalendářní vlivy	20
3.4.3 Revizní politika sezónně očištěných údajů	21
4 Výrobní metoda odhadu HDP.....	22
4.1 Hrubá přidaná hodnota, včetně členění podle odvětví	22
4.2 Finanční služby nepřímo měřené (FISIM).....	29

4.3	Daně a dotace na produkty.....	31
5	Výdajová metoda odhadu HDP	33
5.1	Výdaje na konečnou spotřebu domácností	33
5.2	Výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí	35
5.3	Výdaje na konečnou spotřebu neziskových institucí sloužících domácnostem	35
5.4	Tvorba hrubého kapitálu.....	35
5.4.1	Tvorba hrubého fixního kapitálu.....	35
5.4.2	Změny zásob.....	37
5.4.3	Pořízení snížené o prodej a předání cenností	38
5.5	Vývoz a dovoz	38
6	Důchodová metoda odhadu HDP	41
6.1	Náhrady zaměstnancům.....	41
6.2	Daně a dotace	42
6.3	Provozní přebytek a smíšený důchod	43
7	Obyvatelstvo a zaměstnanost.....	44
7.1	Obyvatelstvo	44
7.2	Zaměstnanost: Osoby	45
7.3	Zaměstnanost: Odpracované hodiny celkem	47
8	Předběžný odhad HDP (bleskový odhad HDP)	48
8.1	Předběžné odhady HDP.....	48
8.2	Předběžný odhad zaměstnanosti	49
9	Hlavní použité datové zdroje.....	50

Úvod

Cílem tohoto dokumentu je poskytnout stručný popis datových zdrojů, postupů a metod používaných při čtvrtletních odhadech HDP a jeho složek v České republice. Popis vychází z praxe založené na mezinárodní standardu ESA 2010 a je ve své podstatě aktualizací předchozího dokumentu vydaného v roce 2008 (jež byl založen na metodickém standardu ESA 1995).

Struktura i obsah tohoto dokumentu vychází z doporučení Eurostatu. Dokument je zaměřen výhradně na sestavení čtvrtletního HDP a jeho složek.

Pro lepší ilustraci postupu sestavení čtvrtletních národních účtů, významu dílčích částí odhadu a použitých metod je popis doprovázen číselnými ilustracemi. Ty dokumentují odhad čtvrtletních makroekonomických ukazatelů za 2. čtvrtletí 2015, v době 1. standardního odhadu (při publikaci 28. srpna 2015, tj. přibližně 60 dnů po skončení čtvrtletí).

Popis je výsledkem grantu Eurostatu (Progress towards full implementation of the ESA 2010 – číslo smlouvy 04121.2015.002-2015.162).

Tento dokument bude v budoucnosti aktualizován, pokud dojde k významným metodickým změnám či postupům.

1 Přehled soustavy českých čtvrtletních národních účtů

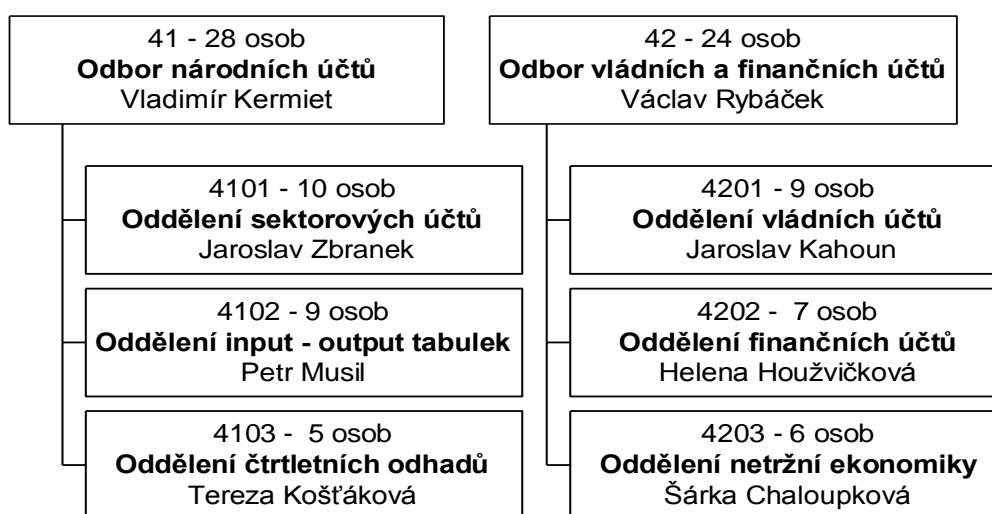
1.1 Organizace a rozdělení zodpovědnosti uvnitř ČSÚ

- 1.1 **Čtvrtletní národní účty (QNA)** jsou v České republice sestavovány Českým statistickým úřadem. Český statistický úřad (ČSÚ) je ústředním orgánem státní správy České republiky. Byl zřízen dne 8. ledna 1969 zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. ČSÚ se při své činnosti řídí zákonem o státní statistické službě č. 89/1995 a také Kodexem evropské statistiky přijatým dne 28. září 2011 Výborem pro Evropský statistický systém.
- 1.2 Český statistický úřad je nezávislou institucí vedenou předsedou, který je jmenován prezidentem České republiky na návrh vlády. Předseda ČSÚ se účastní zasedání vlády bez hlasovacího práva.
- 1.3 Organizačně je Český statistický úřad rozdělen do dvou částí, kde každá je řízená místopředsedou. Jeden z nich řídí krajské reprezentace, druhý všechny statistické sekce, jako jsou: Sekce makroekonomických statistik, Sekce obecné metodiky a registrů, Sekce produkčních statistik, Sekce demografie a sociálních statistik.
- 1.4 Vedle tohoto členění je 5 odborů, které jsou přímo řízeny předsedou ČSÚ. Kromě Kanceláře předsedy jde o Odbor bezpečnosti a krizového řízení, Odbor personalistiky a mezd, Odbor legislativní a mezinárodní spolupráce, Odbor vnější komunikace a Odbor informačních služeb.
- 1.5 Makroekonomická sekce, do jejíž odpovědnosti spadá mimo jiné i sestavování národních účtů, zahrnuje čtyři odbory. Dva se přímo zabývají sestavováním národních účtů (Odbor národních účtů a Odbor vládních a finančních účtů) a dalšími dvěma jsou Odbor cenové statistiky a Odbor zahraničního obchodu. Oba odbory národních účtů jsou spolu pracovním úzce provázané. Dohromady jsou rozčleněny do šesti oddělení (viz Schéma 1) a v současnosti mají celkem 52 pracovníků (všichni s vysokoškolským vzděláním, zejména ekonomického zaměření).
- 1.6 **Oddělení sektorových účtů** hraje integrující roli v procesu sestavování čtvrtletních a ročních sektorových účtů za národní hospodářství celkem (QSA, resp. ASA). Pro účely ANA sestavuje úplnou posloupnost nefinančních účtů, finanční účty, účty ostatních změn a rozvahy za (sub)sektory nefinančních podniků a za sektor domácností. Toto oddělení sestavuje i úplnou posloupnost účtů za nerezidenty. Účty výroby a tvorby důchodů za národní hospodářství i za všechny příslušné (sub)sektory sestavuje ročně i v odvětvovém členění. Podílí se také na přípravě ročních statistických zjišťování, na výběru zjišťovaných ukazatelů, popisu těchto ukazatelů a na formě zjišťování za nefinanční podniky. V rámci oddělení jsou prováděny odhady na úplnost ekonomiky, čtvrtletní i roční odhady služeb bydlení, čtvrtletní i roční odhady ukazatelů zaměstnanosti a bilance nevyřáběných aktiv. Dále jsou zde sestavovány i roční regionální účty. Pro účely QSA sestavuje čtvrtletní nefinanční sektorové účty za sektor nefinančních podniků a domácností a koordinuje jejich sestavování za ostatní sektory.
- 1.7 **Oddělení input-output tabulek** sestavuje tabulky dodávek a užití v běžných i ve stálých cenách a také symetrické input-output tabulky. Provádí odhady výdajů na konečnou spotřebu domácností, dále bilancování toků komodit v rámci tabulek dodávek a užití, resp. hraje rozhodující roli při bilancování účtu výrobků a služeb a při závěrečném ověřování údajů o produkci a mezispotřebě v odvětvovém členění v ANA. Podílí se také na přípravě ročních statistických zjišťování při definování požadavků na komoditní struktury. Dále pro účely ANA sestavuje bilance fixního kapitálu, zásob, cenností a tabulky tvorby hrubého fixního kapitálu v trojím členění: (sub)sektorovém x odvětvovém x věcném. Provádí výpočet spotřeby fixního kapitálu v požadovaném členění. Bilancuje pořízení a předání (prodeje) použitých fixních aktiv. Provádí odhady a bilancuje pořízení a stavů fixních aktiv pořízených na finanční leasing.

Podílí se také na přípravě ročních statistických zjišťování, na výběru zjišťovaných ukazatelů nefinančních aktiv, popisu těchto ukazatelů i na formě zjišťování. Pro potřeby čtvrtletního odhadu HDP provádí odhad konečné spotřeby domácností a změny zásob a podílí se na přípravě souvisejících čtvrtletních koncepčních úprav.

- 1.8 **Oddělení čtvrtletních odhadů** vytváří čtvrtletní odhady tvorby a užití hrubého domácího produktu v běžných a stálých cenách, včetně sezonního očištění příslušných časových řad. V návaznosti na to je toto oddělení odpovědné za odhad produkce, mezispotřeby, tvorby fixního kapitálu a vývozu a dovozu pro sestavení čtvrtletních sektorových účtů. Podílí se na odhadu čtvrtletních koncepčních úprav a úprav na úplnost v sektorovém členění vstupujících do odhadu HDP a čtvrtletních sektorových účtů. Podílí se také na přípravě čtvrtletních statistických zjišťování, zejména na výběru zjišťovaných ukazatelů za nefinanční podniky a domácnosti. Toto oddělení je odpovědné za metodické vymezení odhadů vývozu a dovozu zboží a služeb a tyto položky jsou zde sestavovány pro čtvrtletní i roční národní účty.

Rámeček 1.1 Odbory národních účtů

- 1.9 **Oddělení vládních účtů** sestavuje úplnou sestavu ročních i čtvrtletních nefinančních a finančních účtů, účty ostatních změn i rozvahy za sektor vládních institucí (v rozdělení podle subsektorů); zodpovídá za EDP notifikace vládního deficitu a dluhu (notifikační tabulky, dotazníkové tabulky, souhrnný přehled zdrojů a metod atd.). Pro odhady čtvrtletního HDP dodává podkladové údaje za sektor vládních institucí (pro odhad přidané hodnoty, tvorby fixního kapitálu a výdajů na konečnou spotřebu vlády), včetně daní a dotací.
- 1.10 **Oddělení finančních účtů** hraje rozhodující roli při bilancování toků a stavů finančních aktiv a pasiv. Sestavuje úplnou sekvenci nefinančních účtů, finanční účty, účty ostatních změn a rozvahy za (sub)sektory finančních institucí. Podílí se také na přípravě ročních statistických zjišťování, na výběru zjišťovaných ukazatelů, popisu těchto ukazatelů i na formě zjišťování za finanční instituce. Pro odhady čtvrtletního HDP dodává podkladové údaje za sektor finančních institucí a související koncepční úpravy.
- 1.11 **Oddělení netržní ekonomiky** zajišťuje podklady pro vládní účty, zajišťuje koordinaci a spolupráci s ministerstvem financí, získává dostupné administrativní a statistické údaje za všechny vládní jednotky. Dále jsou v tomto oddělení sestavovány roční účty za neziskové instituce sloužící domácnostem. Oddělení se také podílí na sestavování ukazatelů v rámci Evropského srovnávacího projektu (pro výdaje na HDP) a odhaduje průměrnou váženou sazbu DPH (vlastní zdroj EU).

1.2 Harmonogram publikování, revizní politika a zveřejnění QNA

- 1.12 **Hlavním publikačním termínem** ukazatelů čtvrtletních národních účtů je přibližně **60. den** po skončení referenčního čtvrtletí¹. V tomto termínu se publikuje plná sestava ukazatelů HDP ve struktuře dle výrobní, výdajové i důchodové metody. Spolu s tím jsou publikovány i údaje o zaměstnanosti.
- 1.13 Vedle toho se jako rychlá informace o vývoji ekonomiky publikuje **předběžný odhad** čtvrtletního HDP, a to přibližně **45. den** po skončení referenčního čtvrtletí². HDP a jeho složky mohou být revidovány i společně se zveřejněním **čtvrtletních sektorových účtů** v souvislosti se zpřesněním údajů o vládních institucích, a to přibližně **90. den** po skončení referenčního období³.
- 1.14 Obecně platí, že s každým novým odhadem dochází ke zpřesnění. Společně s referenčním čtvrtletím se může revidovat i předchozí čtvrtletí běžného roku. Se čtvrtým čtvrtletím se revidují údaje za celý rok. Se zveřejněním nových ročních sestav národních účtů dochází k narovnání čtvrtletních národních účtů (QNA) na roční národní účty (ANA).

1.3 Přístupy sestavení čtvrtletních národních účtů

- 1.15 Čtvrtletní národní účty jsou sestavovány v souladu s Evropským systémem národních účtů (ESA 2010). Čtvrtletní odhad HDP je založen zejména na výrobní a výdajové metodě. Tyto dvě metody vstupují jako protistrany do procesu bilancování, který je určující pro konečné odhady HDP a jeho složek (v běžných cenách a v průměrných cenách předchozího roku).
- 1.16 Díky relativně široké škále dostupných datových zdrojů patří většina statistických metod používaných při odhadech čtvrtletního HDP mezi přímé postupy. Ty jsou do značné míry založeny na datových zdrojích, které jsou svým charakterem a obsahem obdobou zdrojů používaných při sestavování ročních národních účtů. Odlišnosti od ročních datových zdrojů (zejména menší podrobnost) jsou při sestavování QNA zohledněny tak, aby byla zajištěna srovnatelnost časových řad v období, kdy nejsou dostupné roční národní účty za běžný rok.
- 1.17 Pokud není dostupný vhodný datový zdroj v čtvrtletní (či kratší) periodicitě, jsou využívány nepřímé postupy. Ty jsou založeny obvykle na hodnotě ročních národních účtů za předchozí rok (resp. na hodnotě za stejné období předchozího roku) s využitím alternativních metod odhadu meziročního vývoje.

1.4 Bilancování, benchmarking a jiné postupy harmonizace

- 1.18 Odhady HDP jsou sestavovány prostřednictvím dvou nezávislých postupů – výrobní metodou a výdajovou metodou. Důchodová metoda odhadu HDP nevstupuje do bilančního procesu, protože hrubý provozní přebytek je odvozen jako reziduální položka. Rozdíl mezi oběma metodami je odstraněn v rámci bilančního procesu.

1.5 Odhady vývoje fyzického objemu

- 1.19 Odhad vývoje fyzického objemu makroekonomických ukazatelů spočívá obecně ve dvou základních krocích. Prvním je převod složek HDP z běžných cen do průměrných cen předchozího roku (s použitím příslušných cenových indexů). Druhým je zřetězení ukazatele v průměrných cenách předchozího roku s cílem získat časové řady ve srovnatelných cenách pro výpočet indexu fyzického objemu. Zřetězení čtvrtletních ukazatelů je prováděno s využitím tzv. metody „annual overlap“.

---

¹ 1. standardní odhad

² Více viz kapitola 8.

³ 2. standardní odhad

1.6 Sezónní očištění a očišťování o kalendářní vlivy

- 1.20 HDP a jeho složky podle výrobní, výdajové a důchodové metody jsou vedle sezónně neočištěných dat rovněž zveřejňované⁴ v sezónně očištěné formě. Výpočty probíhají metodou TRAMO/SEATS. Sezónní očištění je prováděno každé čtvrtletí. Jednou ročně, tj. při odhadu 1. čtvrtletí, jsou revidovány všechny časové řady sezónně očištěných údajů. Mimo tuto roční revizi jsou revize sezónně očištěných dat omezeny pouze na ta období, v nichž dochází k revizi neočištěných údajů.
- 1.21 Korekce o kalendářní vlivy jsou prováděny pouze pro vybrané časové řady, u kterých je vliv kalendáře statisticky významný a vysvětlitelný z ekonomického úhlu pohledu. Aplikován je regresní přístup s použitím jedné regresní proměnné, která zohledňuje členění na pracovní a nepracovní dny a efekt Velikonoc.

1.7 Doplnkové informace

- 1.22 Hlavní internetová stránka věnovaná národním účtům v České republice je <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>.
- 1.23 Údaje o čtvrtletních národních účtech v ČR jsou dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/ctvrtletni_ucty.
- 1.24 Všechny údaje národních účtů v ČR jsou zveřejňovány v Databázi národních účtů <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>.
- 1.25 Vybrané údaje jsou rovněž zveřejňovány ve Veřejné databázi ČSÚ <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>.
- 1.26 Údaje čtvrtletních národních účtů jsou pravidelně zasílány mezinárodním institucím. Jedná se například o Mezinárodní měnový fond, jehož Přehled ekonomických ukazatelů (SDDS Plus) je zveřejněn i na stránkách ČSÚ <https://www.czso.cz/csu/czso/prehled-ekonomicky-ch-ukazatelu-cr-pro-mmf-sdds-plus>.

---

⁴ Na stránkách ČSÚ nebo Eurostatu.

2 Politika zveřejnění, revizní politika, plán publikace

2.1 Plán publikací

- 2.1 **Běžné odhady ukazatelů QNA** jsou publikovány přibližně 60 dní po skončení referenčního čtvrtletí. Publikované Rychlé informace (tiskové zprávy) zahrnují hlavní ukazatele, informace o možných revizích a krátký komentář k vývoji ekonomiky v daném čtvrtletí. Důraz je kladen jak na výdajové složky HDP, tak na zdrojovou stranu HDP. Rychlé informace jsou doprovázeny elektronickou publikací časových řad. Vše je zveřejňováno na stránkách ČSÚ. Tato sada tabulek časových řad je aktualizována a publikována rovněž v termínu publikace čtvrtletních sektorových účtů (tj. přibližně 90 dnů po skončení čtvrtletí).
- 2.2 Vedle běžných odhadů jsou také publikovány **předběžné odhady HDP** a to přibližně 45 dní po skončení referenčního čtvrtletí. Rychlá informace obsahuje pouze informace o meziročním a mezičtvrtletním tempu vývoje HDP a informaci o zaměstnanosti (vše je očištěno o kalendářní vlivy a sezónnost). Rychlé informace k běžným odhadům ukazatelům QNA a bleskovému odhadu HDP jsou k dispozici na: <https://www.czso.cz/csu/czso/ctvrtletni-narodni-ucty-tvorba-a-uziti-hdp-a-predbezny-odhad-hdp>.
- 2.3 **Katalog produktů** je dostupný na stránkách ČSÚ přibližně 4 měsíce před začátkem daného roku: <https://www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu>.
- 2.4 Současně s běžným odhadem za dané čtvrtletí jsou zpřesněny i výsledky za předchozí čtvrtletí. Toto zpřesnění vychází z nových informací, které jsou dostupné až po zveřejnění běžného čtvrtletí. K revizi všech čtvrtletí dochází současně se zveřejněním 4. čtvrtletí. Základem pro toto zpřesnění jsou zejména aktualizované výsledky zpracování čtvrtletního statistického šetření P3-04, které se dopočítává s využitím údajů z přiznání k DPH (více viz DS89).
- 2.5 Čtvrtletní účty jsou revidovány v souvislosti s publikací ročních národních účtů na konci června tak, aby byly všechny čtvrtletní a roční výstupy národních účtů vzájemně v souladu.
- 2.6 Odlišná revizní politika se používá pro sezónně očištěné údaje viz kapitola 3.4.

2.2 Obsah publikování

- 2.7 V termínech 60 i 90 dnů po skončení čtvrtletí jsou zveřejňovány stejné soubory časových řad čtvrtletních datových výstupů. Jsou publikovány údaje o HDP v metodách výrobní⁵, výdajové a důchodové, a dále časové řady ukazatelů zaměstnanosti⁶. Přehled těchto výstupů (neочиštěných i očištěných o sezónní vlivy a nestejný počet pracovních dnů) zachycuje tabulka 2.1.
- 2.8 Časové řady v běžných cenách jsou k dispozici od 1. čtvrtletí 1995. Údaje v průměrných cenách předchozího roku a ve stálých cenách zřetězených s referenčním rokem 2010 jsou publikovány od 1. čtvrtletí 1996. Údaje se zveřejňují na internetové adrese: https://www.czso.cz/csu/czso/hdp_cr.
- 2.9 V souladu s Transmisním programem ESA 2010 jsou v termínu 2 měsíce po skončení čtvrtletí zasílány všechny požadované tabulky. Na rozdíl od internetových výstupů tyto tabulky obsahují i vývoz a dovoz zboží a služeb v členění na členské státy EU a zbytek světa.⁷

⁵ V 10 hlavních kategoriích CZ-NACE.

⁶ dtto

⁷ V časové řadě od 1. čtvrtletí 2008 v běžných cenách a od 1. čtvrtletí 2011 v průměrných cenách předchozího roku a ve stálých cenách zřetězených s referenčním rokem 2010.

Tabulka 2.1 Přehled čtvrtletních publikovaných sezónně neочиštěných výstupů na internetových stránkách ČSÚ

Sezónně neочиštěno									
Druh výstupu	Výrobní metoda	Výdajová metoda	Důchodová metoda	Členění THFK (P.51)	Výdaje na spotřebu domácností podle trvanlivosti	Zaměstnanost	Odpracované hodiny	Reálný hrubý domácí důchod	Sektorové účty
Běžné ceny, (mil. Kč)	ano	ano	ano	ano	ano	-	-	-	ano
Průměrné ceny předchozího roku, (mil. Kč)	ano	ano	-	ano	ano	-	-	ano	-
Srovnatelné ceny 2010, zřetězené, (mil. Kč)	ano	ano	-	ano	ano	-	-	-	-
Index běžných cen, SOPR = 100, (%)	ano	ano	ano	ano	ano	-	-	-	-
Objemový index, SOPR = 100, (%)	ano	ano	-	ano	ano	-	-	ano	-
Deflátoři, SOPR = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Počet jednotek, (osoby, tis. hodin)	-	-	-	-	-	ano	ano	-	-
Index počtu jednotek, SOPR = 100, (%)	-	-	-	-	-	ano	ano	-	-

Tabulka 2.2 Přehled čtvrtletních publikovaných sezónně očištěných výstupů na internetových stránkách ČSÚ

Sezónně očištěno									
Druh výstupu	Výrobní metoda ²⁾	Výdajová metoda ²⁾	Důchodová metoda ²⁾	Členění THFK (P.51) ²⁾	Výdaje na spotřebu domácností podle trvanlivosti ²⁾	Zaměstnanost	Odpracované hodiny	Reálný hrubý domácí důchod	Sektorové účty
Běžné ceny, (mil. Kč)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Průměrné ceny předchozího roku, (mil. Kč)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Srovnatelné ceny 2010, zřetězené, (mil. Kč)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Index běžných cen, SOPR = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Index běžných cen, předchozí období = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Objemový index, SOPR = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Objemový index, předchozí období = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Deflátoři, SOPR = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Deflátoři, předchozí období = 100, (%)	ano	ano	-	-	-	-	-	-	-
Příspěvky odvětví k vývoji HPH, příspěvky k vývoji HDP, (p. b.)	ano	ano ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Počet jednotek, (osoby, tis. hodin)	-	-	-	-	-	ano	ano	-	-
Index počtu jednotek, SOPR = 100, (%)	-	-	-	-	-	ano	ano	-	-
Index počtu jednotek, předchozí období = 100, (%)	-	-	-	-	-	ano	ano	-	-

¹⁾ Publikuje se bez vyloučení a po vyloučení dovozu pro konečné užití.

²⁾ Očištěno o nestejný počet pracovních dnů.

Výstupy čtvrtletních nefinančních sektorových účtů

- 2.10 Všechny čtvrtletní údaje za nefinanční sektorové účty jsou při publikaci QNA plně v souladu. Ukazatele za jednotlivé sektory se publikují v termínu 90 dní po skončení čtvrtletí, v běžných cenách, sezónně neočištěné a v časové řadě od 1. čtvrtletí 1999. Výstupy jsou rovněž zasílány v rámci Transmisního programu ESA 2010.

2.3 Speciální transmise

- 2.11 Všechny sestavené tabulky Transmisního programu jsou zasílány do Eurostatu⁸ prostřednictvím systému eDAMIS, ve formátu SDMX-ML, a to vždy při každé publikaci údajů.
- 2.12 Žádná instituce nemá právo obdržet výstupy QNA před termínem oficiálního zveřejnění.

2.4 Politika pro metadata

- 2.13 Údaje QNA za Českou republiku jsou poskytována podle standardu SDDS (Special Data Dissemination Standard) definovaného Mezinárodním měnovým fondem. Metadata související s národními účty jsou k nalezení na adrese:

<http://dsbb.imf.org/Pages/SDDS/CtyCtgBaseList.aspx?ctycode=CZE&catcode=NAG00>

---

⁸ Některé údaje, které jsou součástí transmisního programu, nejsou publikovány na stránkách ČSÚ, a jsou zveřejněny na stránkách Eurostatu.

3 Základní přístup k sestavení čtvrtletních národních účtů

3.1 Hlavní principy sestavování čtvrtletních národních účtů

- 3.1 Čtvrtletní národní účty jsou sestavovány v souladu s Evropským systémem národních účtů⁹ (ESA 2010). **Primárním cílem** sestavení čtvrtletních národních účtů je **čtvrtletní odhad HDP**. Vedle toho jsou odhadovány rovněž jednotlivé složky HDP na straně zdrojů i užití.
- 3.2 Čtvrtletní odhad HDP je založen zejména na **výrobní metodě** (blíže viz kapitola 4) a **výdajové metodě** (blíže viz kapitola 5). Tyto dvě metody vstupují jako protistrany do procesu **bilancování**, který je určující pro konečné odhady HDP (blíže viz kapitola 3.2.1). Tabulka 3.1 zachycuje sestavení HDP oběma metodami ve 2. čtvrtletí 2015 v termínu 60 dnů po skončení čtvrtletí¹⁰. Důchodová metoda odhadu HDP je rovněž čtvrtletně sestavována, nevstupuje však do procesu bilancování s ostatními metodami¹¹ (je metodou implicitní).

Tabulka 3.1 Sestavení HDP výrobní a výdajovou metodou – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Běžné ceny	Průměrné ceny předchozího roku	Implicitní deflátor
Výrobní metoda					
1	P.1	Produkce	2 687 636	2 691 411	99,9
2	P.2	Mezispotřeba	1 676 446	1 686 261	99,5
3		<i>z toho: bilanční úprava v cenách předchozího roku</i>	-	-1 405	-
4=1-2	B.1g	Hrubá přidaná hodnota	1 011 190	1 005 150	100,6
5	D.21	Daně z produktů	139 002	138 035	100,8
6	D.31	Dotace na produkty	29 414	28 886	99,9
7=4+5-6	B.1g*	Hrubý domácí produkt	1 120 778	1 114 299	100,7
Výdajová metoda					
8	P.3	Výdaje na konečnou spotřebu	740 825	737 213	100,8
9		Domácností	525 874	523 850	100,5
10		Vládních institucí	207 706	206 210	101,5
11		Neziskových institucí sloužících domácnostem	7 245	7 153	101,5
12	P.5	Tvorba hrubého kapitálu	295 866	293 083	101,1
13	P.51	Tvorba hrubého fixního kapitálu	273 282	270 144	101,5
14	P.52	Změna zásob	21 442	21 822	125,9
15		<i>z toho: bilanční úprava v běžných cenách¹⁾</i>	2 147	-	-
16	P.53	Čisté pořízení cenností	1 142	1 117	102,2
17	P.6	Vývoz (FOB)	953 068	955 239	100,0
18	P.61	Vývoz zboží	810 983	815 067	99,7
19	P.62	Vývoz služeb	142 085	140 172	101,7
20	P.7	Dovoz (FOB)	868 981	871 236	100,2
21	P.71	Dovoz zboží	748 234	751 586	100,0
22	P.72	Dovoz služeb	120 747	119 650	101,2
23=8+12+17-20	B.1g*	Hrubý domácí produkt	1 120 778	1 114 299	100,7

3.3 Čtvrtletní HDP je sestavován ve třech termínech¹²:

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii.

¹⁰ Publikace dne 28. srpna 2015.

¹¹ Hrubý provozní přebytek (vč. smíšeného důchodu) je chápán jako residuální položka (tzn. bilanční položka).

¹² Uvedený počet dnů je přibližný, skutečný termín zveřejnění dat závisí rovněž na kalendářních dnech.

- Předběžný odhad – 45 dnů po skončení čtvrtletí (blíže viz kapitola 8),
- 1. standardní odhad – 60 dnů po skončení čtvrtletí,
- 2. standardní odhad – 90 dnů po skončení čtvrtletí.

O revizní politice blíže viz kapitola 2.

- 3.4 Při sestavování tří odhadů HDP jsou naplňovány vždy všechny položky potřebné pro sestavení bilance zdrojů a užití HDP, resp. výrobní a výdajové metody. Principy odhadů v jednotlivých termínech se liší v závislosti na dostupibilitě čtvrtletních dat. Některé podklady existují již pro předběžný odhad, jiné až pro standardní odhad, některé podklady nejsou ve čtvrtletní periodicitě k dispozici vůbec (blíže viz kapitola 3.2.4).
- 3.5 Díky relativně široké škále dostupných dat patří metody používané při sestavování jednotlivých položek zejména do skupiny „přímých postupů“ (§12.07 ESA 2010). Přímé postupy jsou založeny na datových zdrojích dostupných ve čtvrtletní či kratší periodicitě, které svým charakterem a obsahem obvykle odpovídají zdrojům používaným při sestavování ročních národních účtů. Vzhledem ke kratší periodicitě jsou sice některé čtvrtletní (měsíční) datové zdroje zjednodušené v porovnání s ročními verzemi, nicméně při sestavování QNA je na takovou skutečnost brán zřetel. Tím je zajištěna **srovnatelnost časových řad** v období, kdy nejsou dostupné roční národní účty za běžný rok.
- 3.6 Nepřímé postupy jsou používány v případě nedostupných přímých čtvrtletních datových zdrojů pro odhad dané položky a jsou založeny obvykle na hodnotě ročních národních účtů za předchozí rok (resp. hodnotě za stejné období předchozího roku) s využitím alternativních metod odhadu meziročního vývoje.
- 3.7 Popis sestavení čtvrtletních účtů v tomto dokumentu je zaměřen primárně na **postupy při odhadu v termínu 60 dnů po skončení čtvrtletí, tedy při odhadech čtvrtletí v běžném roce, kdy nejsou roční národní účty dostupné**. Těmto postupům odpovídají i číselné příklady uváděné v tabulkách, a to pro odhad 2. čtvrtletí 2015, který byl publikován dne 28. srpna 2015. Pokud je postup odlišný v jiných termínech, je tato skutečnost u popisu odhadu příslušných položek zmíněna.
- 3.8 V kapitole 3.2.2 je navíc uveden obecný postup při narovnávání čtvrtletních národních účtů na roční národní účty. Díky konzistentní revizní politice čtvrtletních a ročních národních účtů jsou vždy publikované údaje QNA v souladu s ANA.

3.1.1 Obecná architektura sestavení čtvrtletních národních účtů

- 3.9 Proces sestavení odhadu HDP ve čtvrtletích běžného roku (tj. bez ročních národních účtů) lze stručně popsat v následujících krocích:
1. Převzetí datových zdrojů pro jednotlivé položky výrobní i výdajové metody,
  2. Ověření datových zdrojů a případné opravy,
  3. Extrapolované vyrovnání na roční datové zdroje¹³ (provádí se u vybraných položek),
  4. Koncepční úpravy a úpravy na úplnost jednotlivých položek,
  5. Extrapolované vyrovnání na roční národní účty¹⁴ (provádí se u vybraných položek),

¹³ Jedná se o extrapolace rozdílů mezi čtvrtletními a ročními datovými zdroji. Při odhadech za čtvrtletí běžného roku (tj. v případě, kdy nejsou k dispozici roční údaje) je extrapolován do čtvrtletí běžného roku rozdíl mezi datovými zdroji z předchozího roku.

¹⁴ Jedná se o extrapolace rozdílů mezi čtvrtletními a ročními národními účty. Při odhadech za čtvrtletí běžného roku (tj. v případě, kdy nejsou k dispozici roční údaje) je extrapolován do čtvrtletí běžného roku rozdíl mezi čtvrtletními a ročními národními účty z předchozího roku. V případě, že jsou již roční národní účty k dispozici (není případ popisu 2. čtvrtletí 2015 v tomto dokumentu), je tento krok nahrazen procesem „vyrovnání na roční národní účty“ (již se nejedná o extrapolaci rozdílů, ale skutečné rozdíly).

6. Bilancování HDP výrobní a výdajovou metodou v běžných cenách s cílem získat hodnotu HDP v běžných cenách,
  7. Převod jednotlivých složek HDP výrobní a výdajové metody z běžných cen do cen předchozího roku¹⁵,
  8. Bilancování HDP výrobní a výdajovou metodou v cenách předchozího roku s cílem získat hodnotu HDP v cenách předchozího roku,
  9. Sezónní očištění HDP a jeho složek odděleně pro běžné ceny a stálé ceny zřetězené se základním rokem 2010.
- 3.10 **Ověření datových zdrojů a případné opravy** (odst. 3.9, krok 2) probíhá vždy ve spolupráci s dodavateli dat. Pokud jde o hlavní datové zdroje výrobní metody (např. DS89 či DS11) je ustavena pracovní skupina, která se pravidelně setkává při předávání dat pro sestavení odhadu HDP. Jejími členy jsou pracovníci odboru národních účtů a pracovníci jednotlivých odvětvových statistik. Ověření datových zdrojů a případné opravy se z velké části týkají správného zatřídění jednotek v souvislosti s organizačními změnami, oprav zjevných chyb ve zjišťování a doplnění dodatečně zjištěných dat po zpracování datového zdroje. Obdobné kontroly probíhají i u položek na výdajové straně, v přímé komunikaci s dodavateli vstupních dat.
- 3.11 **Koncepční úpravy** (odst. 3.9, krok 4) jsou obecně prováděny s cílem překlenout rozdíly mezi podnikovým účetnictvím (většina datových zdrojů) a metodikou národního účetnictví. Vedle toho jsou prováděny **úpravy na úplnost**, jejichž cílem je zajistit plné pokrytí všech produktivních činností, tj. i těch, které nemusí být zachyceny v pravidelných statistických zjišťováních nebo administrativních zdrojích dat¹⁶. Podstata (i kódování) koncepčních úprav a úprav na úplnost ve čtvrtletních národních účtech je plně konzistentní se systémem úprav v ročních národních účtech (viz Tabulka 3.2). Pokud jsou k dispozici spolehlivé čtvrtletní datové zdroje pro jednotlivé úpravy v době sestavení čtvrtletí běžného roku, je použita „přímá metoda“ odhadu. V případě, že data nejsou pro čtvrtletí běžného roku k dispozici, je použita „nepřímá metoda“ odhadu založena na využití informací z předchozího roku (obvykle roční data) a pomocné proměnné zachycující meziroční vývoj. Alternativně je používán expertní odhad.

---

¹⁵ V případě, že jsou k dispozici roční národní účty (není případ popisu 2. čtvrtletí 2015 v tomto dokumentu), následuje proces „vyrovnání na roční národní účty v cenách předchozího roku“ a poté následuje bod 8.

¹⁶ V rámci systému čtvrtletních účtů jsou do těchto úprav (z důvodu optimalizace procesů) zahrnuty i případné tzv. „extrapolační úpravy“, které jsou v systému ročních národních účtů zachycovány samostatně.

Tabulka 3.2 Přehled koncepčních úprav a úprav na úplnost pro čtvrtletní odhady HDP v běžném roce

Kód	Název úpravy	Metoda odhadu pro běžný rok ¹	Položka		
			Výrobní metoda	Výdajová metoda	Důchodová metoda
C01A	Zisk/ztráta z držby zásob	přímá	P.1 (S.11, S.14) P.2 (S.11, S.14)	P.52	-
C02A	Finanční leasing	přímá	P.1 (S.11, S.12) P.2	-	-
C03A	Zušlechtění – vyloučení zboží	přímá	-	P.61, P.71	-
C03B	Služby zušlechtění	přímá	-	P.62, P.72	-
C03C	Obchodování v zahraničí (merchanting)	přímá	-	P.61, P.71	-
C03D	Operativní leasing a zapůjčení – vývoz a dovoz zboží	přímá	-	P.61, P.71	-
C03E	Ostatní úpravy vývozu a dovozu zboží	přímá	-	P.61, P.71	-
C03F	Překrytí zboží se službami pasivního zušlechtění	přímá	-	P.61, P.71	-
C03G	Přesměrování - podpora obnovitelných zdrojů	nepřímá	D.31, D21	-	-
C03H	Vývoz správních služby	přímá	-	P.62	-
C03I	Marže finančních dealerů (margins)	přímá	-	P.62, P.72	-
C04A	Naturální mzdy	přímá/nepřímá	P.1, P.2	P.31 (S.14, S.13)	D.11
C05A	Cestovné	přímá	P.2 (S.13)	-	D.11
C06	Daně a dotace na produkty/produkci	přímá	P.1, D.21, D.31	-	D.29
C07A	Pojištění a zajištění	přímá	P.1 (S.12), P.2	P.62, P.72, P.31 (S.14)	-
C07B	EGAP	přímá	P.1 (S.13), P.2 (S.11, S.12, S.13)	P.62	-
C07D	Penzijní nároky	přímá	P.1 (S.12)	P.31 (S.14)	-
C08A	Výpočet a alokace FISIM	přímá	P.1 (S.12), P.2	P.62, P.72, P.31 (S.14)	-
C10B	Konsolidace v energetice	přímá	P.1, P.2 (S.11)	-	-
C11A	Kapitalizace drobného majetku (nad 20 tis)	nepřímá	P.2	P.51	-
C11B	Kapitalizace podlimitního majetku (do 20 tis)	nepřímá	P.2	P.51	-
C12A	Zahraniční provozovny	nepřímá	-	P.62	-
C13E	Alokace produkce ČNB	přímá	P.1 (S.12), P.2 (S.12)	-	-
E01A	Spotřeba fixního kapitálu	nepřímá	P.1 (S.13, S.15)	P.3 (S.13, S.15)	-
E02	Imputované nájemné, placené nájemné apod.	nepřímá	P.1, P.2 (S.14)	P.31 (S.14)	-
E06C	Kapitalizace SW ve vlastní režii	nepřímá	P.1 (S.13)	P.51	-
E07A	Kapitalizace výdajů na VaV	nepřímá	P.1, P.2	P.51	-
E08A	Přírůstek lesa (dřeva na pni)	nepřímá	P.1	P.52	-
E09C	Fiktivní nerezidentské jednotky v ČR	nepřímá	-	P.62	-
E09D	Fiktivní rezidentské jednotky v zahraničí	nepřímá	-	P.72	-
E10F	Zahraniční pracovníci	přímá	-	P.62, P.72, P.31 (S.14)	D.11, D.12
NX	Nezjištěná ekonomika (neformální, nelegální, skrytá)	nepřímá	P.1 (S.11, S.14) P.2 (S.11, S.14)	P.61, P.62, P.71, P.72, P.31 (S.14)	D.11

¹ "Přímá" metoda značí, že odhad je prováděn na základě aktuálních dat za dané čtvrtletí. "Nepřímá" metoda vyjadřuje nedostupnost údajů ve čtvrtletích běžného roku, a proto jsou odhady obvykle založeny na údajích předchozího roku.

- 3.12 Ostatní kroky celkového postupu, tj. **extrapolace** rozdílů mezi ročními a čtvrtletními datovými zdroji (resp. čtvrtletními a ročními národními účty), stejně jako **bilancování, převod položek do cen předchozího roku** a **sezónní očištění** jsou blíže popsány v jednotlivých podkapitolách této kapitoly.
- 3.13 Z technického pohledu je sestavení založeno na propojeném systému souborů aplikace MS Excel. Standardizované makety souborů jsou používány v případě odhadu většiny položek, zejména pro kroky extrapolovaného vyrovnání na roční data nebo převodu do cen předchozího roku. Analýzy individuálních dat ze statistických zjišťování (či administrativních dat) jsou prováděny obvykle prostřednictvím aplikací MS Access nebo PL-SQL Developer.

Klasifikace používané při čtvrtletních odhadech

- 3.14 Při čtvrtletních odhadech jsou používány standardní klasifikace, které jsou využívány i v ročních národních účtech. Jedná se zejména o:
1. Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE¹⁷),
  2. Statistická klasifikace produkce (CZ-CPA),
  3. Klasifikace institucionálních sektorů (ISEKTOR podle ESA 2010),
  4. Klasifikace individuální spotřeby podle účelu (CZ-COICOP),
  5. Klasifikace fixních aktiv (AN podle ESA 2010).
- 3.15 Obecně lze říci, že ve čtvrtletních národních účtech jsou používány více agregované klasifikace a číselníky než v ročních národních účtech.
- 3.16 **Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)** je používána například při odhadech produkce, mezispotřeby, náhrad zaměstnancům či zaměstnanosti. Jedná se v zásadě o dvoumístnou úroveň CZ-NACE (tj. 44 odvětví), zatímco roční národní účty standardně používají kombinaci dvou a třímístné úrovně (tj. 120 odvětví). Výstupy čtvrtletních národních účtů jsou zveřejňovány na úrovni 10 odvětví (agregovaných sekcí CZ-NACE).
- 3.17 **Statistická klasifikace produkce (CZ-CPA)** je používána například při sestavení vývozu a dovozu či dotací na produkty, a to na dvoumístné úrovni. Pro účely převodu do cen předchozího roku je tato klasifikace použita i pro další položky s tím, že rozdělení do jednotlivých komoditních skupin se provádí modelově, obvykle na základě tabulek dodávek a užití z posledního dostupného roku. Roční národní účty (tabulky dodávek a užití) používají v předběžné verzi dvoumístnou klasifikaci, v semidefinitivní verzi trojmístnou úroveň.
- 3.18 **Klasifikace institucionálních sektorů (CISS)** podle ESA 2010 je používaná zejména pro odhady produkce, mezispotřeby, výdajů na konečnou spotřebu, tvorby hrubého kapitálu, náhrad zaměstnancům či ostatních daní a dotací na výrobu. Členění podle subsektorů není používáno s výjimkou vládních institucí a některých případů finančních institucí. Hlavním důvodem členění odhadů jednotlivých položek na sektory při čtvrtletním odhadu HDP jsou odlišné datové zdroje pro jednotlivé sektory i odlišné metodické úpravy, které se v jednotlivých sektorech aplikují.
- 3.19 **Klasifikace individuální spotřeby podle účelu (CZ-COICOP)** je používána pro odhad výdajů na konečnou spotřebu domácností (ve 47 skupinách). Pro účely publikace jsou tyto údaje rozděleny do čtyř kategorií podle trvanlivosti (dlouhodobé zboží, střednědobé zboží, krátkodobé zboží a služby).
- 3.20 **Klasifikace fixních aktiv (AN)** je používána pro sestavení odhadu tvorby hrubého fixního kapitálu. Jedná se o pět kategorií:
- Obydlí,

---

¹⁷ Plně navázaná na NACE, rev. 2.

- Ostatní budovy a stavby,
- Dopravní prostředky,
- Ostatní stroje a zařízení,
- Pěstované biologické zdroje,
- Produkty duševního vlastnictví.

3.2 Bilancování, benchmarking a jiné postupy harmonizace

3.2.1 Bilanční proces čtvrtletního HDP

- 3.21 Jak již bylo zmíněno, čtvrtletní HDP je odhadován nezávisle dvěma metodami – výrobní a výdajovou. Rozdíl mezi oběma metodami je odstraněn v rámci bilančního procesu. Publikované výstupy **nezobrazují žádnou diskrepanci** mezi složkami HDP¹⁸.
- 3.22 Existují dva, zcela oddělené bilanční procesy, které jsou prováděny v průběhu odhadu HDP (sezónně neočištěných dat):
- bilancování HDP v běžných cenách,
  - bilancování HDP v průměrných cenách předchozího roku.
- 3.23 **Výrobní metoda** je dlouhodobě považována za spolehlivější v případě odhadu HDP v běžných cenách. Proto je bilanční rozdíl¹⁹ v běžných cenách alokován na stranu výdajovou, nejčastěji do **položky změny zásob**.
- 3.24 Naproti tomu převod do cen předchozího roku jednotlivých položek **výdajové metody** je považován za spolehlivější než převod produkce a mezispotřeby. Z tohoto důvodu je bilanční rozdíl v cenách předchozího roku obvykle alokován **do mezispotřeby**.
- 3.25 Tabulka 3.3 zachycuje výši bilančního rozdílu mezi výrobní a výdajovou metodou při odhadu 2. čtvrtletí 2015 v termínu 60 dnů po skončení čtvrtletí, jak v běžných cenách, tak cenách předchozího roku. Tabulka 3.1 tento bilanční rozdíl rovněž zachycuje, a to v položkách, kam byl v rámci bilančních procesů alokován.

Tabulka 3.3 Bilanční rozdíl mezi výrobní a výdajovou metodou – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Běžné ceny	Průměrné ceny předchozího roku
1	B.1g*	Výrobní metoda - HDP	1 120 778	1 112 894
2	B.1g*	Výdajová metoda - HDP	1 118 631	1 114 299
3		Bilanční rozdíl	2 147	-1 405
4		<i>Bilanční rozdíl v % HDP výrobní metodou</i>	<i>0,19</i>	<i>-0,13</i>

- 3.26 Vedle výše zmíněných bilančních procesů dochází také k bilancování sezónně očištěných dat (viz kapitola 3.4).

3.2.2 Benchmarking čtvrtletních národních účtů na roční národní účty

- 3.27 Benchmarking představuje nedílnou součást procesu sestavování čtvrtletních národních účtů a je prováděn na nejpodrobnější možné úrovni kompilace. Čtvrtletní údaje jsou narovnány na

¹⁸ S výjimkou časových řad ve stálých cenách zřetězených (2010=100), kde ovšem diskrepance vyplývá z podstaty metody řetězení.

¹⁹ Rozdíl mezi součtem složek HDP výrobní a výdajovou metodou.

odpovídající roční údaje především za použití proporcionální metody. To znamená, že roční hodnoty jsou rozděleny úměrně podle poměrů zdrojových dat ve čtyřech čtvrtletních.

- 3.28 **Poměr poslední dostupné roční hodnoty k součtu odpovídajících čtvrtletních hodnot** se extrapoluje na čtvrtletí, k nimž dosud nejsou k dispozici údaje za rok (viz odstavec 3.9, krok 3 a 5). Tím je zajištěna návaznost na předchozí časovou řadu a jsou minimalizovány budoucí revize.
- 3.29 Benchmarking sezónně očištěných údajů je popsán v kapitole 3.4.2.
- 3.30 V roce 2014 byla dokončena mimořádná revize ANA (pro období 1995–2013). Revize zahrnovala mnoho metodických změn s cílem zajistit soulad s novým standardem ESA 2010. Vzhledem k nedostupnosti vhodných čtvrtletních zdrojových údajů, revize QNA byla provedena zjednodušeným způsobem na vyšší úrovni agregace na principu proporcionální **metody Cholette-Dagum**²⁰. Cílem této metody je zachovat v co největší míře krátkodobý vývoj původních čtvrtletních údajů za omezení daných ročními hodnotami.

3.2.3 Ostatní harmonizační postupy

- 3.31 Všechny harmonizační postupy jsou popsány v předchozích kapitolách.

3.2.4 Míra modelování v jednotlivých termínech

- 3.32 Míra modelování se v 1. a 2. standardním termínu od sebe liší z důvodu rozdílné dostupnosti dat i revizní politikou. V zásadě platí, čím pozdější termín, tím větší dostupnost dat. V některých případech nejsou data dostupná ani v 2. standardním termínu a jsou proto využita až v rámci zpřesnění daného čtvrtletí při odhadech následujících čtvrtletí. V rámci odhadu běžného čtvrtletí obvykle probíhá zpřesnění „tvrdých“ dat za předchozí čtvrtletí, či všechna čtvrtletí běžného roku. Toto zpřesnění však míru modelování neovlivňuje.
- 3.33 Pro účely tohoto dokumentu byl proveden hrubý odhad míry modelování pro jednotlivé hlavní složky HDP podle výrobní i výdajové metody²¹. Tento odhad míry modelování je založen na předpokladu, že zdrojová data²², používaná pro odhad položky, jsou považovány za „**tvrdá data**“. Naopak veškeré koncepční úpravy a úpravy na úplnost, pokud nejsou v době běžného odhadu plně podloženy zjištěnými údaji, jsou chápány jako **imputace, extrapolace, modely**. Míra modelování je tedy chápána jako podíl imputace, extrapolace a modelů na celkové hodnotě složky. Toto rozdělení je však spíše orientační, neboť i některé datové zdroje by za určitých podmínek mohly být chápány jako modelové odhady²³, ale stejně tak některé koncepční úpravy a úpravy na úplnost jsou kombinovaně založeny jak na modelech, tak na tvrdých datech. Pro účely hrubého odhadu však bylo dostačující provést toto dělení pouze přibližně.
- 3.34 Míra modelování v případě **hrubé přidané hodnoty** se pohybovala okolo 22 %. Tato míra je v zásadě stabilní pro všechny termíny odhadů (1. i 2. standardní odhad, vč. zpřesnění daného čtvrtletí při odhadu následujícího čtvrtletí).
- 3.35 V případě **HDP odhadovaného výrobní metodou** se však míra modelování s pozdějšími termíny odhadů snižuje. Při odhadu v termínu 60 dnů po skončení čtvrtletí se pohybuje okolo 30 %, zatímco v termínu 90 dnů po skončení čtvrtletí (při publikaci QSA) se jedná zhruba

²⁰ Metoda Cholette-Dagum doporučena a blíže popsána v manuálu MMF „Quarterly National Accounts Manual“, 2001.

²¹ Na datech 2. čtvrtletí 2015 (s využitím dat v termínu 1. standardního odhadu).

²² Resp. datové vstupy uvedené u jednotlivých položek v příslušných kapitolách.

²³ V případě některých datových zdrojů dochází k dopočtům na úplnost, nebo jsou odhadovány na základě vývoje zdrojových dat vybraných ukazatelů statistických zjišťování za dané čtvrtletí.

- o 20 %. Důvodem tohoto snížení je lepší dostupnost údajů za hlavní položky **daní z produktů**²⁴ pro termín 2. standardního odhadu.
- 3.36 Pokud jde o **výdajovou metodu**, pak je míra modelování pro 1. i 2. standardní odhad **totožná**. V některých případech však může díky dodatečným datovým zdrojům dojít ke snížení míry modelování za dané čtvrtletí ještě při pozdějších zpřesněních, např. v době odhadu následujícího čtvrtletí²⁵.
- 3.37 Míra modelování u **výdajů na konečnou spotřebu domácností** se pohybuje okolo 30 %, a to zejména v souvislosti s imputovaným nájemným, nezjištěnou ekonomikou a pojištěním²⁶.
- 3.38 Pokud jde o **výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí**, pohybuje se míra modelování okolo 23 %, a to zejména kvůli spotřebě fixního kapitálu. Výdaje na konečnou spotřebu neziskových institucí jsou plně modelované.
- 3.39 Míra modelování **tvorby hrubého kapitálu** se pohybuje zhruba okolo 40 %, a to zejména z důvodu odhadu značné části tvorby hrubého fixního kapitálu²⁷. V případě změny zásob se míra modelování pohybuje okolo 16 %.
- 3.40 Míra modelování v případě **vývozu a dovozu zboží a služeb** je relativně nízká, pohybuje se okolo 4 %. Položky, které je nutné modelovat z důvodu nedostupnosti „tvrdých dat“ v obou standardních termínech odhadů²⁸ nebo z důvodu nedostupnosti jakýchkoliv „tvrdých dat“ ve čtvrtletích běžného roku²⁹, jsou relativně nevýznamné. Přestože existuje mnoho různých koncepčních úprav, zejména ve vývozu a dovozu zboží, jsou téměř všechny založeny na „tvrdých datech“ zjištěných za dané čtvrtletí.
- 3.41 Míra modelování v případě **HDP** jako celku, je **z pohledu výdajové metody** menší, než u výrobní metody, a to okolo 12 %. Nicméně důvodem, proč je při odhadech HDP kladen větší důraz na výrobní metodu než na výdajovou, je vyšší spolehlivost jejích vstupních zdrojových dat oproti položkám výdajové metody.

3.3 Odhady vývoje fyzického objemu

3.3.1 Obecné postupy odhadu vývoje fyzického objemu

- 3.42 Odhad vývoje fyzického objemu makroekonomických ukazatelů spočívá obecně ve dvou základních krocích:
1. Převod ukazatele z běžných cen do průměrných cen předchozího roku (s použitím příslušných cenových indexů),
  2. Zřetězení ukazatele v průměrných cenách předchozího roku s cílem získat časové řady ve srovnatelných cenách, tj. pro výpočet indexu fyzického objemu³⁰.
- 3.43 Převod ukazatele z běžných cen do průměrných cen předchozího roku probíhá následujícím způsobem:

²⁴ Daň z přidané hodnoty, spotřební daň z tabákových výrobků a spotřební daně na pohonné hmoty.

²⁵ Například údaje o vývozu a dovozu služeb cestovního ruchu jsou dostupné obvykle až v době odhadu následujícího čtvrtletí.

²⁶ Míra odhadu se může lišit v závislosti na čtvrtletí. Například ve srovnání s ostatními čtvrtletími je míra odhadu ve 3. čtvrtletí významně ovlivněna úpravou o samozásobení.

²⁷ Kapitalizace drobného a podlimitního majetku, kapitalizace výdajů na vědu a výzkum a individuální bytová výstavba a rekonstrukce a modernizace.

²⁸ Odhad za cestovní ruch založený na zjištěných údajích za dané čtvrtletí je použit až při zpřesnění daného čtvrtletí při publikaci následujícího čtvrtletí.

²⁹ Např. nezjištěná ekonomika.

³⁰ Tento postup (zřetězení) je používán od roku 2004 jak v ročních, tak čtvrtletních národních účtech. Zajišťuje menší nepřesnosti při výpočtu indexu fyzického objemu způsobené postupným zastaráváním váhových schémat jednoho základního roku.

1. Převzetí příslušných **čtvrtletních bazických indexů** z cenové statistiky (obvykle průměr roku 2010 = 100),
  2. Výpočet průměrného **ročního cenového bazického indexu**, jako vážený průměr čtvrtletních bazických indexů, kde vahami jsou čtvrtletní hodnoty ukazatele v běžných cenách, na který budou čtvrtletní cenové indexy aplikovány.
  3. Výpočet **čtvrtletních cenových indexů k průměru předchozího roku**, jako poměr čtvrtletního cenového bazického indexu a průměrného ročního cenového bazického indexu z předchozího roku.
  4. Výpočet **ukazatele v průměrných cenách předchozího roku**, jako ukazatel v běžných cenách dělený čtvrtletním cenovým indexem k průměru předchozího roku.
- 3.44 Zřetězení čtvrtletních údajů probíhá tzv. metodou „**annual overlap**“: údaje v cenách předchozího roku jsou převedeny do průměrných cen základního (referenčního) roku pomocí ročních deflátorů. Tato metoda je používána většinou členskými zeměmi EU a zajišťuje splnění požadavku konzistence, neboť roční součet čtvrtletních zřetězených údajů je roven přímo zřetězené roční hodnotě ukazatele. Další výhodou této techniky je možnost agregace a rozkladu zřetězených časových řad bez potřeby dodatečných údajů.
- 3.45 Vývoj fyzického objemu je zveřejňován v podobě:
- Údajů v cenách předchozího roku, v mil. Kč,
  - Zřetězených údajů s referenčním rokem 2010, v mil. Kč,
  - Meziroční³¹ změny fyzického objemu v %, tj. reálné změny oproti stejnému čtvrtletí předchozího roku,
  - Meziročního deflátoru v %, tj. změny oproti stejnému čtvrtletí předchozího roku,
  - Příspěvků ke změně HDP,
  - Mezičtvrtletní³² změny fyzického objemu v %, tj. reálné změny k předchozímu čtvrtletí (údaj vychází pouze ze sezónně očištěných dat).
- 3.46 Konkrétnější informace o převodu příslušného ukazatele do cen předchozího roku jsou uvedeny v rámci jednotlivých kapitol popisujících odhad daných položek.

3.3.2 Řetězení a benchmarking

- 3.47 Čtvrtletní údaje v průměrných cenách předchozího roku jsou narovnány na příslušné roční údaje především za použití proporcionální metody. Benchmarking zřetězených čtvrtletních časových řad není potřebný vzhledem k faktu, že čtvrtletní údaje jsou zřetězeny pomocí „Annual overlap“ metody.

3.3.3 Řetězení a sezónní očištění

- 3.48 Sezónní očištění objemových ukazatelů je prováděno po zřetězení. **HDP je očišťován přímo**, ale některé agregáty v průměrných cenách předchozího roku jsou odvozeny nepřímo (např. celkové výdaje na konečnou spotřebu jsou odvozeny jako součet výdajů na konečnou spotřebu domácností, vládních institucí a neziskových institucí sloužících domácnostem).

³¹ Stejně čtvrtletí předchozího roku je rovno 100 %.

³² Předchozí čtvrtletí je rovno 100 %.

- 3.49 Očištěné údaje jsou narovnané na přímo vypočtené zřetězené roční údaje (pomocí metody Cholette-Degum – viz kap. 3.4.1).
- 3.50 Dalším krokem je přepočítání narovnaných zřetězených časových řad do průměrných cen předchozího roku. Očištěné údaje v průměrných cenách předchozího roku jsou následně bilancovány, tzn. je vynucena konzistence mezi HDP a součtem jednotlivých složek. **Diskrepance** mezi HDP a součtem jeho složek je alokována proporcionálně do jednotlivých složek (u výdajové metody) a do daní z produktů (u produkční metody). Vybilancované složky HDP jsou následně opět zřetězeny, s cílem získat zřetězené očištěné časové řady.

3.4 Sezónní očištění a očišťování o kalendářní vlivy

- 3.51 Většina agregátů čtvrtletních účtů obsahuje významnou sezónní složku. Sezónní fluktuační pohyby mohou zakrýt významné krátkodobé i dlouhodobé pohyby v časové řadě, a tím omezit porozumění jevu sledovaného v příslušné časové řadě. Hlavním cílem sezónního očištění je odfiltrout běžné sezónní fluktuační pohyby z průběhu zkoumané časové řady.
- 3.52 Vedle sezónního očištění je prováděno očištění o kalendářní vlivy, protože některé agregáty čtvrtletních účtů jsou rovněž ovlivněny strukturou kalendáře. To probíhá nezávisle na sezónním očištění. Obě úpravy jsou prováděny metodou TRAMO/SEATS, ale v různých fázích a na různých stupních agregace. Tím je dosaženo vyšší věrohodnosti kalendářních a sezónních faktorů. Očištění o kalendářní vlivy je prováděno nepřímou metodou na nejnižším dostupném stupni agregace. Naopak sezónní očištění často poskytuje nejlepší výsledky, pokud je prováděno na vyšším stupni agregace.

3.4.1 Politika sezónního očištění

- 3.53 Výpočty probíhají pomocí druhé části **metody TRAMO/SEATS** (tj. SEATS), jež je založena na dekompozici ARIMA modelu. Tato metoda očišťování je prováděna prostřednictvím softwarového nástroje Demetra+. Tento nástroj umožňuje automatickou detekci odlehklých pozorování a výběr mezi aditivním a multiplikačním modelem podle dostupných testových kritérií. Sezónní očištění je prováděno odděleně pro údaje v běžných cenách a ve stálých cenách (po zřetězení). Očištěné deflátory jsou odvozeny implicitně.
- 3.54 V českých QNA je z praktických důvodů zajištěna časová konzistence sezónně očištěných čtvrtletních údajů a příslušných nesezónně očištěných ročních údajů. Benchmarking je proveden na principu proporcionalní **metody Cholette-Dagum**. Výhodou této metody je minimalizace dopadu na vlastnosti původní časové řady. Referenčními údaji jsou původní neočištěné roční hodnoty, pokud není prováděna korekce kalendářních vlivů nebo roční hodnoty očištěné o kalendářní vlivy, pokud je tato korekce prováděna. Roční hodnoty očištěné o kalendářní vlivy jsou odvozeny jako součet příslušných očištěných čtvrtletních hodnot.
- 3.55 HDP je očišťován přímo. Diskrepance mezi HDP a součtem jeho komponent podle tří druhů metod výpočtu (výdajová, výrobní a důchodová) jsou alokovány specifickým způsobem pro každou metodu bez vlivu na HDP. Na výdajové straně jsou diskrepance alokovány proporcionalně do jednotlivých složek. U výrobní metody jsou diskrepance plynoucí z rozdílu HDP a HPH plus dotací na produkty alokovány do daní na produkty. U důchodové metody jsou diskrepance alokovány do hrubého provozního přebytku a smíšeného důchodu.

3.4.2 Politika očišťování o kalendářní vlivy

- 3.56 Korekce o kalendářní vlivy jsou prováděny před sezónním očištěním. Na všechny agregáty je aplikován regresní přístup s modelováním náhodných složek pomocí ARIMA modelu. Korekce o kalendářní vlivy je prováděna jen pro ty časové řady, u kterých je vliv kalendáře statisticky významný a věcně vysvětlitelný. Ve všech případech je aplikován specifický kalendář pro ČR. O vliv kalendáře jsou korigovány následující časové řady:

- **Produkce a mezispotřeba** – NACE B, CA-CC, CE-CH, CJ-CM, F, G, H,
- **Výdaje na konečnou spotřebu domácností** – COICOP 011, 012, 031, 032, 043, 051–061, 071–082, 092, 093, 121, 123,
- **Tvorba hrubého fixního kapitálu** – obydlí, budovy a stavby, dopravní prostředky, stroje a zařízení,
- **Vývoz a dovoz zboží** – CPA 05, 08, 10–11, 13–18, 20-25, 27–29, 31–32,
- **Vývoz a dovoz služeb** – doprava.

3.57 HDP je získán nepřímo z výrobní strany, která je považována za přesnější. Diskrepance mezi HDP a součtem složek na výdajové straně je alokován do změny stavu zásob. Pokud jde o druhy kalendářních efektů, bere se v úvahu členění na pracovní a nepracovní dny a efekt Velikonoc.

3.58 Používá se je specifický kalendář pro Českou republiku. V důsledku zahrnutí státních svátků obsahuje kalendářní efekt významnou sezónní složku. Podle manuálu „ESS guidelines on seasonal adjustment“ má korekce o pracovní dny odstranit pouze nesezónní část kalendářního efektu. Proto je použita regresní proměnná, která zahrnuje odchylky původní proměnné od dlouhodobých průměrů pro každé čtvrtletí.

3.59 Tabulka 3.4 ilustruje průměrný vliv dodatečného pracovního dne na meziroční vývoj.

Tabulka 3.4 Průměrný vliv jednoho pracovního dne na meziroční objemové indexy, v procentních bodech

Kód	Položka	Vliv
P.1	Produkce	0,41
P.2	Mezispotřeba	0,47
P.3	Výdaje na konečnou spotřebu domácností	0,19
P.51g	Tvorba hrubého fixního kapitálu	0,74
P.6	Vývoz zboží a služeb	0,73
P.7	Dovoz zboží a služeb	0,71
B.1g	Hrubá přidaná hodnota	0,33
B.1*g	Hrubý domácí produkt	0,30

3.4.3 Revizní politika sezónně očištěných údajů

3.60 Revizní politika sezónně očištěných údajů je odlišná od té, která se používá u neočištěných údajů (viz kapitola 2).

3.61 Jednou ročně, tj. při odhadu 1. čtvrtletí, jsou revidovány všechny časové řady sezónně očištěných údajů. V průběhu této revize se nově identifikují modely a odhady jejich parametrů. V tomto období mohou být implementovány případné metodologické změny (např. přechod na novou verzi metody očištění)³³.

3.62 Mimo tuto roční aktualizaci modelů sezónního očištění jsou revize sezónně očištěných dat omezeny pouze na ta období, v nichž dochází ke zpřesnění neočištěných údajů. Pro očištění nových či revidovaných neočištěných údajů běžného roku (mezi revizními obdobími) jsou používány predikce kalendářních a sezónních faktorů.

³³ K této změně došlo například při odhadu 1. čtvrtletí 2016, kdy byla časová řada pro účely sezónního očištění rozdělena na dvě období s odlišným charakterem sezónního chování (první období: od 1. čtvrtletí 1995 do 4. čtvrtletí 2013, druhé období: od 1. čtvrtletí 2014).

4 Výrobní metoda odhadu HDP

4.1 Hrubá přidaná hodnota, včetně členění podle odvětví

- 4.1 Hrubá přidaná hodnota (HPH) je odhadována jako rozdíl mezi produkcí a mezipotřebou. Odhad je prováděn primárně **za jednotlivé institucionální sektory** v členění do 44 odvětví CZ-NACE.
- 4.2 Propočet produkce a mezipotřeby v běžných cenách se provádí odlišně pro jednotlivé sektory. V případě nefinančních institucí (S.11) a domácností (S.14) vychází odhad produkce především z ukazatelů tržeb a dalších doplňkových ukazatelů a odhad mezipotřeby vychází z ukazatele výkonové spotřeby. U sektorů vládních (S.13) a neziskových institucí (S.15) se produkce odhaduje nákladově a mezipotřeba obdobně jako u tržních producentů podle výkonové spotřeby. Za sektor finančních institucí (S.12) je odhad produkce a mezipotřeby zcela odlišný od ostatních sektorů. Následující podkapitoly jsou věnovány detailnějšímu popisu odhadu HPH v jednotlivých sektorech.

Hrubá přidaná hodnota v sektoru nefinančních institucí (S.11) a v sektoru domácností (S.14)

- 4.3 Primárním zdrojem dat pro výpočet produkce a mezipotřeby za sektor nefinančních institucí a za sektor domácností je čtvrtletní statistické šetření P 3-04 (DS89 viz kapitola 9). Ukazatele jsou dopočtené na základní soubor, v členění do 88 odvětví dvoumístné CZ-NACE a v třídění podle velikosti vykazující jednotky na podlimitní (do 20 zaměstnanců) a na nadlimitní (nad 20 zaměstnanců).
- 4.4 Tabulka 4.1 a 4.2 zachycuje výpočet produkce ze zdrojových ukazatelů, mezipotřeba odpovídá ukazateli výkonová spotřeba.

Tabulka 4.1 Výpočet produkce a mezipotřeby z hlavního datového zdroje (DS89) v sektoru nefinančních podniků – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód datového zdroje	Položka	S.11		
			celkem	v tom	
				nad 20 zam.	do 20 zam.
1=2+3+4+5-6		Produkce (zdrojová data)	2 118 948	1 809 687	309 261
2	DS89	Tržby za prodej zboží	1 039 624	864 763	174 861
3		Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	1 942 865	1 668 871	273 994
4		Změna stavu zásob vlastní činnosti	15 982	14 532	1 450
5		Aktivace	16 944	15 264	1 680
6		Náklady vynaložené na prodané zboží	896 467	753 742	142 726
7=8			Mezipotřeba (zdrojová data)	1 526 375	1 302 319
8	DS89	Výkonová spotřeba	1 526 375	1 302 319	224 056
9=1-7		Účetní přidaná hodnota	592 573	507 368	85 205

- 4.5 Údaje za příspěvkové organizace patřící do S.11³⁴ se získávají z účetních výkazů, které jsou poskytovány Ministerstvem financí ČR³⁵. Údaje za veřejnoprávní organizace (televize, rozhlas, výzkumné ústavy) se přebírají ze Čtvrtletního výkazu za vybrané vládní a podobné instituce VPI 3-04 (DS93 viz kapitola 9).

³⁴ V době odhadu 2. čtvrtletí 2015, který je v tomto dokumentu používán pro ilustraci metod a postupů odhadu HDP (28. srpna 2015), byla část příspěvkových organizací ještě zařazena v sektoru nefinančních institucí. V červnu 2016 byly všechny příspěvkové organizace přetříděny do sektoru vládních institucí a časové řady v tomto smyslu revidovány.

³⁵ DS20 viz kapitola 9.

- 4.6 V případě čtvrtletí běžného roku jsou do vstupních dat dále extrapolovány rozdíly mezi čtvrtletími a ročními datovými zdroji³⁶ tak, aby byla zajištěna meziroční srovnatelnost čtvrtletí (viz Tabulka 4.3, řádek 6). V případě, že jsou známé údaje z ročních zjišťování, jsou tyto údaje porovnány s úhrny agregovaných čtvrtletních vstupních údajů jednotlivě za S.11 a S.14. Existující rozdíly jsou proporcionálně rozvrženy do čtvrtletí daného roku³⁷.

Tabulka 4.2 Výpočet produkce a mezipotřeby z hlavního datového zdroje (DS89) v sektoru domácností – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód datového zdroje	Položka	S.14		
			celkem	v tom	
				nad 20 zam.	do 20 zam.
1=2+3+4+5-6		Produkce (zdrojová data)	170 106	11 670	158 436
2	DS89	Tržby za prodej zboží	58 005	7 307	50 698
3		Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	151 180	10 192	140 988
4		Změna stavu zásob vlastní činnosti	3 243	166	3 076
5		Aktivace	163	77	86
6		Náklady vynaložené na prodané zboží	42 485	6 073	36 412
7=8			Mezipotřeba (zdrojová data)	90 374	7 107
8	DS89	Výkonová spotřeba	90 374	7 107	83 268
9=1-7		Účetní přidaná hodnota	79 731	4 563	75 168

- 4.7 Údaje o produkci a mezipotřebě převzaté ze zjišťování jsou v jednotlivých sektorech doplněny o koncepční úpravy a o úpravy na úplné pokrytí ekonomiky. V případě produkce S.11 jde zejména o úpravy o zisky/ztráty z držby (C01A), konsolidaci (C10B), kapitalizaci výdajů na výzkum a vývoj (E07A) a nezjištěnou ekonomiku (NX)³⁸. Pokud jde o mezipotřebu, jsou největšími úpravami rovněž zisky/ztráty z držby (C01A), finanční leasing (C02A), pojistné (C07), FISIM (C08A), konsolidace³⁹ (C10B), kapitalizace drobného a podlimitního majetku (C11) a nezjištěná ekonomika (NX). V sektoru S.14 patří mezi významné úpravy produkce i mezipotřeby např. služby bydlení⁴⁰ (E02), individuální bytová výstavba⁴¹ (N03B), samozásobení (N03C) a ostatní úpravy za nezjištěnou ekonomiku (NX). Úplný výčet všech úprav produkce a mezipotřeby je uveden v kapitole 3.
- 4.8 Existují-li rozdíly mezi čtvrtletními a ročními hodnotami produkce a mezipotřeby v jednotlivých odvětvích v předchozích letech, jsou tyto rozdíly extrapolovány do čtvrtletí běžného roku (viz Tabulka 4.3, řádek 12). Díky tomu je zachována plná srovnatelnost údajů v časové řadě.
- 4.9 Čtvrtletní údaje za jednotlivá čtvrtletí mohou být manuálně dobilancovány. V případě čtvrtletí běžného roku je pro tyto úpravy určující meziroční a mezičtvrtletní vývoj. V případě let, kdy jsou k dispozici roční národní účty, je úprava možná pouze v rámci daného odvětví tak, aby součet čtvrtletí byl vždy v souladu s ročními údaji.

³⁶ Do značné míry rozdíl mezi P 3-04 (DS 89) a ročním výkazem P 5-01.

³⁷ A slouží jako východisko pro extrapolované rozdíly do čtvrtletí běžného (následujícího) roku.

³⁸ Neformální, nelegální, skrytá.

³⁹ Vliv úpravy na celkovou hodnotu hrubé přidané hodnoty je nulový.

⁴⁰ Tj. imputované nájemné

⁴¹ Úpravy s kódy začínající „N“, patří do kategorie úprav za nezjištěnou ekonomiku, které jsou v QNA Inventories souhrnně označeny kódem „NX“.

Tabulka 4.3 Výpočet hrubé přidané hodnoty v sektoru nefinančních podniků a domácností – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód datového zdroje	Položka	S.11	S.14
1=2+3+4		Zdrojová data	607 487	79 731
2	DS89	v tom výkaz P 3-04	592 573	79 731
3	DS93	výkaz VPI 3-04	1 806	-
4	DS20	účetní výkaz za příspěvkové organizace	13 109	-
5		Opravy ve zdrojích dat	1 842	1 080
6		Extrapolované vyrovnání na roční zdroje dat	-2 885	-23 341
7=1+5+6		Datové vstupy	606 444	57 470
8		Koncepční úpravy	42 225	51 362
9		Úpravy na úplnost	28 677	77 784
10		Extrapolované úpravy z bilancování ANA	-3 183	-1 287
11		Ostatní úpravy	-4 620	0
12		Extrapolované vyrovnání na ANA	-16 101	-4 987
13=7+8+9+10+11+12	B.1g	Sektor celkem	653 442	180 342

Hrubá přidaná hodnota v sektoru finančních institucí (S.12)

- 4.10 Čtvrtletní odhad hrubé přidané hodnoty se počítá zvlášť za centrální banku, obchodní banky a družstevní záložny, za ostatní nebankovní finanční instituce, pojišťovny a penzijní fondy. Postup je v principu obdobný jako v ročních národních účtech.
- 4.11 Produkce **České národní banky** (ČNB) je počítána nákladovou metodou. To znamená, že do celkové produkce jsou zahrnuty osobní a sociální náklady, odpisy hmotného a nehmotného majetku a mezispotřeba. Mezispotřeba se skládá z nákladů na poplatky a provize, nákladů na tisk bankovek a ražbu mincí, nakupovaných výkonů a ostatních provozních nákladů. Rozdíl mezi celkovou produkcí (vypočtenou nákladovou metodou) a výnosy z poplatků a provizí je alokován do mezispotřeby sektorů S.122 a S.125. Vstupní data jsou přebírána z výkazu zisku a ztráty ČNB (DS70 viz kapitola 9).
- 4.12 **Instituce přijímající vklady (tj. obchodní banky a družstevní záložny⁴²)** dodávají měsíčně výkaz zisku a ztráty ČNB a ČSÚ dostává tato data od ČNB čtvrtletně v agregované podobě (DS42). Produkce za tyto jednotky vychází z výnosů z poplatků a provizí a ostatních provozních výnosů. Do produkce vstupuje také odhad FISIM⁴³ (viz kapitola 4.2). Mezispotřeba je dána součtem nákladů na poplatky a provize, ostatních provozních nákladů a ostatních správních nákladů.
- 4.13 Čtvrtletní odhady pro **nebankovní peněžní instituce⁴⁴** jsou sestavovány na základě čtvrtletního statistického zjišťování a administrativních dat zasílaných ČNB. Podle způsobu účtování finančních institucí provádí ČSÚ dvě verze sběru dat:
1. Jednotky, které vedou účetnictví v souladu s účtováním jako banky (investiční společnosti, investiční fondy a licencovaní makléři – obchodníci s cennými papíry). Za tyto jednotky poskytuje zdrojová data ČNB. Jedná se o výkazy bankovní statistiky (DS42, DS45, DS50);
  2. Jednotky, které vedou účetnictví v souladu s účtováním pro podnikatele (jednotky poskytující finanční leasing a jednotky, které zajišťují ostatní peněžní zprostředkování nebo zajišťují ostatní pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním). Zjišťování údajů za tyto jednotky provádí ČSÚ vlastním Čtvrtletním výkazem ostatních finančních institucí Pen 3c-04 (DS08).

⁴² CZ-NACE 64.19

⁴³ Finanční služby nepřímo měřené.

⁴⁴ CZ-NACE 64 a CZ-NACE 66

Výpočet produkce a mezispotřeby je podobný jako v případě institucí přijímajících vklady (viz odstavec 4.12).

4.14 Tržní produkce (P.11) **pojišťovacích a zajišťovacích společností** je dána součtem produkce neživotního pojištění, životního pojištění, zajištění a ostatní produkce pojišťovacích a zajišťovacích společností. Služba pojištění a zajištění není pojistitelem explicitně zpoplatněna, její výše je odhadována. Odhady vychází ze čtvrtletních výkazů sestavovaných pro účely dohledu ČNB (DS54 a DS75).

4.15 Produkci **neživotního pojištění** je služba poskytovaná pojistníkům (klientům). Metoda odhadu produkce je plně v souladu s ESA 2010 dána vzorcem

Produkce neživotního pojištění =
+ zasloužené pojistné
+ doplňkové pojistné
- upravené vzniklé náhrady.

Vzniklé náhrady jsou tvořeny předepsaným hrubým pojistným a změnou stavu pojistných technických rezerv očištěných o zisky a ztráty z držby a následně jsou vzniklé náhrady upraveny o ztráty z katastrof zjišťované Českou asociací pojišťoven (DS79).

4.16 Služba neživotního pojištění je produkcí pojistitele a je spotřebovávána domácnostmi jako konečná spotřeba a ostatními sektory jako mezispotřeba. Část služby neživotního pojištění připadající na nerezidenty je vývozem. Služba pojištění budov obyvatel je spotřebovávána jako mezispotřeba sektoru domácností a vstupuje do metodické úpravy imputovaného nájemného (E02A viz kapitola 3). Služba neživotního pojištění je alokována sektorům na základě podílu sektoru na hrubém předepsaném pojistném z výsledků ročních statistických zjišťování (tj. za poslední známý rok).

4.17 Produkci **životního pojištění** je služba poskytovaná pojišťovnami tuzemským nebo nerezidentským domácnostem. Metoda odhadu služby pojištění vychází ze vzorce

Produkce životního pojištění =
+ zasloužené pojistné
+ doplňkové pojistné
- splatné dávky
- změna stavu pojistně technických rezerv očištěných o zisky a ztráty z držby.

4.18 Služba životního pojištění je produkcí pojistitele a je spotřebovávána tuzemskými domácnostmi jako konečná spotřeba. Část služby životního pojištění připadající na nerezidentské domácnosti je vývozem. Služba pojištění je alokována sektorům na základě podílu sektoru na hrubém předepsaném pojistném z výsledků ročních statistických zjišťování (tj. za poslední známý rok).

4.19 Produkce **zajištění** je služba poskytovaná rezidentským zajišťovatelem rezidentským i nerezidentským pojišťovatelům. Produkce zajišťoven je vyčleněna z propočtu produkce přímého pojištění. Poplatek za službu je odhadován obdobným způsobem jako pro neživotní přímé pojištění, avšak do metody odhadu navíc vstupují specifické platby související se zajištěním, v podobě splatných provizí a podílů na zisku. Metoda odhadu se skládá ze zaslouženého pojistného, doplňkového pojistného, vzniklých náhrad, úpravy o ztráty z katastrof a změny stavu pojistně technických rezerv očištěných o zisky a ztráty z držby. Zjednodušeně podle vzorce:

Produkce zajištění =
+ zasloužené pojistné
+ doplňkové pojistné
- upravené vzniklé náhrady.

4.20 Služba zajištění je produkcí pojistitele a je spotřebovávána rezidentskými pojistiteli jako mezispotřeba. Část služby zajištění připadající na nerezidentské pojišťovatele je vývozem.

Většina pojistníků jsou nerezidenti, služby zajištění jsou tedy převážně vyváženy. Produkce je alokována sektorům na základě podílu sektoru na hrubém předepsaném pojistném z výsledků ročních statistických zjišťování (tj. za poslední známý rok).

- 4.21 **Mezispotřeba** je z velké části tvořena **pasivním zajištěním**, tedy službou zajištění spotřebovanou tuzemskými pojišťovnami a zajišťovnami. Celkové pasivní zajištění je vypočteno jako rozdíl mezi zaslouženým zajistným a upravenými vzniklými náhradami. Kromě pasivního zajištění vstupují do mezispotřeby náklady na pořizování pojistných smluv, správní režie, náklady na správu finančního umístění a ostatní náklady s vyloučením mzdových a ostatních osobních nákladů, odpisů, úroků, pojištění a dalších nákladů, které jsou součástí rozdělovacích transakcí. Mezispotřeba je dále snížena o odvody zákonného úrazového pojištění do státního rozpočtu.
- 4.22 Model výpočtu **produkce penzijních společností** vychází z definice příspěvkově definovaného programu podle odstavce 17.54 ESA 2010. Tržní produkce penzijních společností se vypočítá jako součet sociálních příspěvků, doplňkových příspěvků domácností po odečtení vyplacených dávek a zvýšení/snížení penzijních nároků (DS53, DS72 viz kapitola 9). Hlavní část hodnoty produkce je zaznamenávána a spotřebována domácnostmi prostřednictvím transakce za poskytnuté služby penzijních společností a je součástí výdajů na konečnou spotřebu domácností.
- 4.23 **Mezispotřeba** je tvořena především položkou **náklady na poplatky a provize** (DS53 viz kapitola 9), jež zahrnuje náklady na odměny depozitáři, odměny za správu portfolia a za zprostředkování smluv, náklady na poplatky za vypořádání obchodů s investičními nástroji, platby zprostředkovatelům a obchodníkům s cennými papíry (CP) a ostatní náklady na poplatky a provize. Tato položka zahrnuje i úplatu penzijní společnosti a poplatky hrazené bance. Dále do mezispotřeby spadá položka **ostatní správní náklady** (např. náklady na propagaci a reklamu, jiné náklady na podporu prodeje, nájemné, náklady na informační technologie, právní a daňové poradenství, outsourcing, audit, spotřeba energie). Ve složce se rovněž vykazují administrativní náklady včetně spotřebovaných nákupů materiálů, energií.
- 4.24 **Produkce penzijních fondů** je počítána nákladovou metodou. Do celkové produkce je zahrnuta mezispotřeba, ostatní daně a dotace na výrobu, náhrady zaměstnancům a spotřeba fixního kapitálu (SFK) a provozní přebytek. Jelikož jsou všechny položky kromě mezispotřeby účtovány na straně penzijních společností, penzijní fondy vykazují nulovou přidanou hodnotu.
- 4.25 Vedle zdrojových dat je odhad produkce a mezispotřeby S.12 doplněn o koncepční úpravy a o úpravy na úplnost pokrytí ekonomiky (C02A, C04A, C08A, E07A v produkci a C02A, C04A, C07A, C07B, C08A, C11A, C11B, C13E v mezispotřebě⁴⁵).
- 4.26 Podobně jako v sektorech S.11 a S.14 jsou extrapolovány rozdíly mezi ročními a čtvrtletními datovými zdroji a ročními a čtvrtletními národními účty (podle těchto rozdílů známých z posledního roku, za který jsou k dispozici roční údaje). Pokud jsou údaje za daný rok známé, je rozdíl mezi čtvrtletními a ročními údaji proporcionálně rozvržen do jednotlivých čtvrtletí roku.

---

⁴⁵ Blíže viz kapitola 3.

Tabulka 4.4 Výpočet hrubé přidané hodnoty v sektoru finančních institucí – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód datového zdroje	Položka	S.12
1=2+3+4+5	DS08,DS42, DS45,DS50,DS70 DS54,DS75,DS79 DS53,DS72 DS08	Zdrojová data	24 007
2		v tom Finanční zprostředkování	13 360
3		Pojištění a zajištění	7 018
4		Penzijní společnosti	716
5		Pomocné finanční instituce	2 913
6		Opravy ve zdrojích dat	0
7		Extrapolované vyrovnání na roční zdroje dat	1 621
8= 1+6+7		Datové vstupy	25 628
9		Koncepční úpravy	15 856
10		Úpravy na úplnost	141
11		Extrapolované úpravy z bilancování ANA	0
12		Ostatní úpravy	0
13		Extrapolované vyrovnání na ANA	3 062
14=8+9+10+11+12+13	B.1g	Sektor celkem	44 687

Hrubá přidaná hodnota v sektoru vládních institucí (S.13)

- 4.27 Čtvrtletní datové zdroje za sektor vládních institucí jsou obdobné těm, které se používají v ročních národních účtech (DS18-20, DS24, DS38, DS61, DS76, DS92, DS93 viz kapitola 9). Čtvrtletní data jsou přebírána jednak z databáze ministerstva financí⁴⁶ za tzv. vybrané účetní jednotky⁴⁷ (organizační složky státu, státní mimorozpočtové fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady soudržnosti a příspěvkové organizace) a také ze statistických zjišťování (vysoké školy⁴⁸, zdravotní pojišťovny⁴⁹). Některé vládní instituce poskytují individuální účetní výkazy (Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond, Správa železniční dopravní cesty, atd.⁵⁰).
- 4.28 Údaje z účetních výkazů, rozpočtové skladby či statistických výkazů jsou následně převedeny do podoby ukazatelů v pojetí národního účetnictví.
- 4.29 Podobnost datových zdrojů pro čtvrtletní a roční národní účty umožňuje použití podobných postupů sestavování QNA za S.13 jako v ANA. Pro výpočet netržní produkce je použita nákladová metoda, tj. součet mezispotřeby, náhrad zaměstnancům, spotřeby fixního kapitálu a zaplacených ostatních daní z výroby. Údaje o mezispotřebě, náhradách zaměstnancům a daních z výroby jsou k dispozici. Čtvrtletní spotřeba fixního kapitálu (E01A viz kapitola 3) je odhadována v členění podle subsektorů, odvětví a jednotlivých typů aktiv.
- 4.30 Nejvýznamnější koncepční úpravou je kapitalizace výdajů na výzkum a vývoj (E07A viz kapitola 3), která je součástí produkce pro vlastní konečné užití a vyloučení hodnoty drobného a podlimitního majetku (C11 viz kapitola 3) z mezispotřeby a její zahrnutí do položky tvorby hrubého fixního kapitálu.
- 4.31 Tržní produkce obsahuje příjmy z prodeje služeb a výrobků za tržní ceny.

⁴⁶ Státní pokladna v sobě zahrnuje datové zdroje: DS18, DS20, DS76

⁴⁷ Organizační složky státu (ministerstva a ústřední úřady), jejichž příjmy a výdaje jsou součástí státního rozpočtu, se označují jako ústřední rozpočtové organizace; územní samosprávné celky (obce); dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti, jejichž příjmy a výdaje jsou součástí místního rozpočtu, se označují jako místní rozpočtové organizace,

⁴⁸ VPI 3-04 (DS93)

⁴⁹ ZDP 3-04 (DS92)

⁵⁰ DS61, DS24, DS38

Tabulka 4.5 Výpočet hrubé přidané hodnoty v sektoru vládních institucí – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Činnost		
			Tržní	Netržní	Celkem
1=2+3+4+5	P.1	Produkce	6 266	170 589	176 855
2	P.2	Mezispotřeba	-	47 152	-
3	D.1	Náhrady zaměstnancům	-	76 290	-
4	P.51c	Spotřeba fixního kapitálu	-	46 961	-
5	D.29-D.39	Ostatní daně minus dotace na výrobu	-	186	-
6	P.2	Mezispotřeba	2 482	47 152	49 634
7=1-6	B.1g	Hrubá přidaná hodnota	3 784	123 437	127 221

Hrubá přidaná hodnota v sektoru neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15)

- 4.32 Pro výpočet produkce a mezispotřeby za sektor neziskových institucí sloužících domácnostem nejsou ve čtvrtletní periodicitě k dispozici téměř žádné informace, s výjimkou počtu zaměstnanců a objemu mezd. Odhad potřebných ukazatelů je proto sestavován pomocí extrapoláčních metod.
- 4.33 Podobně jako u sektoru S.13 je pro výpočet netržní produkce S.15 použita nákladová metoda, tj. součet mezispotřeby, náhrad zaměstnancům, spotřeby fixního kapitálu a zaplacených ostatních daní z výroby. Náhrady zaměstnancům jsou odhadnuty z celkových mezd (včetně ostatních osobních nákladů) na základě údajů ze statistického zjišťování (DS95 viz kapitola 9). Spotřeba fixního kapitálu (E01A viz kapitola 3) se vypočítá stejným způsobem jako u ostatních sektorů, ostatní položky jsou odhadovány s využitím počtů zaměstnanců ze Speciální databáze zaměstnanců (DS96), která poskytuje přesnější údaje než statistické zjišťování.
- 4.34 Tržní produkce a mezispotřeba je odhadnuta pomocí extrapoláčních metod. Koncepční úpravy a úpravy na úplnost v produkci a mezispotřebě sektoru S.15 jsou nevýznamné. Jejich celkový výčet je uveden v kapitole 3.

Tabulka 4.6 Výpočet hrubé přidané hodnoty v sektoru neziskových institucí – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Činnost		
			Tržní	Netržní	Celkem
1=2+3+4+5	P.1	Produkce	1 532	10 305	11 837
2	P.2	Mezispotřeba	-	5 258	-
3	D.1	Náhrady zaměstnancům	-	4 188	-
4	P.51c	Spotřeba fixního kapitálu	-	843	-
5	D.29-D.39	Ostatní daně minus dotace na výrobu	-	16	-
6	P.2	Mezispotřeba	1 084	5 258	6 342
7=1-6	B.1g	Hrubá přidaná hodnota	448	5 047	5 495

Přepočet produkce a mezispotřeby do průměrných cen předchozího roku

- 4.35 Přepočet do průměrných cen předchozího roku se provádí **metodou dvojí deflace**, tj. zvlášť pro produkci a mezispotřebu. **Tržní produkce** za všechny sektory (bez FISIM a dotací⁵¹) je přeceněna pomocí **vážených cenových indexů za každé odvětví**⁵², kde vahami je komoditní struktura produkce pro domácí užití a produkce pro vývoz⁵³. **Mezispotřeba** za všechny sektory (bez FISIM) je převáděna do průměrných cen předchozího roku obdobně jako tržní produkce, tj. prostřednictvím vážených cenových indexů za každé odvětví, kde vahami je komoditní struktura mezispotřeby z domácí produkce a mezispotřeby z dovozu.
- 4.36 **Netržní produkce**, domácí **FISIM** a **dotace na produkty** jsou přeceňovány samostatně (viz odstavce 4.49 až 4.51 a 4.60) a následně přičteny k přepočtené tržní produkci či mezispotřebě.
- 4.37 **Bezplatná ostatní netržní produkce** v průměrných cenách předchozího roku je odhadována (obdobně jako v běžných cenách) nákladovým způsobem, tj. jako součet všech položek v průměrných cenách předchozího roku⁵⁴. Bezplatná ostatní netržní produkce je přepočtena zvlášť pro S.13 a pro S.15. Každá položka je přepočtena specifickým způsobem⁵⁵:
- Náhrady zaměstnancům – pomocí deflátorů, které odrážejí vývoj průměrné mzdy v jednotlivých odvětvích a předpoklad rostoucí produktivity práce,
  - Ostatní daně z výroby – pomocí indexů spotřebitelských cen,
  - Spotřeba fixního kapitálu – prostřednictvím indexů cen investic podle jednotlivých typů aktiv a odvětví.
- 4.38 Bezplatná ostatní netržní produkce je základem výdajů na konečnou spotřebu vládních institucí a neziskových institucí v průměrných cenách předchozího roku.

4.2 Finanční služby nepřímo měřené (FISIM)

- 4.39 Výpočet FISIM pro QNA probíhá podobně jako pro ANA, protože hlavní datové zdroje jsou k dispozici čtvrtletně.
- 4.40 Za výhradní producenty FISIM se považují subjekty přijímající vklady a poskytující úvěry, tj. subjekty spadající do sektoru S.122 a S.125. Centrální banka se do výpočtu FISIM podle konvence nezahrnuje.
- 4.41 Výpočet FISIM je založen na těchto základních datech⁵⁶:
- Průměrné stavy vkladů a úvěrů v subsektorové klasifikaci
  - Úrokové náklady a výnosy v subsektorové klasifikaci za příslušné čtvrtletí
  - Stanovení interní referenční úrokové sazby (IRR)
  - Zohlednění vývozu a dovozu FISIM
- 4.42 Průměrné stavy vkladů a úvěrů jsou počítány prostým aritmetickým průměrem.
- $$IRR = \frac{\text{Úroky obdržené z půjček v rámci subsektorů S.122+S.125 a mezi nimi}}{\text{Stav půjček v rámci subsektorů S.122 + S.125 a mezi nimi}}$$
- 4.43 Kalkulace dovozu a vývozu FISIM je v kompetenci ČNB a ČSÚ plně přebírá data. Základním předpokladem výpočtu je stanovení externí referenční úrokové míry (ERR).

⁵¹ Popis přepočtu obou těchto položek je u příslušných kapitol.

⁵² 44 odvětví NACE

⁵³ Využívají se čtvrtletní indexy cen výrobců – DS100 viz kapitola 9). Struktura produkce je používána z tabulek dodávek a užití za poslední rok, který je dostupný (tj. obvykle tabulky z předběžné verze předchozího roku).

⁵⁴ Mezispotřeba, náhrady zaměstnancům, spotřeba fixního kapitálu a čisté ostatní daně z výroby po odpočtu hodnoty tržní produkce netržního výrobce, produkce pro vlastní konečné užití a plateb za ostatní netržní produkci.

⁵⁵ Mezispotřeba a tržní produkce jsou přepočteny v rámci postupů popsaných v odstavci 4.35.

⁵⁶ Jedná se zejména o datové zdroje DS43, DS56 a DS68.

- 4.44 FISIM je počítán z vkladů i z poskytnutých úvěrů. FISIM z vkladů je tvořen rozdílem mezi skutečně vyplacenými úroky a úroky vypočtenými na základě referenční sazby. FISIM z úvěrů je analogicky tvořen rozdílem mezi úrokovou sazbou, kterou subjekty, které si půjčují, zaplatí a tou, kterou by platily v případě, že by se úroky počítaly na základě referenční úrokové sazby. Celkový FISIM je tvořen součtem obou těchto položek.
- 4.45 Pro vyčíslení FISIM se používají zdroje, které jsou v kompetenci České národní banky. Základem jsou informace o stavu vkladů a úvěrů v subsektorové klasifikaci a stejně strukturované úrokové náklady a výnosy. Za sektor domácností jsou použita zdrojová data pro výpočet členěná tak, aby bylo možné FISIM rozčlenit na konečnou spotřebu domácností, FISIM za bydlení, FISIM patřící společenství vlastníků jednotek (SVJ) a FISIM patřící živnostníkům. FISIM vypočtený za skupinu obyvatelstvo se nezahrnuje do mezispotřeby, ale do konečné spotřeby domácností.
- 4.46 Pro výpočet FISIM z leasingových půjček se používá nepřímý způsob odhadu, založený na údajích z předchozích let (jelikož údaje za leasingové půjčky jsou dostupné pouze ročně).
- 4.47 Jednotky mající bankovní licenci, ale působící mimo sektor S.12, jsou z výpočtu produkce FISIM vyloučeny.⁵⁷
- 4.48 V národních účtech je FISIM zachycen následujícím způsobem. Na straně zdrojů představuje produkci subsektorů S.122 a S.125 a dovoz služeb. Na straně užití vstupuje do mezispotřeby, do konečné spotřeby domácností a do vývozu služeb.

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

- 4.49 Pro přepočet FISIM do průměrných cen předchozího roku se používá deflátor produkce FISIM a deflátor dovozu FISIM. Deflátor produkce se využívá pro přepočet výdajů na konečnou spotřebu domácností FISIM a pro přepočet vývozu FISIM. Mezispotřeba je deflovaná váženým průměrem obou deflátorů.
- 4.50 Přepočet produkce FISIM do průměrných cen předchozího roku je prováděn v pěti krocích:
- Výpočet podílu FISIM v běžných cenách na hodnotě úrokovaných závazků,
  - Výpočet deflátoru pro úrokovaná pasiva jako podíl užití (součet mezispotřeby, výdajů na konečnou spotřebu domácností, tvorby hrubého fixního kapitálu a vývozu bez FISIM) v běžných a ve stálých cenách,
  - Přepočet úrokovaných pasiv do průměrných cen předchozího roku s použitím výše uvedeného deflátoru,
  - Výpočet hodnoty produkce FISIM v průměrných cenách předchozího roku (průměrné roční procento FISIM z předchozího roku se násobí úrokovaným pasivem v cenách předchozího roku),
  - Výpočet deflátoru produkce FISIM jako podíl produkce FISIM v běžných cenách a cenách předchozího roku.
- 4.51 Deflátor dovozu FISIM se počítá jednodušším způsobem. Používají se příslušné úrokové sazby (podíl úrokové sazby aktuálního čtvrtletí na průměrné roční úrokové sazbě předcházejícího roku).

---

⁵⁷ Např. Česká exportní banka (ČEB) nebo Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB)

4.3 Daně a dotace na produkty

Daně z produktů (D.21)

4.52 Ministerstvo financí ČR poskytuje údaje o daních z produktů čtvrtletně, a to na základě akruálního principu (viz DS27). Tyto údaje jsou obvykle používány přímo při čtvrtletních odhadech HDP. Tabulka 4.7 zachycuje daně z produktů, které byly použity pro odhad HDP výrobní metodou za 2. čtvrtletí 2015 (tj. údaje jsou v souladu s Tabulkou 3.1 v kapitole 3).

Tabulka 4.7 Daně z produktů (D.21) – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	2Q 2015
1	D.21	Daně z produktů	139 002
2	D.211	Daň z přidané hodnoty	82 385
3	D.212	Daně z dovozu a dovozní cla (mimo DPH)	2 178
4	D.214	Daně z produktů bez DPH a dovozních daní	54 439
5		Spotřební daně	37 571
6		víno	35
7		lihoviny	1 363
8		pivo	1 282
9		tabákové výrobky	13 245
10		pohonné hmoty, plyn, pevná paliva, elektřina a solární energie	21 646
11		Ostatní daně z produktů bez DPH ¹⁾	16 868

¹⁾ Např. daň na podporu obnovitelných zdrojů energie⁵⁸, odvody z loterií a z výherních hracích přístrojů, daň z nabytí nemovitých věcí, odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt aj.

4.53 Akualizace, kterou ministerstvo financí provádí, je u většiny daní založena na posunutých hotovostních platbách⁵⁹. V termínu 60 dní po skončení čtvrtletí ovšem nejsou informace o některých souvisejících hotovostních platbách pro akualizaci k dispozici (tj. údaje o platbách, které probíhají v druhém měsíci po skončení čtvrtletí a svou věcnou podstatou souvisí ještě s předchozím čtvrtletím⁶⁰). V takovém případě jsou tyto údaje ministerstvem financí odhadovány na základě podkladů Generálního finančního ředitelství (GFŘ) a následně jsou zpřesněny pro potřeby pozdějších odhadů HDP.

4.54 Údaje, které jsou dodávány MF ČR v termínu 1. standardního odhadu v termínu 60 dnů po skončení čtvrtletí jsou vždy analyzovány v rámci sestavování QNA a případně upravovány v návaznosti na další informace⁶¹. V následujících odhadech HDP, kdy jsou již k dispozici definitivní údaje dodané MF ČR, jsou obvykle daně alokovány do čtvrtletí podle dodaných informací MF ČR. Výjimkou je v této souvislosti obvykle DPH, kdy je alokace daně do čtvrtletí vždy vázána i na vývoj složek užití HDP, s cílem zajistit konzistenci mezi čtvrtletním vývojem DPH a vývojem výdajů na konečnou spotřebu domácností, mezispotřeby apod.⁶²

⁵⁸ Daň na podporu obnovitelných zdrojů energie (související zejména se solární energií) je v běžném roce založena na datech předchozího roku a do čtvrtletí je alokována na základě předpokládané výroby elektrické energie z těchto zdrojů energií v průběhu roku (tj. zejména ve 2. a 3. čtvrtletí). Tato daň souvisí v národních účtech s úpravou C03G.

⁵⁹ V případě daně z přidané hodnoty (DPH) se jedná o posun přijatých plateb DPH o 1 měsíc a vrácení nadměrných odpočtů DPH o 2 měsíce. V případě spotřebních daní je posun plateb obvykle o 2 měsíce, nicméně vždy se vychází z legislativních pravidel splatnosti každého typu daní.

⁶⁰ Například vyplacené nadměrné odpočty DPH, platby za spotřební daně z tabákových výrobků nebo z pohonných hmot.

⁶¹ Například na informace o složkách užití HDP, na které se daně vážou, nebo na informace z daňových přiznání (pokud jsou k dispozici).

⁶² Vč. tvorby kapitálu a výdajů na konečnou spotřebu vládních institucí. Odhad složek, na které se DPH váže, je založen na informacích z tabulek dodávek a užití předchozího roku.

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

- 4.55 Převod daní z produktů do průměrných cen předchozího roku probíhá podle jednotlivých typů daní.
- 4.56 Daň z přidané hodnoty je převáděna do průměrných cen předchozího roku následujícím postupem:
1. Rozdělení DPH do jednotlivých složek užití, na něž je vázána (výdaje na konečnou spotřebu domácností, vládních institucí a neziskových institucí sloužících domácnostem, hrubá tvorba fixního kapitálu, mezispotřeba a nákupy nerezidentů v ČR⁶³). Toto modelové rozdělení je založeno na struktuře alokace DPH z předchozího roku (podle tabulek dodávek a užití).
  2. Aplikace deflátorů na DPH podle jednotlivých složek užití. Jako deflátoři jsou použity deflátoři jednotlivých složek užití, na které se DPH váže.
- 4.57 Spotřební daně, stejně jako ostatní daně, jsou převáděny do cen předchozího roku zvlášť podle typu daní, kde jako deflátor slouží index vývoje sazby daně.

Dotace na produkty (D.31)

- 4.58 Základním datovým zdrojem pro dotace na produkty jsou administrativní data dodávaná Ministerstvem financí ČR, zejména finanční výkazy rozpočtových organizací ústřední a místní vlády (DS18 a DS90), příspěvkových organizací ústřední a místní vlády (DS20) a mimorozpočtové státní fondy (DS91). Tyto údaje nejsou ve čtvrtletních účtech upravovány.
- 4.59 Tabulka 4.8 zachycuje dotace na produkty, které byly použity pro odhad HDP výrobní metodou za 2. čtvrtletí 2015 (tj. údaje jsou v souladu s Tabulkou 3.1 v kapitole 3).

Tabulka 4.8 Dotace na produkty (D.31) – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	2Q 2015
1	D.31	Dotace na produkty	29 414
2	D.319	Ostatní dotace na produkty	29 414
3		Dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu	993
4		Dotace na dopravu a dopravní obslužnost	8 768
5		Dotace soukromým školám	791
6		Dotace na obnovitelné zdroje energie ¹⁾	16 253
7		Příspěvky příspěvkovým organizacím v sektoru S.11	2 609

¹⁾ včetně koncepční úpravy C03G, tj. zahrnuje příspěvek na obnovitelné zdroje energie hrazené spotřebitelem v ceně elektrické energie.

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

- 4.60 Pro přepočet dotací na produkty v běžných cenách do průměrných cen předchozího roku nejsou k dispozici žádné přímé cenové indexy (resp. deflátoři). Z tohoto důvodu je použit alternativní postup, založený na předpokladu existence vazby mezi dotacemi na produkty a vývojem cen daných produktů. Z tohoto důvodu jsou pro převod do průměrných cen předchozího roku použity čtvrtletní cenové indexy cen výrobců (na úrovni dvoumístné CZ-CPA).

⁶³ Zachycuje se jako vývoz služeb (P.72), jedná se o jedinou položku vývozu, na kterou je vázaná DPH.

5 Výdajová metoda odhadu HDP

5.1 Výdaje na konečnou spotřebu domácností

- 5.1 Odhad výdajů na konečnou spotřebu domácností je proveden kombinací datových zdrojů, modelových propočtů, metodických úprav a úprav na úplnost zachycení ekonomiky. Výdaje na konečnou spotřebu domácností jsou sestavovány v mezinárodní klasifikaci COICOP - v 2místné klasifikaci, tj. ve 46 skupinách. Výdaje na konečnou spotřebu domácností jsou primárně sestavovány v národním pojetí, tj. vyjadřují spotřebu rezidentských domácností na území České republiky i v zahraničí. Následně jsou sestaveny v domácím pojetí, tj. vyjadřují spotřebu rezidentských i nerezidentských domácností na území České republiky.
- 5.2 Odhad výdajů na konečnou spotřebu domácností vychází z několika základních datových zdrojů. Jedná se především o modelový propočet na základě indexu maloobchodních tržeb (DS 97), rodinné účty⁶⁴ (DS 57) a alternativní propočty pro vybrané komodity. Odhad výdajů na konečnou spotřebu primárně vychází z údajů o maloobchodních tržbách.
- 5.3 **Maloobchodní tržby** jsou získávány z Měsíčního výkazu v obchodě a službách (SP 1-12)⁶⁵. Z tržeb je vypočítán index v běžných cenách, který je převeden do vybraných položek COICOP. Pro ostatní položky klasifikace COICOP se používají data ze statistiky rodinných účtů. V případě 1. standardního odhadu, kdy ještě neexistují data ze statistiky rodinných účtů, se použije jejich mezičtvrtletní vývoj v předchozím roce. Odhad za alkoholické nápoje a tabák vychází z čtvrtletního odhadu v předchozím roce, cenových indexů a ročního indexu fyzického objemu v předchozím roce.
- 5.4 Alternativní odhad za **osobní automobily** vychází z informací o prodejkách a registracích osobních aut a průměrných cenách těchto automobilů. U ojetých osobních automobilů je rozlišován původ. U dovezených ojetin je určující první registrace ojetého osobního automobilu v ČR. Pro zbývající část ojetin je podstatné nejen, kdo ojetý osobní automobil kupuje, ale také kdo jej prodává. Pokud domácnost nakupuje ojetinu přes prodejce ojetých vozidel od jiné domácnosti, tak se do výdajů na konečnou spotřebu domácností zahrne pouze marže zaplacená u tohoto prodejce. Alternativní odhad za motocykly vychází z informací o počtu registrací motocyklů v členění na nové a ojeté a o struktuře registrací motocyklů dle kubatury a značky a ceníkových cen jednotlivých značek motocyklů a skútrů dle kubatury.
- 5.5 Alternativní **odhad spotřeby elektřiny a plynu** vychází z naturálních ukazatelů energetické bilance za elektřinu a plyn. Odhad výdajů na konečnou spotřebu domácností za elektřinu a plyn je vypočítán na základě údajů o výdajích ze elektřinu/plyn za dané čtvrtletí předchozího roku vynásobeného indexem fyzického objemu (vypočtený z naturálních ukazatelů energetické bilance) a indexu spotřebitelských cen příslušného čtvrtletí daného roku. Ostatní paliva obsažená v COICOP 045⁶⁶ jsou odhadnutá na základě rodinných účtů.
- 5.6 **Odhad výdajů na sázky a loterie** je založen na nepřímých postupech. Vychází z ročních údajů, které jsou přebírány z Ministerstva financí České republiky a které jsou extrapolovány do čtvrtletní běžného roku. Ministerstvo financí publikuje údaje o přijatých a vyplacených částkách v sázkových kancelářích a heren. Odhad výdajů na konečnou spotřebu domácností za sázky a loterie se vypočítává jako rozdíl obou uvedených částek.
- 5.7 Pro komplexní zachycení výdajů na konečnou spotřebu domácností je kromě hlavních datových zdrojů nutné zohlednit i další úpravy, které významně ovlivňují výdaje na konečnou spotřebu domácností. Jedná se o položky zachycující následující úpravy: úpravy na úplnost

⁶⁴ Od 3. čtvrtletí 2015 již nejsou rodinné účty používány a od 1. čtvrtletí 2016 již nejsou údaje čtvrtletně k dispozici.

⁶⁵ DS97

⁶⁶ Elektřina, teplo, plyn, paliva (kapalná, tuhá a tepelná paliva)

pokrytí ekonomiky, koncepční úpravy a modelové propočty a extrapolace a také korekce, které vycházejí z bilancování komodit v ročních tabulkách dodávek a užití a které vstupují do ročních výdajů na konečnou spotřebu domácností.

Tabulka 5.1 Výpočet výdajů na konečnou spotřebu domácností

Řádek	Kód	Položka	2.Q 2015
1	DS57;DS97	Zdrojová data	370 690
2		Extrapolované vyrovnání na roční zdroje dat	33 410
3=1+2		Datové vstupy	404 100
4		Koncepční úpravy	116 157
5		Úpravy na úplnost	19 000
6		Extrapolované úpravy z bilancování ANA	-11 685
7		Ostatní úpravy ¹⁾	-1 698
8		Extrapolované vyrovnání na ANA	0
9=4+5+6+7+8		Úpravy celkem	121 774
10=3+9	P.31	Výdaje na konečnou spotřebu domácností	525 874

¹⁾ úpravy vycházející z analýzy položek na úrovni COICOP 2

- 5.8 Úpravy na úplnost související s nezjištěnou ekonomikou⁶⁷ (NX), které ovlivňují výdaje na konečnou spotřebu domácností, zahrnují zejména úpravy za **nelegální alkohol, tabák, drogy, prostituci**. Součástí je rovněž zemědělské samozásobení (N03C⁶⁸). V rámci úprav na úplnost ekonomiky jsou zohledněny rovněž další úpravy, které jsou přebírány z ročních národních účtů a jsou extrapolovány do čtvrtletí následujícího roku, kde jsou rovnoměrně rozděleny do jednotlivých čtvrtletí⁶⁹.
- 5.9 Součástí výdajů na konečnou spotřebu domácností jsou koncepční úpravy související s naturální mzdou (C04), s daněmi a dotacemi⁷⁰ (C06), s neživotním a životním pojištěním či penzijními nároky (C07) a FISIM (C08).
- 5.10 Nezbytnou součástí výdajů na konečnou spotřebu domácností jsou úpravy, které se týkají imputovaného a placeného nájemného (E02) a institucionálních organizací (E10L). Imputované nájemné vychází z velké části z nepřímých modelových postupů odhadu založených na údajích o rodinných domech, bytech, garážích a chatách⁷¹. Placené nájemné vychází z ročních národních účtů a extrapolace do čtvrtletí běžného roku.
- 5.11 V případě dostupných ročních údajů o výdajích na konečnou spotřebu domácností je součet čtvrtletních odhadů výdajů na konečnou spotřebu domácností porovnán s ročními výdaji. Rozdíl v každé skupině COICOP je rozdělen proporcionalně do čtvrtletí. Současně je tento rozdíl extrapolován do čtvrtletí běžného roku.

Přepočtení do průměrných cen předchozího roku

- 5.12 Přepočtení výdajů na konečnou spotřebu domácností do průměrných cen předchozího roku je uskutečněno pomocí spotřebitelských cenových indexů na úrovni COICOP 2 (46 skupin)⁷². V případě, že jsou známy roční údaje, je součet čtvrtletí v jednotlivých skupinách porovnáván

⁶⁷ Neformální, nelegální, skrytá ekonomika

⁶⁸ V ročních národních účtech je kategorie úprav za nezjištěnou ekonomiku členěna na mnoho úprav. V QNA Inventories jsou tyto jednotlivé úpravy zjednodušeně zachyceny pod kódem „NX“, ale platí, že jsou ve čtvrtletních národních účtech prováděny obdobně, jako v ANA. Odhad těchto úprav ve čtvrtletích běžného roku je obvykle založen na nepřímých metodách, tj. na extrapolaci údajů z předchozího roku.

⁶⁹ Jedná se například o záměrné zkrácení osobní spotřeby podnikatelů nebo služby domácího personálu.

⁷⁰ dálniční známky, poplatky za registraci vozidel

⁷¹ Do výdajů na konečnou spotřebu domácností je zahrnuta částka, která je přičtena do produkce sektoru domácností.

⁷² DS99

s roční hodnotou výdajů na konečnou spotřebu domácností v cenách předchozího roku. Rozdíl je následně proporcionalně rozdělen do čtvrtletí.

5.2 Výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí

- 5.13 Výpočet výdajů na konečnou spotřebu vládních institucí vychází z výrobní metody, především z odhadu produkce netržních služeb (viz kapitola 4). Podstatnou část výdajů na konečnou spotřebu vládních institucí tvoří bezplatná ostatní netržní produkce vyprodukovaná samotnými vládními institucemi. Ta je nepřímo měřená, tj. odhadována nákladovým způsobem jako součet mezispotřeby, náhrad zaměstnancům, spotřeby fixního kapitálu a čistých ostatních daní z výroby po odpočtu hodnoty tržní produkce netržního výrobce, produkce pro vlastní konečné užití a plateb za ostatní netržní produkci.
- 5.14 Druhá část výdajů vládních institucí zahrnuje hodnotu tržní produkce nakoupené vládními institucemi (**naturální sociální transfery**). Ta je zjišťována přímo ze statistických zjišťování (DS92).
- 5.15 **Výdaje na kolektivní konečnou spotřebu** vládních institucí jsou odhadovány na základě jejich podílu na bezplatné ostatní netržní produkci známého z ANA. Jejich odpočtem od celkových výdajů na konečnou spotřebu vládních institucí se získají **výdaje na individuální konečnou spotřebu** vládních institucí.
- 5.16 Při 2. standardním odhadu QNA může docházet k revizi výdajů na konečnou spotřebu vládních institucí a jejich členění na individuální a kolektivní spotřebu. Tato revize zohledňuje doplňkové zdroje dat za vládní instituce a případné opravy chyb, na základě nových informací v době tohoto odhadu.

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

- 5.17 Přepočet do průměrných cen předchozího roku probíhá zvláště za netržní služby (viz kapitola 4) a za tržní produkci nakoupenou vládními institucemi. Tržní produkce nakoupená vládními institucemi⁷³ je přepočtena do průměrných cen předchozího roku podle jednotlivých druhů produktů (zdravotní péče, léčiva – zvláště pro vyráběná v České republice a dovážená ze zahraničí, zdravotní přístroje a doprava).

5.3 Výdaje na konečnou spotřebu neziskových institucí sloužících domácnostem

- 5.18 Výdaje na konečnou spotřebu neziskových institucí sloužících domácnostem (NISD) jsou rovny hodnotě výrobků a služeb vyprodukovaných NISD poskytnutých domácnostem zdarma (bezplatná ostatní netržní produkce) a tržní produkci nakoupenou NISD. Výpočet bezplatné ostatní netržní produkce je popsán v kapitole 4.

5.4 Tvorba hrubého kapitálu

5.4.1 Tvorba hrubého fixního kapitálu

- 5.19 Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) je odhadována zvláště pro jednotlivé institucionální sektory podle šesti druhů fixních aktiv. THFK je dána jako rozdíl mezi přírůstky a úbytky fixních aktiv.
- 5.20 Čtvrtletní odhady THFK jsou založeny především na čtvrtletních statistických zjišťováních ekonomických subjektů vybraných produkčních odvětví, finančních institucí a vybraných

⁷³ D.632 (naturální sociální transfery)

vládních institucí (viz DS89, DS11, DS08, DS92, DS94). Část zdrojových údajů je přebírána z administrativních zdrojů, zejména z Pomocného analytického přehledu, finančních výkazů pro hodnocení plnění rozpočtů ústředních a místních rozpočtových organizací a státních fondů a účetních výkazů za příspěvkové organizace (viz DS76, DS18, DS20, DS21, DS91, DS61, DS24).

- 5.21 Některá statistická zjišťování neposkytují požadované členění fixní aktiv. Chybějící členění je odhadováno především pomocí údajů z výkazu P6-04 (DS11). Ze statistických zjišťování poskytuje pouze výkaz P6-04 strukturu aktiv v potřebném členění.
- 5.22 Údaje o pořízení a úbytcích fixních aktiv převzaté ze zjišťování jsou v jednotlivých sektorech doplněny o koncepční úpravy a o úpravy na úplnost pokrytí ekonomiky. Mezi nejdůležitější úpravy patří kapitalizace drobného a podlimitního majetku (C11A, C11B), kapitalizace výdajů na vědu a výzkum (E07A) a individuální bytová výstavba a rekonstrukce a modernizace (NX).
- 5.23 Aby byla zachována meziroční srovnatelnost, jsou ve čtvrtletích běžného roku extrapolovány předpokládané rozdíly mezi ročními a čtvrtletními údaji na základě rozdílu z posledního známého roku. Tento rozdíl je extrapolován proporcionálním rozvrhem do jednotlivých čtvrtletí.
- 5.24 Další úprava zahrnuje změnu charakteru sezónnosti, tzv. metoda komoditních toků.

Tabulka 5.2 Výpočet THFK v sektoru nefinančních podniků, vládních institucí a domácností – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	S.11	S.13	S.14
1		Datové vstupy celkem	111 091	37 233	8 371
2		Koncepční úpravy	19 860	6 490	6 711
3		Úpravy na úplnost	0	0	20 665
4		Extrapolované vyrovnání na ANA	34 264	0	2 293
5		Úpravy metodou komoditních toků	13 051	4 877	1 072
6=1+2+3+4+5	P.51g	Sektory celkem	178 266	48 600	39 112

Metoda komoditních toků

- 5.25 Čtvrtletní odhady THFK jsou založeny především na čtvrtletních statistických zjišťováních. Sezónní charakter získaných údajů však není konzistentní se sezónním charakterem produkce a dovozu příslušných komodit. Rozdíly v charakteru sezónnosti jsou pravděpodobně způsobeny systematickým posunem při zaznamenávání účetních případů v průběhu roku.
- 5.26 Metoda komoditních toků z velké části tuto nekonzistenci odstraňuje. Tato metoda byla poprvé aplikována a publikována v roce 2006⁷⁴. Pro odhad THFK je používána v době předběžných odhadů a v případech, kdy již jsou k dispozici údaje za všechna čtvrtletí roku⁷⁵. V následujícím odstavci je uveden postup této metody.
- 5.27 Roční tabulky dodávek a užití poskytují informace o THFK v základních cenách v členění na část z domácí produkce („domácí THFK“) a část z dovozu („dovezené THFK“), obojí v členění podle dvoumístné klasifikace CZ-CPA. V prvním kroku jsou tyto údaje použity pro výpočet ročních podílů domácí THFK na celkové produkci⁷⁶ a podíly dovezené THFK na celkovém dovozu⁷⁷. Roční podíly jsou následně aplikovány na údaje o čtvrtletní produkci a o dovozu, aby byla odhadnuta celková hodnota THFK v daném čtvrtletí. Rozdíl mezi THFK v běžných a základních cenách v tabulkách dodávek a užití je alokován do čtvrtletí za použití součtů domácí a dovezené THFK. Všechny výpočty probíhají na úrovni dvoumístné klasifikace CZ-CPA a následně jsou převedeny do klasifikace nefinančních aktiv (AN).

⁷⁴ Metoda byla testována a na základě výsledků nakonec použita v celé časové řadě od roku 1995.

⁷⁵ Tj. v době odhadu 4. čtvrtletí a pro roky, kdy jsou k dispozici roční národní účty.

⁷⁶ Bez vývozu produkce netržních služeb.

⁷⁷ Bez reexportu a merchantingu.

- 5.28 V termínu 1. standardního odhadu čtvrtletí běžného roku, kdy jsou k dispozici čtvrtletních výsledky statistických zjišťování, je odhad THFK⁷⁸ založen na aplikaci meziročních indexů⁷⁹ na hodnoty THFK ve stejném čtvrtletí předchozího roku⁸⁰. Tím je zachována srovnatelnost v časové řadě a respektován meziroční vývoj agregátu.

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

- 5.29 Přepočet je proveden pomocí indexů cen investic, které jsou odvozeny z indexu cen průmyslových výrobců a z indexu cen dovozu, vážených strukturou THFK na THFK z domácí produkce a z dovozu. Přepočet probíhá na úrovni šesti druhů fixních aktiv.

5.4.2 Změny zásob

- 5.30 Základní datový zdroj představuje čtvrtletní statistické zjišťování P 6-04 (DS11), které se provádí u více než 2000 společností s významnou výší aktiv v české ekonomice. Zásoby v běžných cenách jsou dostupné podle druhů: materiál, nedokončená výroba, hotové výrobky a obchodní zboží. Výpočet změn zásob je založen především na rozdílu mezi konečnými a počátečními stavy ve dvou po sobě jdoucích čtvrtletích, a to v členění do 44 skupin odvětví podle dvoumístné klasifikace CZ-NACE.
- 5.31 Jako další datové zdroje jsou využívány administrativní údaje z databáze Ministerstva financí ČR (DS21) a údaje ze čtvrtletních statistických výkazů VPI 3-04 (DS93), Zdp 3-04 (DS92), a Pen 3c-04 (DS08).
- 5.32 Výpočet změn zásob se provádí po jednotlivých institucionálních sektorech v odvětvovém členění pro každý druh zásob.
- 5.33 Údaje ze statistických zjišťování a z administrativních zdrojů jsou doplněny o koncepční úpravy prováděné z důvodu sladění s metodickými principy ESA 2010. Mezi tyto úpravy patří přirozený přírůstek dřeva na pni (kapitola 3, E08) a zisky/ztráty z držby zásob (kapitola 3, C12).
- 5.34 Zisky/ztráty z držby zásob jsou počítány samostatně s pomocí vhodných cenových indexů (PPI, indexy vývozních a dovozních cen) pro každou skupinu odvětví, a to zvlášť pro sektor nefinančních podniků a zvlášť pro sektor domácností. Pro sektor vládních institucí byl zvolen specifický přístup, kdy jsou použity údaje o přecenění poskytnuté Správou státních hmotných rezerv.
- 5.35 Vzhledem k tomu, že v čtvrtletí nejsou k dispozici potřebné zdroje dat pro přecenění a pro ostatní změny objemu, je případný rozdíl mezi součtem čtvrtletí a ročních údajů v členění podle druhu zásob proporcionalně rozdělen do čtvrtletí. Tato úprava se neextrapoluje do čtvrtletí běžného roku (tj. když nejsou k dispozici roční národní účty).
- 5.36 Protože informace o zásobách ve čtvrtletí je poměrně neúplná, změna zásob je také využívána jako bilanční položka. Rozdíl mezi zdroji a užitím HDP v běžných cenách bývá obvykle alokovan do položky změny zásob⁸¹.

⁷⁸ V klasifikaci AN.

⁷⁹ Spočtených z vývoje čtvrtletních zdrojových dat.

⁸⁰ Tj. výsledky metody komoditních toků z předchozího roku.

⁸¹ Tabulka 5.3 zachycuje bilanční úpravu za 2. čtvrtletí 2015 v položce „Ostatní úpravy“.

Tabulka 5.3 Výpočet změny zásob* – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	2. Q 2015
1		Datové vstupy celkem	18 060
2		Koncepční úpravy	1 236
3		Ostatní úpravy ¹⁾	2 147
4=1+2+3	P.52	Sektory celkem	21 442

*rozdíl součtu položek na celek je způsoben zaokrouhlovacími rozdíly

¹⁾ Jedná se o bilanční rozdíl při bilancování výrobní a výdajové metody (více viz kapitola 3 a Tabulka 3.1).

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

5.37 Přepočet do průměrných cen předchozího roku se provádí s využitím úhrnných vážených cenových indexů, které jsou součástí výpočtu položky zisky/ztráty z držby⁸². Provádí se pro každý druh zásob samostatně. Korekce na již existující roční ukazatele je proporcionálně rozvržena mezi jednotlivé druhy zásob.

5.4.3 Pořízení snižené o prodej a předání cenností

5.38 Pro čtvrtletní odhady pořízení snižených o prodej a předání cenností nejsou žádné informace k dispozici. Roční hodnota v běžných cenách je desagregována prostřednictvím proporcionální Dentonovy metody. Přepočet do průměrných cen předchozího roku je proveden pomocí indexu cen průmyslových výrobců pro CPA 90 – Tvůrčí, umělecké a zábavní služby.

5.5 Vývoz a dovoz

Vývoz a dovoz zboží

- 5.39 Odhad vývozu a dovozu zboží je v národních účtech založen na zásadě změny vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty, a to bez ohledu na fyzický pohyb zboží přes hranice (národní pojetí).
- 5.40 Národní pojetí zahraničního obchodu poskytuje údaje jak v komoditním (2místná úroveň klasifikace CZ-CPA), tak v teritoriálním členění, vč. ocenění CIF (cost insurance freight) a FOB (free on board) ocenění. Čtvrtletní odhady zahraničního obchodu jsou publikovány v ocenění FOB.
- 5.41 Odhad vychází z národního pojetí zahraničního obchodu DS58 (viz kapitola 9). Dále jsou údaje upraveny o koncepční úpravy, jedná se zejména o vyloučení zboží k zušlechťení (C03A), přičtení obchodování v zahraničí⁸³ (C03C) a obecně vyloučení dalšího zboží, které přechází hranice bez změny vlastnictví. Rovněž jsou údaje upraveny na úplnost v souvislosti s nezjištěnou ekonomikou⁸⁴ (NX). Celkový výčet úprav je zachycen v kapitole 3.
- 5.42 Ve většině případů jsou údaje pro úpravy získávány přímo z datového zdroje, pouze úpravy na úplnost jsou založeny na posledních známých ročních údajích a do čtvrtletí jsou alokovány rovnoměrně.

⁸² Jedná o odvětvové vážené cenové indexy, které jsou v závislosti na druhu zásob založeny na komoditní struktuře stavů zásob, produkce, mezispotřeby či dovozu.

⁸³ Merchanting (obchodování v zahraničí)

⁸⁴ Drogy, tabák, pohonné hmoty, ochranné známky.

Tabulka 5.4 Vývoz zboží – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Celkem	v tom	
				vnitrouijní	mimounijní
1	DS58	Vývoz (FOB) – národní pojetí zahraničního obchodu	840 997	701 073	139 924
2		Koncepční úpravy	-30 185	-22 870	-7 315
3		Úpravy na úplnost	171	171	0
4=1+2+3	P.61	Vývoz zboží	810 983	678 374	132 609

Tabulka 5.5 Dovoz zboží – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Celkem	v tom	
				vnitrouijní	mimounijní
1	DS58	Dovoz (FOB) – národní pojetí zahraničního obchodu	768 081	538 908	229 173
2		Koncepční úpravy	-20 661	-20 042	-619
3		Úpravy na úplnost	814	294	520
4=1+2+3	P.71	Dovoz zboží	748 234	519 160	229 074

Přepočet do průměrných cen předchozího roku

5.43 Základem přepočtu vývozu a dovozu zboží do průměrných cen předchozího roku jsou měsíční indexy cen vývozu a dovozu na 2místné úrovni klasifikace CZ-CPA. Pro účely přepočtu celkového vývozu zboží je zvlášť přeceňován reexport (indexy cen dovozu) a zbytek vývozu zboží (indexy cen vývozu).

Vývoz a dovoz služeb

5.44 Odhad vývozu a dovozu služeb vychází z kombinace několika datových zdrojů. Základním zdrojem je čtvrtletní výběrové šetření o vývozu a dovozu služeb⁸⁵, který ovšem neobsahuje údaje o cestovním ruchu a finančních službách. Za tyto oblasti jsou využívány údaje poskytované Českou národní bankou⁸⁶.

5.45 Datové zdroje jsou následně doplněny koncepčními úpravami, zejména o služby zušlechťení (C03B), služby pojištění a zajištění (C07), FISIM (C08)⁸⁷, a úpravami na úplnost v souvislosti s nezjištěnou ekonomikou (NX)⁸⁸. Celkový výčet úprav je uveden v kapitole 3.

5.46 Všechny podklady pro odhad jsou zjišťovány v teritoriálním a komoditním členění. Výjimkou je zdroj DS87, který je poskytován v teritoriálním členění, ale pouze v agregované podobě. Pro potřeby deflace jsou proto v rámci expertních odhadů stanoveny komoditní struktury na 2místné úrovni klasifikace CZ-CPA.

5.47 Údaje jsou získávány přímo, pouze údaje vyplývající z některých koncepčních úprav (C12A, E09C, E09D) a z úprav na úplnost jsou odhadovány na základě posledních známých ročních odhadů a do čtvrtletí jsou rovnoměrně rozděleny.

⁸⁵ DS59

⁸⁶ DS87, DS85

⁸⁷ Úpravy označené písmenem E jsou v systému ročních národních účtů chápány jako extrapolací.

⁸⁸ Prostituce, alcohol.

Tabulka 5.6 Vývoz služeb – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Celkem	v tom	
				vnitrounijní	mimounijní
1	DS59	Čtvrtletní výběrové šetření o vývozu a dovozu služeb	91 449	51 383	40 066
2	DS87	Cestovní ruch	32 887	26 237	6 650
3	DS85	Finanční služby	202	149	53
4=1+2+3		Datové vstupy	124 538	77 769	46 769
5		Koncepční úpravy	16 883	11 099	5 784
6		Úpravy na úplnost	664	664	0
7=4+5+6	P.62	Vývoz služeb	142 085	89 532	45 850

Tabulka 5.7 Dovoz služeb – 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	Celkem	v tom	
				vnitrounijní	mimounijní
1	DS59	Čtvrtletní výběrové šetření o vývozu a dovozu služeb	85 005	49 664	35 341
2	DS87	Cestovní ruch	23 379	20 175	3 204
3	DS85	Finanční služby	451	234	217
4=1+2+3		Datové vstupy	108 835	70 073	38 762
5		Koncepční úpravy	11 182	9 780	1 402
6		Úpravy na úplnost	730	709	21
7=4+5+6	P.72	Dovoz služeb	120 747	80 562	36 764

Přepočítání do průměrných cen předchozího roku

5.48 Cenové indexy pro přepočítání vývozu a dovozu služeb z běžných cen do průměrných cen předchozího roku nejsou k dispozici. K nejvýznamnějším zdrojům tohoto propočtu patří indexy spotřebitelských cen, indexy cen tržních služeb a indexy cen stavebních děl. Tyto indexy jsou propočteny pro tuzemsko. Pro vývoz a dovoz jsou dále upraveny pomocí vývoje průměrného měnového kurzu koruny vůči euru.

6 Důchodová metoda odhadu HDP

- 6.1 Hlavní položky důchodové metody jsou při výpočtu HDP následující:
- Náhrady zaměstnancům (D.1),
  - Daně z výroby a z dovozu (D.2),
  - Dotace (D.3),
  - Provozní přebytek (B.2) a smíšený důchod (B.3).
- 6.2 Všechny hlavní položky důchodové metody jsou členěny podle klasifikace CZ–NACE a institucionálních sektorů (CISS).
- 6.3 Přehled jednotlivých důchodových složek HDP ve čtvrtletních národních účtech ČR ukazuje tabulka 6.1.

Tabulka 6.1 Složky HDP odhadnuté důchodovou metodou, 2. čtvrtletí 2015, v mil. Kč

Řádek	Kód	Položka	2Q 2015
1	D.1	Náhrady zaměstnancům	443 414
2	D.2	Daně z výroby a z dovozu	144 323
3	D.3	Dotace	39 375
4	B.2g+B.3g	Hrubý provozní přebytek a smíšený důchod	572 416
5 = 1+2-3+4	B.1*g	Hrubý domácí produkt	1 120 778

6.1 Náhrady zaměstnancům

- 6.4 Náhrady zaměstnancům (D.1) představují celkové odměny v peněžní či naturální podobě, poskytnuté zaměstnavatelem zaměstnanci za jím provedenou práci za dané účetní období. Náhrady zaměstnancům (D.1) mají dvě složky:
- Mzdy a platy placené peněžní či naturální formou;
  - Sociální příspěvky zaměstnavatelů, a to skutečné a imputované.
- 6.5 Náhrady zaměstnancům jsou v čtvrtletních národních účtech zachyceny v trojím kombinovaném členění, jednak podle hlavních složek a podsložek, dále podle typů činnosti (dle klasifikace odvětví CZ-NACE) a podle institucionálních (sub)sektorů.
- 6.6 Výpočet náhrad zaměstnancům (D.1) je strukturován do následujících složek:
- Mzdy a platy peněžní (D.11p),
  - Mzdy a platy naturální (D.11n),
  - Skutečné sociální příspěvky zaměstnavatelů (D.121),
  - Imputované sociální příspěvky (D.122).
- 6.7 Odhad položky Náhrady zaměstnancům (D.1) je prováděn kompilací řady zdrojů dat, modelových propočtů, metodických úprav a úprav na úplnost zachycení ekonomiky.
- 6.8 Čtvrtletní údaje pro Mzdy a platy (D.11) pocházejí ze statistických výkazů (zdroje DS08, DS89, DS92, DS93), z administrativních zdrojů dat (zdroje DS18, DS20, DS24, DS38, DS61, DS76, DS90, DS91) a z expertních odhadů, založených na odhadech zaměstnanosti (viz Kapitola 7).

- 6.9 Mzdy a platy (D.11) jsou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků. V národních účtech jsou mzdy a platy zachyceny v hrubých částkách, tj. před odečtením zákonných příspěvků zaměstnanců na sociální a zdravotní pojištění, daní a se zaměstnancem dohodnutých srážek.
- 6.10 Při sestavování čtvrtletních národních účtů v ČR se v počáteční fázi data o mzdách a platech přebírají ze statistického výkaznictví již dopočteného na úplné soubory jednotek.
- 6.11 Metodické úpravy vyplývají ze správného zachycení naturální mzdy. Mzdy a platy v naturálních jsou odměny za vykonanou práci vyplacené ve formě zboží a služeb nebo jiné výhody. Čtvrtletní naturální mzdy a platy jsou odvozeny z odpovídajících roční odhadů.
- 6.12 Úpravy mezd a platů na úplnost (NX) zachycení ekonomiky souvisí se zaměstnáváním pracovníků načerno, vyplácením části mzdy mimo oficiální účetnictví anebo zaměstnáváním domácího personálu a úplným zachycením naturální mzdy. Tento odhad se provádí na základě ročních dat pro malé a středně velké nefinanční podniky a podnikatele – fyzické osoby.
- 6.13 Bilanční úpravy vyplynuly z analýzy mezd a platů za každý (sub)sektor a odvětví ve vztahu k počtu pracovníků, sociálním příspěvkům a vytvořené produkci a porovnání v časové řadě.
- 6.14 Skutečné sociální příspěvky zaměstnavatelů (D.121) pokrývají pojistné na důchodové pojištění (D.1211) a nemocenské pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a příspěvek na zdravotní pojištění (D.1212). Jsou stanoveny procentem z vykázaných hrubých mezd. Toto procento je zákonem stanoveno. Ze strany příjemců skutečných sociálních příspěvků, což jsou vládní instituce a pojišťovny, existují věrohodné údaje (na bázi pokladního plnění), které odhad usnadňují.
- 6.15 Ocenění mezd a platů zachycených v národních účtech vychází v zásadě z ocenění v podnikovém účetnictví. Ocenění příspěvků zaměstnavatelů na sociální a zdravotní pojištění je korigováno na zásadu časového rozlišení metodou časového posunu. Podkladem jsou údaje o skutečných platbách zaměstnavatelů na sociální a zdravotní pojištění zpracované tak, aby byla dodržena časová návaznost na období, ve kterém byla práce vykonána.
- 6.16 Imputované sociální příspěvky (D.122) jsou odvozeny z ročních odhadů v členění podle odvětví.

6.2 Daně a dotace

- 6.17 Ostatní daně a dotace na výrobu (D.29, D.39) jsou zahrnuty do daní a dotací (D.2, D.3) spolu s daněmi a dotacemi na produkty (D.21, D.31). Zdroje a metody používané při čtvrtletních odhadech daní a dotací na produkty jsou popsány v kapitole 4.3. Ostatní daně a dotace na výrobu jsou popsány níže.

Ostatní daně z výroby (D.29)

- 6.18 Postup použitý k odhadu ostatních daní z výroby v QNA je velmi podobný postupu použitému v ANA. Hlavní zdroje dat jsou k dispozici ve čtvrtletní frekvenci. Vstupní údaje o ostatních daních z výroby jsou dostupné ze strany příjemců, tj. z finančních výkazů ústředních vládních institucí (DS90), státních fondů (DS91) a místních vládních institucí (DS18), Vinařského fondu (DS24); FPV (DS38). Ostatní daně z výroby jsou zachyceny na hotovostní bázi, pouze dvě položky (daň z nemovitých věcí a daň silniční) jsou upraveny na předpis (tj. aktualizovány). Pro tuto úpravu se používá metoda časově posunutého pokladního plnění (viz kapitola 3). Úpravu provádí ministerstvo financí.
- 6.19 Do ostatních daní z výroby jsou zahrnuty tyto daně a poplatky (či jejich část):
- Daň silniční
  - Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

- Poplatky za znečištění ovzduší
- Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu
- Poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa
- Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních
- Registrační a evidenční poplatky za obaly
- Ostatní poplatky a odvody v oblasti životního prostředí
- Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst
- Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde nezařazené
- Správní poplatky
- Daň z nemovitých věcí
- Odvody výrobců a dovozců vína Vinařskému fondu
- Příspěvek do Fondu pojištění vkladů
- Příjmy z prodeje emisních povolenek
- Tržby z prodeje kolků
- Zrušené místní poplatky

Ostatní dotace na výrobu (D.39)

- 6.20 Datové zdroje použité pro čtvrtletní odhady ostatních dotací na výrobu jsou také podobné těm, které se používají v ANA. Vstupní údaje o ostatních dotacích na výrobu jsou k dispozici ze strany plátců a jsou zachyceny na hotovostní bázi.
- 6.21 Většina ostatních dotací na výrobu je poskytována těmito organizacemi:
- Ústřední rozpočtové organizace (DS90)
  - Místní rozpočtové organizace (DS18)
  - Státní fond životního prostředí (DS91)
  - Státní fond kultury (DS91)
  - Státní fond kinematografie (DS91)
  - Státní fond rozvoje bydlení (DS91)
  - Státní fond dopravní infrastruktury (DS91)
  - Státní zemědělský a intervenční fond (DS91)
  - Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (DS61)
  - Vinařský fond (DS24)

6.3 Provozní přebytek a smíšený důchod

- 6.22 Provozní přebytek (B.2) a smíšený důchod (B.3) jsou vyrovnávacími položkami účtu tvorby důchodu. Obě položky jsou zachyceny v kombinovaném sektorovém a odvětvovém členění.
- 6.23 Nejsou k dispozici žádné přímé čtvrtletní datové zdroje pro hrubý provozní přebytek a smíšený důchod. Tyto položky jsou odvozeny jako bilanční položky odečtením náhrad zaměstnancům a čistých daní z výroby od HDP.

7 Obyvatelstvo a zaměstnanost

7.1 Obyvatelstvo

- 7.1 Údaje o populaci se přebírají z demografické statistiky. Údaje odpovídají střednímu stavu obyvatelstva. Za **střední stav obyvatelstva v kalendářním čtvrtletí** je považován průměr měsíčních středních stavů za dané období, přičemž měsíční střední stav je průměrem počátečního a koncového stavu daného měsíce.
- 7.2 Čtvrtletní odhad **ekonomicky aktivního obyvatelstva**, tedy potenciální velikosti pracovních sil v České republice, je v principu stejný, jako roční: představuje součet nezaměstnaných a zaměstnaných osob, přičemž každá z těchto složek je odhadována samostatně. Tabulka 7.1 zachycuje odhad ekonomicky aktivního obyvatelstva v 2. čtvrtletí 2015.
- 7.3 **Údaje o nezaměstnanosti** jsou přebírány z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).
- 7.4 **Zaměstnanost** je pro potřeby odhadu ekonomicky aktivních v národním konceptu⁸⁹ zaměstnanosti, zatímco primárně je zaměstnanost v národních účtech odhadována v domácím konceptu⁹⁰ (blíže viz kapitola 7.2).
- 7.5 **Převod údajů z domácího konceptu zaměstnanosti na národní koncept** představuje zahrnutí rezidentů pracujících pro nerezidentské jednotky a vyloučení nerezidentů pracujících pro rezidentské jednotky. Odstavce 7.6 a 7.7 podrobněji popisují čtvrtletní odhad počtu rezidentů pracujících pro nerezidentské jednotky a naopak nerezidentů pracujících pro rezidentské jednotky.

Tabulka 7.1 Obyvatelstvo a zaměstnanost – 2. čtvrtletí 2015

Řádek	Položka	2Q 2015
1	Obyvatelstvo	10 538 780
2 =3+4	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	5 415 519
3	Nezaměstnané osoby	261 793
4=5+6	Zaměstnanost celkem (národní koncept)	5 153 726
	z toho	
5	zaměstnanci	4 386 131
6	sebezaměstnaní	767 595

7.6 **Kvantifikace počtu rezidentů pracujících pro nerezidentské jednotky:**

Odhad počtu rezidentů pracujících pro nerezidenty vychází z údajů čtvrtletního Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) v členění podle jednotlivých zemí. Výsledkem tohoto šetření jsou odhady počtu osob, které pracují v zahraničí legálně a denně nebo měsíčně překračují hranice nebo tam pracují po dobu kratší než 3 měsíce. V některých případech by se mohlo jednat i o opakované pobyty tzn. delší než rok; tyto případy však nelze odlišit. Nelegální zaměstnanost se předpokládá ve formě příležitostného nebo druhého zaměstnání. Informace o nelegálních zaměstnancích VŠPS nemá k dispozici, jejich počty jsou proto odhadovány. Při těchto odhadech se vychází ze zkušeností Úřadů práce a pro země EU je stanoven podíl 2 % z odhadů zaměstnanosti v dané zemi dle VŠPS, pro ostatní země je aplikován podíl 10 %. Ministerstvo zahraničních věcí poskytuje údaje o počtech rezidentů, kteří jsou pracovníky zahraničních diplomatických misí, institucí Evropské unie a mezinárodních organizací.

⁸⁹ Představuje počet rezidentů pracujících v rezidentských a nerezidentských produkčních jednotkách.

⁹⁰ Představuje počet rezidentů a nerezidentů pracujících v rezidentských produkčních jednotkách. Tj. pracovní síla, která se podílí na tvorbě hrubé přidané hodnoty, resp. hrubého domácího produktu. Domácí koncept je v národních účtech využíván např. při odhadech produktivity práce.

7.7 **Kvantifikace počtu nerezidentů pracujících pro rezidentské jednotky:**

Odhad počtu nerezidentů pracujících v ČR vychází z kombinace několika různých administrativních zdrojů. Ministerstvo vnitra (MV) měsíčně publikuje celkový počet cizinců na území ČR dle délky pobytu a země původu. Ke zjištění počtu nerezidentských pracovníků jsou využívány údaje Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV). Počty zahraničních studentů studujících v ČR sleduje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Odhad počtu legálně zaměstnaných nerezidentů v jednotlivých kategoriích CZ-NACE se provádí kombinací všech dostupných datových zdrojů. Počty nelegálně zaměstnaných a ekonomicky neaktivních cizinců jsou na základě kombinace zjištěných údajů dopočítány. Expertní odhady nelegálního zaměstnávání nerezidentů se opírají o vývoj počtu kontrol prováděných u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince (jde o kontroly úřadů práce ve spolupráci s inspektoráty cizinecké policie a celních úřadů).

7.2 Zaměstnanost: Osoby

- 7.8 Zaměstnanost v pojetí národních účtů je odhadována v domácím pojetí. Tyto údaje jsou rovněž čtvrtletně publikovány v členění na 10 kategorií CZ-NACE, a to jak v osobách⁹¹ (Persons), tak v počtu odpracovaných hodin.
- 7.9 Údaje o zaměstnanosti odpovídají počtu osob s hlavním zaměstnáním (Persons). Hlavní zaměstnání je jediné zaměstnání osoby nebo (pokud má osoba více jak jedno zaměstnání) zaměstnání s největším počtem odpracovaných hodin. Údaje se sestavují za celé národní hospodářství v členění podle 2místného kódu CZ-NACE. Zaměstnanost v počtu zaměstnaných osob zahrnuje **počet zaměstnanců a počet osob samostatně výdělečně činných** (sebezaměstnaní).
- 7.10 **Odhad počtu osob** vychází z údajů za hlavní zaměstnání z Výběrového šetření pracovních sil, které jsou upravovány dle metodiky ESA 2010. Úpravy, které se provádí, zahrnují metodické úpravy a úpravy na úplnost zachycení ekonomiky. Metodické úpravy zahrnují doplnění podhodnocených či chybějících údajů a další úpravy, které je nutné provést s ohledem na metodiku zaměstnanosti dle ESA 2010. Úpravy na úplnost zachycení ekonomiky představují odhady počtu osob v nezjištěné ekonomice.
- 7.11 V případě dostupného ročního údaje počtu zaměstnaných osob je průměr čtvrtletních odhadů počtu zaměstnaných osob porovnán s ročními údaji. Rozdíl je proporcionálně rozdělen do jednotlivých čtvrtletí daného roku. Následně je tento rozdíl extrapolován do čtvrtletí následujícího roku. Tento základní postup odhadu je stejný jak pro zaměstnance, tak pro osoby samostatně výdělečně činné.

Počet zaměstnanců

- 7.12 Odhad počtu zaměstnanců vychází z údajů za zaměstnance za hlavní zaměstnání z VŠPS, které jsou upravovány v souladu s ESA 2010. Nejvýznamnější metodickou úpravou, která se musí provést je převod zjištěných údajů z VŠPS z národního konceptu na domácí koncept zaměstnanosti. Tato úprava je nutná, neboť zjištěné údaje z VŠPS odpovídají ve velké míře národnímu konceptu zaměstnanosti⁹². Převod údajů z národního na domácí koncept zaměstnanosti představuje vyloučení rezidentů pracujících v zahraničí (Češi pracující v zahraničí po dobu kratší než jeden rok) a zahrnutí nerezidentů pracujících pro rezidentské jednotky (Cizinci pracující v ČR po dobu kratší než jeden rok)⁹³.
- 7.13 Největší metodickou úpravou je převod sebezaměstnaných do kategorie zaměstnanců. Tento přesun se týká vlastníků společností a kvazispolečností, kteří ve svých podnicích pracují, ale

⁹¹ Pro potřeby odhadů zaměstnanosti v odpracovaných hodinách (viz kapitola 7.3) je rovněž odhadována zaměstnanost v počtu úvazků na plnou pracovní dobu, tyto údaje nejsou čtvrtletně publikovány.

⁹² VŠPS je šetření, které probíhá jen v rezidentských domácnostech.

⁹³ Tato úprava probíhá pouze na úrovni dat VŠPS, je tedy odlišná od úprav popsanych v odstavcích 7.5 až 7.7.

v dotazníku VŠPS se uvádí jako sebezaměstnaní. Dle metodiky ESA 2010, pokud tyto osoby ve svých podnicích pracují, patří mezi zaměstnance. Tato úprava je převzata z posledního známého ročního odhadu a do čtvrtletí je rozdělena proporcionálně. Odhad této úpravy v roce vychází z dat z podnikové statistiky (PS).

- 7.14 Úprava na úplnost zachycení ekonomiky představuje odhad zaměstnanců pracujících na černo, kteří nejsou zachyceni ve zjištěných datech z VŠPS.

Tabulka 7.2 Zaměstnané osoby – zaměstnanci – 2. čtvrtletí 2015

Řádek	Kód	Položka	2Q 2015
1	DS98	Zdrojová data - hlavní zaměstnání	4 160 761
2		Metodické úpravy	119 777
		z toho	
		rezidenti pracující v zahraničí ¹⁾	-48 660
		nezidenti pracující v ČR ²⁾	25 513
3		Úpravy na úplnost	93 522
4		Extrapolované vyrovnání na ANA	21 880
5=1+2+3+4		Zaměstnané osoby	4 395 940

¹⁾ Češi pracující v zahraničí méně jak jeden rok. Zdroj dat: VŠPS

²⁾ Cizinci pracující v ČR méně jak jeden rok. Zdroj dat: Bilance počtu cizinců v ČR, Národní účty.

- 7.15 Při odhadu odvětvové struktury zjištěných dat a metodických úprav se vychází z údajů ze „Speciální databáze zaměstnanců“ (DS96). Speciální databáze obsahuje údaje o zaměstnancích z registru České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) upravených dle výsledků z jiných statistických šetření (Prům 1-12, P3-04 a dalších) a údajů z dalších registrů (hlavně Obchodní rejstřík). Speciální databáze je podrobněji popsána v kapitole 9. Údaje z VŠPS sice poskytují odvětvovou strukturu, ale tato data nejsou využívána pro jejich nekonzistenci s údaji z podnikové statistiky⁹⁴. V případě údajů z VŠPS jsou zaměstnanci zařazeni do odvětví dle místa skutečného pracoviště zaměstnanců. V případě údajů z podnikové statistiky jsou zaměstnanci zařazeni do odvětví dle převažující činnosti podniku.
- 7.16 Odhad odvětvové struktury počtu zaměstnanců pracujících na černo je extrapolován na základě posledního známého ročního odhadu.

Počet sebezaměstnaných

- 7.17 Odhad počtu sebezaměstnaných osob vychází z údajů za sebezaměstnané za hlavní zaměstnání z VŠPS, které jsou upravovány dle metodiky ESA 2010. Největší a nejvýznamnější metodickou úpravou je převod sebezaměstnaných do kategorie zaměstnanců. Tato úprava je popsána v odstavci 7.13.
- 7.18 Úpravy na úplnost zachycení ekonomiky zahrnují odhad výrobců úmyslně neregistrovaných, odhad osob pracujících v nelegální ekonomice, odhad osob za samozásobení a odhad osob za individuální bytovou výstavbu, které nejsou zachyceny v údajích z VŠPS. Odhady počtu těchto osob jsou extrapolovány na základě posledních známých ročních odhadů. Výjimkou je odhad osob pracujících v nelegální ekonomice, který je přímo převzat z posledního známého ročního odhadu a do jednotlivých čtvrtletí je rozdělen proporcionálně.

Tabulka 7.3 Zaměstnané osoby – sebezaměstnaní – 2. čtvrtletí 2015

Řádek	Kód	Položka	2Q 2015
1	DS98	Zdrojová data - hlavní zaměstnání	883 007
2		Metodické úpravy	-142 924
3		Úpravy na úplnost	33 867
4		Extrapolace - vyrovnání na ANA	-6 354
5=1+2+3+4		Zaměstnané osoby	767 595

⁹⁴ Z podnikové statistiky vychází ostatní ukazatelé národních účtů.

- 7.19 Při odhadu odvětvové struktury zjištěných dat a metodických úprav se vychází z meziročního vývoje čtvrtletních údajů z VŠPS⁹⁵. Odvětvová struktura počtu osob v rámci úplného zachycení ekonomiky je výsledkem extrapolace ročních odhadů za poslední známý rok. Výjimkou je odhad odvětvové struktury osob pracujících v nelegální ekonomice. Tento odhad je převzat z posledního známého ročního odhadu (ve všech čtvrtletích je odvětvová struktura stejná).

7.3 Zaměstnanost: Odpracované hodiny celkem

- 7.20 **Odpracované hodiny celkem** zahrnují odpracované hodiny za zaměstnance a za sebezaměstnané. Odhad počtu odpracovaných hodin vychází z počtu úvazků na plnou pracovní dobu (Jobs FTE) a z počtu skutečně odpracovaných hodin v zaměstnání na plný úvazek za odpovídající čtvrtletí. Odpracované hodiny jsou v souladu s metodikou ESA 2010 a zahrnují tedy hodiny skutečně odpracované během obvyklé pracovní doby, tj. i hodiny odpracované navíc (přesčasové hodiny). Ukazatel odpracované hodiny nezahrnuje hodiny, které jsou placené, ale nejsou odpracované (např. roční dovolená, státní svátky nebo zdravotní dovolená, přestávky na jídlo).
- 7.21 Ukazatel odpracované hodiny se sestavuje za celé národní hospodářství v členění podle sekcí CZ-NACE.
- 7.22 Postup výpočtu odpracovaných hodin za dané čtvrtletí je následující:
POČET ODPRACOVANÝCH HODIN = A*B,
- kde A.....průměrný počet skutečně odpracovaných hodin v zaměstnání na plný úvazek za dané čtvrtletí,
B.....počet úvazků na plnou pracovní dobu za dané čtvrtletí (Jobs FTE).
- 7.23 Zdrojem údajů pro ukazatel počet skutečně odpracovaných hodin v zaměstnání na plnou pracovní dobu za zaměstnance, stejně jako za sebezaměstnané, jsou údaje z VŠPS.
- 7.24 Postup **odhadu počtu úvazků na plnou pracovní dobu** (Jobs FTE) je obdobný jako postup odhadu za zaměstnané osoby. Odhad počtu úvazků na plnou pracovní dobu (Jobs FTE) vychází z údajů za počet úvazků na plnou pracovní dobu z Výběrového šetření pracovních sil, které jsou dále upravovány dle metodiky ESA 2010. Úpravy, které se provádí, zahrnují metodické úpravy a úpravy na úplnost zachycení ekonomiky.
- 7.25 Odvětvová struktura údajů vychází z počtu zaměstnaných osob, který se násobí korelačním koeficientem, který vyjadřuje podíl počtu úvazků na plnou pracovní dobu a počtu zaměstnaných osob. Výpočet tohoto koeficientu je možný jen pro roční údaje. Z tohoto důvodu je tento koeficient za daný rok a odvětví využit pro všechna odpovídající čtvrtletí daného roku. Pro jednotlivá čtvrtletí roku, za který roční údaje nejsou ještě k dispozici, se využívají poslední dostupné roční údaje. Tento způsob výpočtu je stejný jak pro zaměstnance, tak pro sebezaměstnané.

⁹⁵ Údaje z VŠPS jsou jediným zdrojem datem pro odhad odvětvové struktury sebezaměstnaných ve čtvrtletí.

8 Předběžný odhad HDP (bleskový odhad HDP)

8.1 Předběžné odhady HDP

- 8.1 **Předběžný odhad HDP** poskytuje první informace o ekonomickém vývoji České republiky v předchozím čtvrtletí, a to zhruba 15 dní před standardním odhadem HDP. Předběžné odhady HDP jsou v ČR publikovány⁹⁶ přibližně 45 dní po skončení čtvrtletí. Ve formě Rychlé informace jsou zveřejňovány **mezičtvrtletní (q-o-q)** a **meziroční (y-o-y) objemové indexy HDP** za dané čtvrtletí⁹⁷.
- 8.2 Vedle předběžného odhadu HDP dále ČSU poskytuje také **předběžný odhad zaměstnaných osob**. Tento odhad je publikovaný spolu s informacemi o HDP (ve formě Rychlé informace).
- 8.3 Míra odhadů v předběžném odhadu HDP je z důvodu menšího rozsahu datových zdrojů vyšší, než u (pozdějších) standardních odhadů (viz kapitola 3.2.4). V případě odhadu HDP **výrobní metodou** je míra odhadů přibližně stejná jako v případě 1. standardního odhadu HDP, tedy okolo 30 %. Zpřesnění 1. standardního odhadu HDP je tak dáno spíše zpřesněním zdrojových dat, než vyšším rozsahem dostupných dat.
- 8.4 Pokud jde o **výdajovou metodu**, je míra odhadů u některých položek výrazně vyšší než u standardních odhadů popsaných v kapitole 3.2.4. Například míra odhadů je v případě položky tvorby hrubého kapitálu 100 %. Vyšší míra odhadu je rovněž u vývozu a dovozu⁹⁸.

Zdroje a postupy odhadu HDP

- 8.5 Předběžný odhad HDP v zásadě vychází ze stejného postupu jako 1. a 2. standardní odhad. Některé postupy odhadu dílčích položek jsou však odlišné, neboť jsou založeny na jiné datové základně, než té, která je dostupná ve standardním termínu (a není dostupná pro předběžný odhad). Z tohoto důvodu je odhad založený zejména na výrobní metodě odhadu HDP.
- 8.6 Datová základna odhadu se pak od standardního odhadu HDP liší zejména v nedostupnosti datového zdroje P6-04 (DS11), který poskytuje informace o důležitých položkách výdajové metody odhadu HDP (zejména stav zásob a tvorby fixního kapitálu). Následující odstavce popisují rozdíly mezi třemi základními metodami odhadu HDP (výrobní, výdajovou a důchodovou) v termínu předběžného odhadu a standardního odhadu.
- 8.7 **Výrobní metoda** předběžného odhadu HDP je založená na předběžných datových zdrojích⁹⁹, které jsou standardně používané ve standardním odhadu HDP. V zásadě se tedy postupy neliší od standardního odhadu HDP. V současné době má ČSU většinou k dispozici i některé údaje o významných koncepčních úpravách (např. FISIM). Pokud jde o čisté daně z produktů, jsou k dispozici předběžné odhady od ministerstva financí¹⁰⁰, které jsou konfrontovány s doplňkovými datovými zdroji¹⁰¹ či alternativními odhady¹⁰².
- 8.8 **Výdajová metoda** předběžného odhadu HDP se liší zejména již zmíněným chybějícím datovým zdrojem pro ukazatel stavu zásob a tvorby fixního kapitálu. Odhad stavů zásob je proto primárně založen na modelovém propočtu na základě mezičtvrtletního vývoje v předchozím roce. Tvorba hrubého fixního kapitálu je odhadována na základě metody

⁹⁶ od 4. čtvrtletí roku 2007

⁹⁷ Vývoj HDP očištěný o změny cen, sezónní vlivy a nestejný počet pracovních dnů.

⁹⁸ Údaje o službách nejsou dostupné.

⁹⁹ Zejména čtvrtletní zjišťování P3-04 (DS89) pro sektory S.11 a S.14 či datové zdroje pro odhad S.13.

¹⁰⁰ Vzhledem k tomu, že odhady za jednotlivé daně, jsou založené na posunutých hotovostních platbách, jsou v době předběžného odhadu HDP k dispozici pouze údaje za první měsíc po skončení čtvrtletí. Pro úplný odhad jsou však potřeba údaje i o druhém měsíci po skončení čtvrtletí.

¹⁰¹ Např. předběžné údaje z daňových přiznání k DPH či vydané nálepky na tabákové výrobky.

¹⁰² Založenými na vývoji složek užití HDP, na které jsou daně na produkty vázané.

komoditních toků (viz kapitola 5.4.1). Údaje o vývozu a dovozu¹⁰³, stejně jako výdajích na konečnou spotřebu jsou založeny na podobných údajích (byť předběžných) jako ve standardním odhadu. Vzhledem k tomu, že výdajová strana slouží v případě předběžného odhadu zejména jako váhové schéma pro deflací HDP, mají případné nepřesnosti odhadovaných položek zanedbatelný vliv pro samotný odhad HDP v průměrných cenách předchozího roku.

- 8.9 **Důchodová metoda** se pro předběžný odhad v tomto termínu nepoužívá. Celý systém je však plně provázaný, takže se některé položky vstupující do důchodové metody používají pro odhad přidané hodnoty v sektoru neziskových institucí sloužících domácnostem (obdobně jako při standardním odhadu).
- 8.10 Pokud jde o datové zdroje potřebné pro převod složek HDP do cen předchozího roku, je většina údajů z **cenové statistiky** k dispozici pro dané čtvrtletí. Pro odhad zisků/ztrát z držby (C01) jsou však potřebné i cenové indexy za měsíce následující po daném čtvrtletí¹⁰⁴. Za tyto měsíce údaje ještě k dispozici nejsou, a cenový vývoj je chápán jako stabilní. V regulérním odhadu jsou pak předběžné odhady cenových indexů aktualizovány.

8.2 Předběžný odhad zaměstnanosti

- 8.11 V rámci předběžného odhadu zaměstnanosti je odhadován pouze **počet zaměstnaných osob** v domácím konceptu (počet rezidentů a nerezidentů pracujících v rezidentských produkčních jednotkách). Údaje se sestavují za celé národní hospodářství v 2místném odvětvovém členění.
- 8.12 Metodika odhadu počtu zaměstnaných osob je v rámci předběžného odhadu stejná jako v případě standardního odhadu (viz kapitola 7). Zdrojová data jsou pro oba termíny odhadu stejná (pouze s tím rozdílem, že předběžný odhad vychází z předběžných údajů datových zdrojů). Zpřesnění předběžného odhadu (při standardním odhadu) bývá obvykle velmi malé a vyplývá ze zpřesnění zdrojových dat.

---

¹⁰³ S výjimkou zahraničního obchodu se službami a některých koncepčních úprav.

¹⁰⁴ Využívané pro přecenění zásob s delší dobou obrátu.

9 Hlavní použité datové zdroje

9.1 Tato kapitola obsahuje popisy hlavních datových zdrojů, které se používají při odhadech čtvrtletního HDP. Jednotlivé datové zdroje jsou očíslovány jedinečným kódem (DSxx)¹⁰⁵, který je používám v předchozích kapitolách.

Tabulka 9.1 Přehled datových zdrojů

Kód	Název datového zdroje	Výkaz	Použito v metodě odhadu HDP			Ostatní
			Výrobní	Výdajové	Důchodové	
DS08	Čtvrtletní výkaz ostatních finančních institucí (účtujících jako podnikatelé)	Pen3c-04	x			
DS11	Čtvrtletní výkaz o finančních ukazatelích	P 6-04	X			
DS16	Platební bilance		X	X		X
DS18	Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů místních RO	FIN 2-12M	X	X	X	
DS20	Výkaz zisku a ztráty pro PO, RO, SF		X	X		
DS21	Rozvaha pro PO, RO, SF			X		
DS24	Účetní výkazy dle vyhlášky 504/2002 Sb. Vinařský fond		X	X	X	
DS27	Akruální daně		X		X	
DS38	Fond pojištění vkladů		X			
DS42	Výkaz zisku a ztráty za obchodní banky, družstevní záložny a obchodníky s cennými papíry (FIS20_11)	FISIFE20	X			
DS43	Čtvrtletní výkaz o úrokových nákladech a výnosech bank (VISIFE20)	VISIFE20	X			
DS45	Čtvrtletní výkaz zisku/ztráty finanční platební instituce a instituce elektronických peněz	VYPIS20	X			
DS50	Výkaz zisku/ztráty FKII/S	VYFOS20	X			
DS53	Penzijní fondy, výkaz zisku a ztráty	Vype2011	X	X	X	
DS54	Pojišťovny, výkaz zisku a ztráty	VYPOS20	X	X	X	
DS56	Export a import FISIM		X			
DS57	Rodinné účty		X	X		
DS58	Statistika zahraničního obchodu se zbožím (národní pojetí)		X	X		
DS59	Čtvrtletní výkaz o dovozu a vývozu služeb (ZO 1-04)	ZO 1-04		X		X
DS61	Účetní výkazy dle vyhl. 500/2002 Sb. - F Centrum, SŽDC, PGRLF, PRISKO		X	X	X	

¹⁰⁵ Kódy tak jsou kompatibilní i s jinými metodickými popisy českých národních účtů. Tato kapitola uvádí pouze datové zdroje, které jsou používány při sestavení QNA. Zdroje, používané výhradně v ANA nejsou součástí kapitoly.

Tabulka 9.1 Přehled datových zdrojů (pokračování)

Kód	Název datového zdroje	Výkaz	Použito v metodě odhadu HDP			Ostatní
			Výrobní	Výdajové	Důchodové	
DS68	Databáze ARAD provozovaná ČNB		X			
DS70	Výkaz zisku a ztráty ČNB (IVIVYS10)	IVIVYS10	X			
DS72	Doplňková rozvaha penzijních fondů	DOPE31	X	X	X	
DS75	Pojišťovny, zákonné úrazové pojištění ČNB	RISIPE17	X	X	X	
DS76	Pomocný analytický přehled (PAP)		X	X		
DS79	ČAP, statistické údaje o živelních škodách		X	X	X	
DS85	Měsíční výkaz o vybraných inkasech a platbách bank a zahraničních poboček bank – Dev (ČNB) 11-12 / PESIFE11 (ČNB)			X		
DS87	Cestovní ruch – vývoz, dovoz			X		
DS89	Čtvrtletní výkaz pro ekonomické subjekty vybraných produkčních odvětví	P 3-04	X			
DS90	Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu	FIN 1-12OSS	X	X	X	
DS91	Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů státních fondů	FIN 2-12SF	X	X	X	
DS92	Čtvrtletní výkaz zdravotních pojišťoven	Zdp 3-04	X	X		
DS93	Čtvrtletní výkaz pro vybrané vládní a podobné instituce	VPI 3-04	X	X		
DS94	Čtvrtletní výkaz odvětví finančního zprostředkování	Pen Poj 3-04	X	X	X	
DS95	Čtvrtletní výkaz o práci	Práce 2-04	X	X		
DS96	Speciální databáze zaměstnanců		X	X		
DS97	Měsíční výkaz v obchodě a službách	SP 1-12		X		
DS98	VŠPS			X		
DS99	Index spotřebitelských cen					X
DS100	Indexy cen výrobců					X
DS101	Cenové indexy vývozu a dovozu					X

DS08 Čtvrtletní výkaz ostatních finančních institucí účtujících jako podnikatelé (Pen 3c-04)

9.2 Tento datový zdroj slouží pro zjištění podkladů pro odhad produkce a mezispotřeby za finanční instituce, které nepodléhají výkaznictví ČNB. Výkaz předkládají subjekty, jejichž převažující činností je poskytování finančních služeb (zařazené v NACE 64.2¹⁰⁶, 64.9¹⁰⁷) nebo poskytování služeb prováděných popř. těsně souvisejících s finančním zprostředkováním (zařazené v NACE 66.1¹⁰⁸, 66.2¹⁰⁹) a které účtují jako podnikatelé.

Datový zdroj DS08: Statistické zjišťování Pen 3c-04

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz ostatních finančních institucí (účtujících jako podnikatelé)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Nejsou prováděna zjišťování na evropské úrovni
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 50 dní po vykazovaném období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Průměrný evidenční počet zaměstnanců, mzdy bez ostatních osobních nákladů, přírůstky a úbytky dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, finanční ukazatele v nebankovních peněžních institucích, stavy aktiv a pasiv.
Následné úpravy zjištěných dat: Dopočty na úplný soubor s využitím ročně sledovaných údajů

DS11 Čtvrtletní výkaz o finančních ukazatelích (P 6-04) ;

9.3 Zdroj zahrnuje čtvrtletní údaje o finančních ukazatelích ekonomických subjektů. Šetření se provádí ve 2000 organizací s významnými aktivy zařazených do sektoru nefinančních podniků S.11 (ukazatele stavové) a v jednotkách účtujících jako podnikatelé zařazených do sektoru vládních institucí S.13 (ukazatele stavové a tokové). Pro sestavení čtvrtletních národních účtů se také zjišťují údaje o stavu zásob v členění na jednotlivé druhy.

Datový zdroj DS11: Statistické zjišťování P 6-04

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz o finančních ukazatelích (P6-04)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Nejsou prováděna zjišťování na evropské úrovni
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 45 dní po vykazovaném období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Finanční ukazatele – stavové (např. stavy zásob vč. rozdělení podle druhů aktiv, stavy finančních aktiv a pasiv v členění dle druhů,...), přírůstky a úbytky dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (vč. rozdělení podle druhů aktiv)
Následné úpravy zjištěných dat: Dopočty na úplný soubor s využitím ročně sledovaných údajů

¹⁰⁶ Činnosti holdingových společností

¹⁰⁷ Ostatní finanční zprostředkování

¹⁰⁸ Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním, kromě pojišťovnictví a penzijního financování

¹⁰⁹ Pomocné činnosti související s pojišťovnictvím a penzijním financováním

DS16 Platební bilance ČNB

- 9.4 Zdroj pro odhad vývozu a dovozu služeb v národních účtech. Je poskytován Českou národní bankou.
- 9.5 Platební bilance je sestavována v souladu se šestým vydáním **Manuálu k sestavení platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí (BPM6)**. Zahrnuje běžný, kapitálový a finanční účet. Údaje jsou členěny zvlášť na příjmy, výdaje a saldo.

Datový zdroj DS16: Bilance sestavovaná Českou národní bankou

Název datového zdroje: Platební bilance
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Česká národní banka; zachycení peněžní hodnoty ekonomických transakcí mezi Českou republikou a ostatními zeměmi, resp. mezi rezidenty a nerezidenty
Periodicita: Měsíční, čtvrtletní, roční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Cestovní ruch, vybrané finanční služby
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS18 Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů místních rozpočtových organizací (FIN 2-12 M)

- 9.6 Výkaz je určen pro místní rozpočtové organizace (územně samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti). Je hlavním účetním zdrojem dat za tyto organizace, obsahuje příjmy a výdaje za jejich hlavní činnost.

Datový zdroj DS18: Finanční výkaz místních rozpočtových organizací (FIN 2-12 M)

Název datového zdroje: Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů územně samosprávných celků
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Ministerstvo financí, hodnocení plnění rozpočtů územně samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti (tj. místních rozpočtových organizací)
Periodicita: měsíční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Příjmy (daňové příjmy, příjmy z vlastní činnosti, příjmy z prodeje majetku ostatní příjmy) Výdaje (platy zaměstnanců, zákonné a ostatní sociální pojištění, nákup materiálu, nákup vody, paliv a energie, nákup služeb, pořízení nehmotného a hmotného majetku, vyplacené dotace)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS20 Výkaz zisku a ztráty pro ústřední rozpočtové organizace (vč. Pozemkového fondu), státní fondy, místní rozpočtové organizace a pro příspěvkové organizace

9.7 Výkaz je určen pro vládní instituce, tzv. vybrané účetní jednotky a za tyto instituce je hlavním zdrojem dat pro odhad produkce a mezipotřeby.

Datový zdroj DS20: Výkaz zisku a ztráty pro ústřední RO (vč. PF), SF, místní RO a PO

Název datového zdroje: Výkaz zisku a ztráty pro ústřední (státní) a místní příspěvkové organizace a pro ústřední a místní rozpočtové organizace (tj. organizační složky státu včetně Pozemkového fondu), státní fondy a územně samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Ministerstvo financí, ekonomická kontrola
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výnosy (tržby z prodeje služeb, ostatní výnosy) Náklady (spotřeba materiálu a služeb, mzdové náklady, zákonné a ostatní sociální pojištění, ostatní náklady)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS21 Rozvaha pro ústřední rozpočtové organizace (vč. Pozemkového fondu), státní fondy, místní rozpočtové organizace a pro příspěvkové organizace

9.8 Výkaz 21 je určen pro organizační složky státu, státní mimorozpočtové fondy, územně samosprávné celky, Dobrovolné svazky obcí, Regionální rady Regionu soudržnosti a příspěvkové organizace. Je významným zdrojem dat pro odhad změny zásob a tvorby hrubé fixního kapitálu.

Datový zdroj DS21: Rozvaha pro ústřední RO (vč. PF), SF, místní RO a PO

Název datového zdroje: Rozvaha pro státní a místní příspěvkové organizace, organizační složky státu, Pozemkový fond a územně samosprávné celky
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Ministerstvo financí, ekonomická kontrola
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Stavy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, zásoby v druhovém členění
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS24 Účetní výkazy dle vyhlášky 504/2002 Sb. Vinařský fond

9.9 Individuální údaje zasílané vykazující jednotkou. Fond vybírá povinné příspěvky od pěstitelů, výrobců a dovozců vína a poskytuje dotace. Účetní výkazy jsou hlavním zdrojem dat pro odhad produkce a mezispotřeby této jednotky.

Datový zdroj DS24: Účetní výkazy dle vyhlášky 504/2002 Sb. Vinařský fond

Název datového zdroje: Účetní výkazy dle vyhlášky 504/2002 Sb. – Vinařský fond
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: ČSÚ, údaje z výkazu se využívají pro účely sestavení čtvrtletních národních účtů
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výnosy (tržby z prodeje služeb, přijaté povinné příspěvky) Náklady (spotřeba materiálu a služeb, mzdové náklady, zákonné a ostatní sociální pojištění, dotace)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS27 Akruální daně

9.10 Datový zdroj poskytuje Ministerstvo financí ČR, které zároveň vybrané daně aktualizuje metodou časového posunu. Touto metodou jsou aktualizovány: daň z přidané hodnoty, spotřební daně, silniční daň, daň z nabytí nemovitostí, daně z loterií, hazardních her, daň z nemovitostí, daně z příjmů, daň dědická a darovací.

9.11 Údaje jsou na základě písemné dohody předávány ČSÚ ministerstvem financí v termínech 42 dní (předběžně) a 75 dní (definitivní) po uplynutí čtvrtletí.

Datový zdroj DS27: Akruální daně Ministerstva financí ČR

Název datového zdroje: Akruální daně (na bázi časového posunu)
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Orgány finanční správy, které zajišťují správu daně včetně jejich výběru, data jsou následně ČSÚ předávána MF ČR
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: daň z přidané hodnoty, spotřební daně z alkoholu a tabáku, cla při dovozu, daň z elektřiny a plynu, solární daň, daň z nemovitostí, aj.
Následné úpravy zjištěných dat: DPH může být v rámci odhadu HDP za jednotlivá čtvrtletí daného roku upravována na základě vývoje složek HDP, na které se DPH váže. Součet čtvrtletí za rok vždy ve čtvrtletních národních účtech respektuje roční údaj aktualizované DPH podle tohoto datového zdroje.

DS38 Účetní výkazy a doplňkové údaje – Fond pojištění vkladů

9.12 Fond pojištění vkladů zasílá rozvahu, výkaz zisku a ztráty a doplňkové ukazatele. Údaje slouží pro sestavení všech ukazatelů národních účtů za tuto jednotku (pro odhad čtvrtletního HDP zejména ukazatelů produkce a mezispotřeby).

Datový zdroj DS38: Účetní výkazy a doplňkové údaje – Fond pojištění vkladů

Název zjišťování: Účetní výkazy (rozvaha, výkaz zisku a ztráty) a doplňkové údaje – Fond pojištění vkladů
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: ČSÚ získává údaje přímo od Fondu pojištění vkladů.
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 60 dní po skončení kalendářního čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výnosy (tržby z prodeje služeb, ostatní výnosy) Náklady (spotřeba materiálu a služeb, mzdové náklady, zákonné a ostatní sociální pojištění, ostatní náklady) Stavy dlouhodobého hmotného, nehmotného a finančního majetku, zásoby, závazky Přijaté příspěvky od bank, předpis výplaty náhrad klientům, podrobný rozpis údajů „Jiné pohledávky“, „Jiné ostatní náklady“, „Jiné ostatní výnosy“, údaje pro konsolidaci dluhopisů
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS42 Měsíční a čtvrtletní výkaz zisku nebo ztráty za obchodní banky, družstevní záložny, obchodníky s cennými papíry v S.125 a obchodníky s cennými papíry v S.126 (FISIFE20_11)

9.13 Tento datový zdroj, čtvrtletní výkaz zisku a ztráty za obchodní banky, družstevní záložny, obchodníky s cennými papíry v S.125 a obchodníky s cennými papíry v S.126 dostává ČSÚ z České národní banky. Jedná se o individuální data. Pro čtvrtletní národní účty se využívají vybrané položky výkazu zisku a ztráty.

Datový zdroj DS42: Zjišťování ČNB

Název zjišťování: Výkaz zisku nebo ztráty za obchodní banky, družstevní záložny, obchodníky s cennými papíry v S.125 a obchodníky s cennými papíry v S.126 (FISIFE20_11)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č.648/2012
Periodicita: měsíční, čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: <u>Za obchodní banky:</u> Sběr a zpracování dat organizuje ČNB. Banky a rezidentské pobočky nerezidentských bank předkládají ČNB vyplněné měsíční výkazy za 1. až 11. měsíc do T+25, za 12. měsíc do 10. února následujícího roku. ČNB zasílá data zpracovaná za jednotlivá čtvrtletí pro ČSÚ takto: Pro předběžné čtvrtletní odhady: 1-3. čtvrtletí do T+33 dní, kde T je konec vykazovaného čtvrtletí. Pro definitivní čtvrtletní odhady: 1-3. čtvrtletí do T+50, kde T je konec vykazovaného čtvrtletí. Pro předběžný a definitivní odhad za 4. čtvrtletí se kvůli pozdnímu zpracování dat za prosinec použijí jen data za 10. a 11. měsíc zasílaná ČNB v čase konec 11. měsíce + 60 dní + hodnoty za 12 měsíc odhadné na základě údajů za 10. a 11. měsíc <u>Za družstevní záložny:</u> čtvrtletně T+35; poslední čtvrtletí T+50 <u>Za OCP:</u> čtvrtletně i ročně T+40
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: - Výnosy z poplatků a provizí - Ostatní provozní výnosy - Náklady na poplatky a provize - Ostatní provozní náklady - Ostatní správní náklady
Následné úpravy zjištěných dat: V S.122 se vykazují hodnoty za všechny banky bez ČMZRB a ČEB. Hodnoty za ČMZRB a ČEB se vykazují v S.1311.

DS43 Čtvrtletní výkaz o úrokových nákladech a výnosech bank (VISIFE20)

9.14 Tento datový zdroj, čtvrtletní výkaz o úrokových nákladech a výnosech banky zasílá ČSÚ Česká národní banka. Jedná se o individuální data. Pro čtvrtletní národní účty jsou využívány vybrané položky o úrokových nákladech a výnosech. Údaje jsou využívány pro výpočet hodnot FISIM.

Datový zdroj DS43: Zjišťování ČNB

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz o úrokových nákladech a výnosech banky (VISIFE20)
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: Sběr a zpracování dat organizuje ČNB. Banky a rezidentské pobočky nerezidentských bank předkládají ČNB vyplněné výkazy za 1. až 3. čtvrtletí do T+25, kde T je konec vykazovaného čtvrtletí a za 4. čtvrtletí do 10. února následujícího roku. ČNB zasílá data zpracovaná za jednotlivá čtvrtletí pro ČSÚ takto: Pro předběžné čtvrtletní odhady: 1-3. čtvrtletí do T+33 dní, kde T je konec vykazovaného čtvrtletí. Pro definitivní čtvrtletní odhady: 1-3. čtvrtletí do T+55, kde T je konec vykazovaného čtvrtletí. Pro předběžný a definitivní odhad za 4. čtvrtletí se kvůli pozdnímu zpracování dat za prosinec provede odhad na základě údajů za 3. čtvrtletí.
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Přebírají se v řádcích uvedené součtové hodnoty úrokových nákladů a úrokových výnosů v Kč za hlavní institucionální sektory, za subsektory těchto hlavních institucionálních sektorů a za jejich podskupiny podle typu jejich vlastnictví (veřejné, soukromé národní, pod zahraniční kontrolou).
Následné úpravy zjištěných dat: V S.122 se vykazují hodnoty za všechny banky bez ČMZRB a ČEB. ČMZRB a ČEB nejsou vykazované v S.122, ale vykazují se v S.1311. Za ČMZRB a ČEB se nepočítají hodnoty FISIM.

DS45 Čtvrtletní výkaz zisku a ztráty platebních institucí a institucí elektronických peněz (VYPI20_11)

9.15 Tento datový zdroj, čtvrtletní výkaz zisku a ztráty platebních institucí a institucí elektronických peněz získává ČSÚ od České národní banky. Jedná se o individuální data. Pro čtvrtletní národní účty jsou využívány vybrané položky výkazu zisku a ztrát.

Datový zdroj DS45: Zjišťování ČNB

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz zisku/ztráty platebních institucí a institucí elektronických peněz
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: Za 1-3. čtvrtletí v termínu T+35 dnů po skončení čtvrtletí Za 4. čtvrtletí v termínu T+50 po skončení čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: - Výnosy z poplatků a provizí - Jiné finanční výnosy - Ostatní provozní výnosy - Náklady na poplatky a provize - Ostatní provozní náklady - Ostatní správní náklady
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS50 Čtvrtletní výkaz zisku a ztráty fondů kolektivního investování (FKI) a investičních společností (IS) - (VYFOS20)

9.16 Tento datový zdroj, čtvrtletní výkaz zisku a ztráty za FKI a IS dostává ČSÚ od České národní banky. Jedná se o individuální data. Pro čtvrtletní národní účty využíváme vybrané položky výkazu zisku a ztráty.

Datový zdroj DS50: Zjišťování ČNB

Název zjišťování: Výkaz zisku a ztráty fondů kolektivního investování (FKI) a investičních společností (IS)
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: Za 1-3. čtvrtletí v termínu T+40 po skončení čtvrtletí Za 4. čtvrtletí v termínu T+55 po skončení čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: - Výnosy z poplatků a provizí - Jiné finanční výnosy - Ostatní provozní výnosy - Náklady na poplatky a provize - Ostatní provozní náklady - Ostatní správní náklady
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS53 Penzijní fondy, výkaz zisku a ztráty

9.17 Výkaz zisku a ztráty penzijního fondu představuje přehled položek nákladů a výnosů a výsledků hospodaření penzijního fondu dle vyhlášky č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi. Sběr a zpracování výkazu zabezpečuje Česká národní banka pro účely státního dohledu nad penzijními fondy. ČSÚ přebírá individuální výkazy ve formě DBF souboru. Pro účely čtvrtletního odhadu HDP je výkaz významným datovým zdrojem pro odhad produkce a mezispotřeby za penzijní společnosti a penzijní fondy.

Datový zdroj DS53: Výkaz zisku a ztráty – penzijní fondy (VYPE2011) – zjišťování ČNB

Název zjišťování: Výkaz zisku a ztráty penzijní fondy VYPE2011
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: První údaje jsou k dispozici v T+33 dní, další zpracování pak v T+50 dní, kde T je vykazované čtvrtletí. Revidovaná data jsou k dispozici v termínu T+9 měsíců.
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Účetní informace o výnosech, nákladech a výsledcích hospodaření. Detailnější struktura výnosů a nákladů vztahujících se k poplatkům a provizím a ostatním správním nákladům navazuje na jejich strukturu v zákonech upravujících důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření. Údaje jsou vykazovány od počátku roku do konce sledovaného období. Hlavními používanými ukazateli v národních účtech jsou Výnosy a náklady z úroků a podobné výnosy, Výnosy a náklady z poplatků a provizí, Zisk nebo ztráta z finančních operací, Zisk nebo ztráta za účetní období z běžné činnosti před zdaněním, Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS54 Pojišťovny, výkaz zisku a ztráty

- 9.18 Zdroj obsahuje účetní údaje za pojišťovny a zajišťovny. Výkaz jsou povinny vyplnit všechny subjekty zapsané v obchodním rejstříku s pojištěním jako hlavní činností, bez ohledu na počet zaměstnanců. Výkaz je používán jako hlavní zdroj při sestavování čtvrtletních a ročních národních účtů. Vykazované údaje slouží jako podklad při naplňování celé sekvence národních účtů za jednotky zatříděné do sektoru S.128 a pojišťovnu zatříděnou do sektoru S.1311
- 9.19 Účetní výkazy za pojišťovny sbírá a zpracovává Česká národní banka pro účely státního dohledu nad pojišťovnami. Výkaz zisku a ztráty pojišťovny/zajišťovny je sestavován pro účely dohledu v návaznosti na vyhlášku Ministerstva financí č. 502/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami.

Datový zdroj DS54: Výkaz zisku a ztráty - pojišťovny/zajišťovny (VYPOS20) – zjišťování ČNB

Název zjišťování: Výkaz zisku a ztráty pojišťovny / zajišťovny VYPOS20
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: První údaje jsou k dispozici v T+33 dní, další zpracování pak v T+50 dní, kde T je vykazované čtvrtletí.
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výkaz se skládá ze tří částí: <u>VYPO20 11 Technický účet k neživotnímu pojištění:</u> Základní ukazatele: zasloužené pojistné, náklady na pojistné plnění, převedené výnosy z finančního umístění, ostatní technické výnosy, provozní náklady, ostatní technické náklady, změna stavu ostatních technických rezerv vč. podílu zajistitelů, změna stavu vyrovnávací rezervy, prémie a slevy. <u>VYPO20 12 Technický účet k životnímu pojištění:</u> Základní ukazatele: zasloužené pojistné, náklady na pojistné plnění, výnosy z finančního umístění, přírůstky finančního umístění, ostatní technické výnosy, provozní náklady, ostatní technické náklady, náklady na finanční umístění, úbytky finančního umístění, změna stavu ostatních technických rezerv vč. podílu zajistitelů, prémie a slevy, převod výnosů z finančního umístění. <u>VYPO20 21 Netechnický účet:</u> Základní ukazatele: výsledky technických účtů, výnosy z finančního umístění, převedené výnosy z finančního umístění, převod výnosů z finančního umístění, ostatní výnosy, náklady na finanční umístění, ostatní náklady, daně, zisky a ztráty. Části výkazu jsou členěné podle standardní struktury finančních výkazů vycházející z přílohy č. 2 vyhlášky č. 502/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Hodnoty jednotlivých položek nákladů se uvádějí se zápornou hodnotou. Hodnoty jednotlivých položek výnosů se uvádějí v kladné hodnotě. V případě položek změny stavu, změny hodnoty, podílu zajistitele, převodu výnosů z finančního umístění a daňových a výsledkových položek se v záporné hodnotě vykazují položky představující náklad a v kladné hodnotě položky představující výnos. Jednotlivé položky výkazu obsahují obrátové hodnoty od začátku roku do konce sledovaného období.
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS56 Vývoz a dovoz FISIM

9.20 Zdroj DS 56 je čtvrtletně sestavovaný modelový propočít České národní banky, pro hodnoty exportu a importu FISIM, včetně hodnot importovaných a exportovaných úroků. Údaje jsou vykazovány po sektorech a přebírají se do propočtu celkového FISIM.

Datový zdroj DS56: Modelový propočít ČNB

Název datového zdroje: Export a import FISIM
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: modelový propočít České národní banky
Periodicita: čtvrtletní; T+50
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Celková hodnota importovaného/exportovaného FISIM za subsektory; hodnota importovaných a exportovaných úroků
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS57 Statistika rodinných účtů

9.21 Statistika rodinných účtů poskytuje informace o výši výdajů soukromých domácností a jejich strukturu spotřeby. Sleduje odlišnosti spotřeby v domácnostech uspořádaných podle rozličných hledisek a vlivy různých faktorů (pohyb cen, situaci na trhu) na strukturu vydání. Údaje této statistiky umožňují analyzovat strukturu příjmů, vydání a spotřeby v jednotlivých typech domácností.

9.22 Zpravodajskou jednotkou je hospodářská domácnost, tzn. soubor osob společně bydlících, které se společně podílejí na úhradě základních výdajů. Zpravodajské jednotky jsou vybírány záměrným kvótním výběrem. Kvótními znaky pro základní soubor jsou: sociální skupina domácnosti, počet nezaopatřených dětí, počet členů domácnosti a čistý peněžní příjem na osobu. U jednočlenných domácností důchodců je výběrovým znakem také pohlaví.

Datový zdroj DS57: Statistika rodinných účtů

Název zjišťování: Rodinné účty
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: T+62 den po skončení čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výdaje v Kč na osobu
Následné úpravy zjištěných dat: Dopočty na celkovou populaci, odhady za vybrané komodity (alkohol, tabák, aj.)

DS58 Statistika zahraničního obchodu zbožím (národní pojetí)

- 9.23 Zdroj 58 je hlavním zdrojem pro odhad vývozu a dovozu zboží v národních účtech. Plně respektuje v souladu s ESA 2010 zásadu změny vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty (národní pojetí).
- 9.24 Národní pojetí zahraničního obchodu vychází ze dvou základních systémů sběru dat statistiky zahraničního obchodu (Intrastat, Extrastat). Tyto systémy primárně slouží statistice, která je založena na přechodu zboží přes hranice (přeshraniční pojetí).
- 9.25 Systémy Intrastat a Extrastat a hlavní úpravy vedoucí k národnímu pojetí jsou uvedeny v následující tabulce. Za zpracování národního pojetí zahraničního obchodu je odpovědné oddělení zahraničního obchodu.

Datový zdroj DS58: Statistika zahraničního obchodu zbožím GŘC

Název datového zdroje: Národní pojetí statistiky zahraničního obchodu zbožím
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Generální ředitelství cel a celní úřady, sledování pohybu zboží mezi členskými státy Evropské unie (Výkaz pro Intrastat) a se zeměmi mimo Evropskou unii (Jednotný správní doklad – Extrastat)
Periodicita: Měsíční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Vývoz a dovoz zboží s atributy: země určení/původu, komoditní struktura KN8, fakturovaná, resp. statistická hodnota, dodací podmínky, díky kterým lze na úrovni každé transakce stanovit ocenění CIF i FOB.
Následné úpravy zjištěných dat: 1) matematicko-statistické dopočty 2) převod údajů na národní pojetí – vyloučení obchodních operací, které nerespektují změnu vlastnictví (quasi transit) a dodání obchodních operací mezi rezidenty a nerezidenty, které probíhají na území České republiky.

DS59 Čtvrtletní výkaz o dovozu a vývozu služeb (ZO 1-04)

- 9.26 DS 59 je hlavním zdrojem údajů o mezinárodním obchodu službami. Toto statistické zjišťování poskytuje údaje o dovozu a vývozu služeb s výjimkou cestovního ruchu a finančních služeb poskytovaných finančními institucemi.

Datový zdroj DS59: Čtvrtletní statistický výkaz o dovozu a vývozu služeb (ZO 1-04)

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz o dovozu a vývozu služeb
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: T+46 dnů po skončení referenčního období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Vývoz a dovoz služeb: kód služby, země původu, země určení, kód měny, fakturovaná částka
Následné úpravy zjištěných dat: Vykázané dopravní služby vztahující se k vývozu a dovozu zboží se dle technického projektu upravují v souladu s ESA 2010 (§ 3.177 a § 3.178). Je zohledněna kombinace dvou aspektů: 1. na jakém území se zboží pohybuje (země, odkud se zboží veze; cílová země; území mezi těmito zeměmi); 2. jaký přepravce zboží převáží (rezident; nerezident). Jednotlivé kombinace propočtu dopravních služeb dovolují dobře doplnit dovoz a vývoz zboží v ocenění FOB a CIF.

DS61 Účetní výkazy dle vyhlášky 500/2002 Sb., pro podnikatele – F Centrum, SŽDC, PGRLF, PRISKO

9.27 DS61 je využíván jako hlavní zdroj dat za společnosti F Centrum, SŽDC, PGRLF, PRISKO, tj. za účetní jednotky zařazené v S.1311, které jako podnikatelé účtují v soustavě podvojného účetnictví a na aktuálním principu. Tyto účetní výkazy jsou jednotkami poskytovány přímo, na individuálním základě. Údaje jsou využívány zejména pro odhad produkce a mezispotřeby subsektory S.1311.

Datový zdroj DS61: Účetní výkazy dle vyhlášky 500/2002 Sb., pro podnikatele

Název datového zdroje: Účetní výkazy dle vyhlášky 500/2002 Sb. – F Centrum, SŽDC, PGRLF, PRISKO
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: ČSÚ; údaje z výkazu se používají pro sestavení čtvrtletních národních účtů za tyto jednotky
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výnosy (tržby z prodeje služeb, ostatní výnosy) Náklady (spotřeba materiálu a služeb, mzdové náklady, zákonné a ostatní sociální pojištění, ostatní náklady)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS68 Databáze ARAD – systém časových řad

9.28 Zdroj DS 68 je veřejná databáze, která je součástí informačního servisu České národní banky. Jedná se o jednotný systém prezentace časových řad agregovaných údajů za jednotlivé statistiky a oblasti finančního trhu. Převážná část těchto údajů pochází ze statistických zpracování prováděných přímo v ČNB, některá data jsou převzata z externích zdrojů. Databáze ARAD je rozdělena do dvou základních bloků, které obsahují statistická data (např. informace z měnové a finanční statistiky) a základní ukazatele o finančním trhu.

Datový zdroj DS68: Databáze ČNB

Název datového zdroje: Databáze ARAD
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Česká národní banka: jedná se o databázi statistických dat z různých zdrojů, kterou provozuje ČNB. Každá zdrojová tabulka má administrátora zodpovědného za zdrojová data a použitou metodiku. Zdroj DS68 obsahuje mnoho statistických dat v podobě časových řad za subjekty všech institucionálních sektorů. Data pocházejí jak ze statistických zpracování ČNB, tak z externích zdrojů.
Periodicita: měsíční nebo čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Stavy klientských úvěrů a vkladů obchodních bank v členění po subsektorech, měsíční stavy mezibankovních úvěrů a vkladů z bilancí bank v členění Rezidenti/Nerezidenti, celkové zadlužení domácností na bydlení
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS70 Čtvrtletní výkaz zisku a ztráty České národní banky (IVIVYS10)

9.29 Čtvrtletní výkaz zisku a ztráty České národní banky, přebírá ČSÚ z ČNB. Jedná se o individuální data. Pro čtvrtletní národní účty se využívají vybrané položky výkazu.

Datový zdroj DS70: Účetní výkaz České národní banky

Název zjišťování: Výkaz zisku a ztráty ČNB
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: měsíční
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: Za 1-3. čtvrtletí v termínu T+33 dnů po skončení měsíce Za 4. čtvrtletí v termínu T+50 dnů po skončení měsíce
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: - Náklady na zaměstnance - Sociální náklady - Odpisy hmotného majetku - Odpisy nehmotného majetku - Náklady na poplatky a provize - Náklady na tisk bankovek - Nakupované výkony - Ostatní provozní náklady - Výnosy z poplatků a provizí
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS72 Doplnková rozvaha penzijních fondů

9.30 Výkaz „Hlášení o přijatých a vyplacených prostředcích“ zahrnuje všechny přijaté a vyplacené prostředky související s penzijním připojištěním.

9.31 Sběr a zpracování výkazu provádí Česká národní banka.

Datový zdroj DS72: Doplnková rozvaha penzijních fondů (DOPE31) – zjišťování ČNB

Název zjišťování: Doplnková rozvaha penzijních fondů DOPE31
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: Ve dvou termínech – T+33 a T+50 dní po vykazovaném čtvrtletí.
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výkaz se skládá ze tří částí: <u>DOPE31 11 Přijaté prostředky ve sledovaném období:</u> Datová oblast zahrnuje všechny přijaté prostředky penzijní společností související s důchodovým a doplňkovým penzijním spořením včetně penzijního připojištění prostřednictvím transformovaného fondu. Přijaté prostředky jsou vykazovány souhrnně za důchodové fondy, účastnické fondy a transformovaný fond od počátku roku do konce sledovaného období v tis. Kč. Hlavní ukazatele: Vlastní příspěvky účastníků, státní příspěvky, prostředky poskytnuté zaměstnavatelem, prostředky převedené z jiné PS, prostředky převedené z TF do ÚF. <u>DOPE31 21 Vyplacené prostředky ve sledovaném období:</u> Tato část výkazu zahrnuje všechny vyplacené prostředky penzijní společností související s důchodovým a doplňkovým penzijním spořením včetně penzijního připojištění prostřednictvím transformovaného fondu. Vyplacené prostředky jsou vykazovány souhrnně za důchodové fondy, účastnické fondy a transformované fondy od počátku roku do konce sledovaného období v tis. Kč. Hlavní ukazatele: Prostředky vyplacené účastníkům, prostředky jednorázového pojistného, prostředky převedené do jiné PS, prostředky převedené do ÚF z TF, vrácené prostředky do státního rozpočtu, vrácené příspěvky účastníkům. <u>DOPE 31 22 Stav prostředků:</u> Datová oblast zahrnuje celkový stav prostředků účastníků důchodového spoření, doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění provozovaného prostřednictvím transformovaného fondu. U důchodového spoření (důchodové fondy) a doplňkového penzijního spoření (účastnické fondy) se uvede celkový stav prostředků za všechny osobní důchodové a penzijní účty, které penzijní společnost vede pro každého účastníka Hlavní ukazatele: Prostředky účastníků celkem, prostředky převedené do jiné PS, prostředky určené k výplatě, zhodnocení/znehodnocení prostředků účastníka
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS75 Hlášení o zákonném úrazovém pojištění

- 9.32 Datový zdroj obsahuje výsledky zjišťování o zákonném úrazovém pojištění za pojišťovny, které jsou oprávněny poskytovat zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání dle vyhlášky 125/1993 Sb. Výkazy sbírá a zpracovává Česká národní banka a v dohodnutých termínech je zasílá na Český statistický úřad.
- 9.33 Údaje z těchto výkazů jsou používány jako hlavní zdroj dat při sestavování čtvrtletních a ročních národních účtů za jednotky zařazené do sektoru S.128.

Datový zdroj DS75: Hlášení o zákonném úrazovém pojištění (RISIPE17) – zjišťování ČNB

Název zjišťování: Hlášení o zákonném úrazovém pojištění RISIPE17
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: První údaje jsou k dispozici v T+33 dní, další zpracování pak v T+50 dní, kde T je vykazované čtvrtletí.
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Základní ukazatele o zákonném úrazovém pojištění <u>Předepsané hrubé pojistné na zákonné úrazové pojištění:</u> Souhrnná hodnota předepsaného pojistného na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání podle vyhlášky ministerstva financí č. 125/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Položka obsahuje hodnoty od počátku roku do konce sledovaného období. <u>Náklady na pojistná plnění ze zákonného úrazového pojištění:</u> Hrubá výše nákladů na pojistná plnění, která vyplývají ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání podle vyhlášky ministerstva financí č. 125/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Položka obsahuje hodnoty od počátku roku do konce sledovaného období.
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS76 Pomocný analytický přehled Ministerstva financí (PAP)

- 9.34 Zdroj DS 76, resp. Pomocný analytický přehled je určen pro vybrané vládní instituce. Je doplňkovým účetním zdrojem dat pro naplnění celé sekvence národních účtů pro instituce spadající do S.13110, S.13130 a příspěvkové organizace v S.11001 (viz poznámka pod čarou 32). Jednak se požívá jako doplňkový zdroj při sestavování finančních, nefinančních účtů, tvorbu hrubého fixního kapitálu, pořízení pozemků a pořízení zásob. Zároveň je vhodným zdrojem pro konsolidaci.

Datový zdroj DS76: Pomocný analytický přehled (PAP)

Název datového zdroje: Pomocný analytický přehled
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Ministerstvo financí ČR
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Počáteční a koncové stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech, rozepsané vybrané náklady a výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost, dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek podle typů změn, zásoby podle typů změn.
Následné úpravy zjištěných dat: ne

DS79 Statistické údaje o živelních škodách

9.35 Datový zdroj zahrnuje statistické údaje o živelních škodách zjišťované Českou asociací pojišťoven za členské pojišťovny. Údaje jsou používány jako pomocný zdroj při sestavování čtvrtletních a ročních národních účtů, zejména pro stanovení výše kapitálového transferu plynoucího z náhrad z živelních škod, za jednotky zaříděné do sektoru S.128. Tyto statistické údaje jsou zveřejňovány na webových stránkách České asociace pojišťoven.

Datový zdroj DS79: Statistické údaje o živelních škodách

Název datového zdroje: Statistické údaje o živelních škodách
Organizace sběru dat a účelu, pro který je používán: Česká asociace pojišťoven (ČAP), nezisková instituce vytvořená na organizaci a podporu vzájemné pomoci, spolupráce a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Člen Insurance Europe (dříve Evropská pojišťovací a zajišťovací federace - CEA); ČAP zpracovává data z členských pojišťoven, která jsou zveřejněna prostřednictvím webových stránek ČAP.
Periodicita: čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Celkové objemy škod způsobené povodní, vichřicí a tíhou sněhu z pojištění majetku občanů, škody pojištění majetku podnikatelů a škody na motorových vozidlech; Celkové počty škod způsobené povodní, vichřicí a tíhou sněhu z pojištění majetku občanů, škody pojištění majetku podnikatelů a škody na motorových vozidlech.
Následné úpravy zjištěných dat: Ne.

DS85 Měsíční výkaz banky/pobočky zahraničních bank o vybraných inkasech a platbách (Dev (ČNB) 11-12/PESIFE11)

9.36 Zdroj 85 je jedním ze zdrojů používaných pro odhad vývozu a dovozu služeb. Údaje jsou poskytovány Českou národní bankou a týkají se souhrnných údajů o inkasech a platbách provedených bankami vůči zahraničí za finanční služby v členění podle zemí.

Datový zdroj DS85: Měsíční výkaz banky/pobočky zahraničních bank o vybraných inkasech a platbách (Dev (ČNB) 11-12/PESIFE11)

Název datového zdroje: Měsíční výkaz banky/pobočky zahraničních bank o vybraných inkasech a platbách
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Česká národní banka, součást položky platební bilance za oblast vývozu a dovozu finančních služeb
Periodicita: Měsíční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Finanční služby v členění podle zemí
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS87 Cestovní ruch – vývoz, dovoz

9.37 Zdroj je používán pro odhad vývozu a dovozu služeb. Poskytuje odhady nákupů rezidentů v zahraničí a nerezidentů v České republice, které souvisejí s cestovním ruchem. Je poskytován Českou národní bankou (ČNB), která v některých případech spolupracuje s Českým statistickým úřadem. Spolupráce se týká odhadů sezónních pracovních cest a studijních pobytů.

Datový zdroj DS87: Cestovní ruch

Název datového zdroje: Cestovní ruch
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Česká národní banka získává podklady pro odhad cestovního ruchu.
Periodicita: Čtvrtletní
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Pracovní cesty (sezónní, ostatní), soukromé cesty (zdravotní pobyty, studijní pobyty, ostatní)
Následné úpravy zjištěných dat: Odhad ukazatelů, které provádí ČNB, jsou k dispozici pouze v agregované podobě. Pro potřeby čtvrtletních národních účtů jsou v rámci expertních odhadů stanoveny komoditní struktury na úrovni 2místné CZ-CPA.

DS89 Čtvrtletní výkaz pro ekonomické subjekty vybraných produkčních odvětví (P 3-04)

- 9.38 Čtvrtletní statistické zjišťování u podnikatelských subjektů zařazených do S11 a S14. Plošné šetření v jednotkách s 50 a více zaměstnanci, výběrové zjišťování v souboru s 20 až 49 zaměstnanci a navíc individuální šetření v menších podnicích s vysokými nefinančními aktivy. Celkově je čtvrtletně obesíláno téměř 13 tisíc subjektů.
- 9.39 Dopočty výběrově zjištěných ukazatelů jsou prováděny s využitím údajů o DPH a počtu zaměstnanců.
- 9.40 Odhady ukazatelů za jednotky, které z různých důvodů nepředložily ve stanoveném termínu statistický výkaz, jsou vypočítávány na základě vývoje DPH s přihlédnutím k dříve vykázaným údajům.
- 9.41 Produkce a mezispotřeba subjektů s méně než 20 zaměstnanci je odhadována na základě vývoje DPH ze zdrojů Ministerstva financí.

Datový zdroj DS89: Statistické zjišťování

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz pro ekonomické subjekty vybraných produkčních odvětví (P 3-04)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 40 a 55 dní po skončení čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Ukazatele vstupující do přidané hodnoty (tržby z prodeje zboží, vlastních výrobků a služeb, změna stavu zásob, aktivace, náklady na prodané zboží, výkonová spotřeba), počet zaměstnanců, mzdy, přírůsteky a úbytky dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
Následné úpravy zjištěných dat: Dopočty za čtvrtletně nesledované položky s využitím ročních údajů

DS90 Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu (FIN 1-12 OSS)

9.42 Zdroj DS 90 je určen pro správce kapitol a organizační složky státu. Je hlavním účetním zdrojem dat za tyto organizace, obsahuje příjmy a výdaje za jejich hlavní činnost.

Datový zdroj DS90: Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu (FIN 1-12 OSS)

Název datového zdroje: Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Ministerstvo financí, hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu
Periodicita: měsíční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Příjmy (daňové příjmy, příjmy z vlastní činnosti, příjmy z prodeje majetku, ostatní příjmy) Výdaje (platy zaměstnanců, zákonné a ostatní sociální pojištění, nákup materiálu, nákup vody, paliv a energie, nákup služeb, pořízení nehmotného a hmotného majetku, vyplacené dotace)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS91 Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu státních fondů (FIN 1-12 SF)

9.43 Výkaz ministerstva financí je určen pro státní fondy. Je hlavním zdrojem dat za tyto organizace.

Datový zdroj DS91: Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu státních fondů (FIN 1-12 SF)

Název datového zdroje: Finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu státních fondů
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Ministerstvo financí, hodnocení plnění rozpočtu státních fondů
Periodicita: měsíční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Příjmy (daňové příjmy, příjmy z vlastní činnosti, příjmy z prodeje majetku, ostatní příjmy) Výdaje (platy zaměstnanců, zákonné a ostatní sociální pojištění, nákup materiálu, nákup vody, paliv a energie, nákup služeb, pořízení nehmotného a hmotného majetku, vyplacené dotace)
Následné úpravy zjištěných dat: Přechod z účetnictví do národních účtů

DS92 Čtvrtletní výkaz zdravotních pojišťoven (Zdp 3-04)

9.44 Toto statistické zjišťování poskytuje údaje za zdravotní pojišťovny a slouží zejména k sestavení čtvrtletních národních účtů a k propočtu vládního deficitu a dluhu.

Datový zdroj DS92: Statistické zjišťování

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz zdravotních pojišťoven (Zdp 3-04)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 40 dní po vykazovaném období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výnosy a tvorba fondů, náklady a čerpání fondů. Finanční ukazatele stavové – dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, zásoby. Základní údaje o přírůstcích a úbytcích dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku podle složek majetku.
Následné úpravy zjištěných dat: Ne.

DS93 Čtvrtletní výkaz pro vybrané vládní a podobné instituce (VPI 3-04)

9.45 Toto statistické zjišťování poskytuje údaje za veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, školské právnické osoby, Českou televizi, Český rozhlas, Správu železniční dopravní cesty, Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond, Fond pojištění vkladů a jiné vybrané veřejné nefinanční a finanční korporace sloužící zejména k sestavení čtvrtletních národních účtů a k propočtu vládního deficitu a dluhu.

Datový zdroj DS93: Statistické zjišťování

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz pro vybrané vládní a podobné instituce (VPI 3-04)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: T+40, kde T je vykazované období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Výnosy a náklady za hlavní a hospodářskou činnost ve statistickém členění. Základní údaje o přírůstcích a úbytcích dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Stav zásob.
Následné úpravy zjištěných dat: ne.

DS94 Čtvrtletní výkaz odvětví finančního zprostředkování (Pen Poj 3-04)

9.46 Toto statistické zjišťování poskytuje údaje o odvětvích finančního zprostředkování sloužící k propočtu čtvrtletních základních makroekonomických ukazatel, pro sestavení čtvrtletních národních účtů a pro potřeby mezinárodních organizací.

Datový zdroj DS94: Statistické zjišťování

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz odvětví finančního zprostředkování (Pen Poj 3-04)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 40 dní po vykazovaném období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Ukazatele o práci – počty zaměstnanců a jejich mzdy, základní údaje o přírůstcích a úbytcích dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku.
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS95 Čtvrtletní výkaz o práci (Práce 2-04)

9.47 Výběrové statistické zjišťování ve vládních a neziskových institucích organizované zejména pro potřeby vývoje zaměstnanosti a průměrných mezd. Získané ukazatele jsou využívány pro čtvrtletní odhady hrubé přidané hodnoty za S13 a S15 v běžných a stálých cenách.

Datový zdroj DS95: Statistické zjišťování

Název zjišťování: Čtvrtletní výkaz o práci (Práce 2-04)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Zjišťování na evropské úrovni nejsou prováděna
Periodicita: Čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 40 a 55 dní po skončení čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Počet zaměstnanců, mzdy, ostatní osobní náklady
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS96 Speciální databáze zaměstnanců (SD)

9.48 Speciální databáze je vytvářena oddělením podpůrných a administrativních datových zdrojů ČSÚ. Databáze obsahuje údaje o zaměstnancích z registru České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) upravených dle výsledků z jiných statistických šetření (Prům 1-12, P3-04 a dalších) a údajů z dalších registrů (hlavně Obchodní rejstřík). Údaje ze Speciální databáze se využívají pro odhad odvětvové struktury zaměstnaných osob.

Datový zdroj DS96: Speciální databáze zaměstnanců

Název zjišťování: Speciální databáze zaměstnanců (SD)
Organizace sbírající data a účel, pro který je sbírán: Český statistický úřad. K získání informací o trhu práce.
Periodicita: měsíční
Ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Počet zaměstnanců
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS97 Měsíční výkaz v obchodě a službách (SP 1-12)

9.49 Z tohoto výkazu se získávají tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb a z prodeje zboží za obchod v odvětvích CZ-NACE 45 a 47 a za služby odvětvích CZ-NACE 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 93.13, 96. Z těchto tržeb je vypočítán index v běžných cenách, který je převeden do jednotlivých položek COICOP.

Datový zdroj DS97: Měsíční výkaz v obchodě a službách

Název zjišťování: Měsíční výkaz v obchodě a službách (SP 1-12)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Dle Nařízení EU 1158/2005 doplňující Nařízení 1165/98 o krátkodobých statistikách jsou členské státy Unie povinné poskytovat informace o vývoji tržeb v odvětvích maloobchodu v měsíční periodicitě a služeb ve čtvrtletní periodicitě.
Periodicita: měsíční
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 36. den po skončení období za maloobchod a motoristický segment, 40. den po skončení čtvrtletí za služby
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Index maloobchodní tržeb a index tržeb ve službách (v běžných a stálých cenách)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS98 Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

- 9.50 Hlavním cílem VŠPS je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce, umožňujících její analýzu z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních, demografických aj. Výsledky VŠPS prohlubují kvalitu informací o charakteru zaměstnanosti a nezaměstnanosti obyvatelstva i dalších souvisejících jevech. Ve VŠPS jsou v maximální možné míře uplatněna doporučení Eurostatu, ILO i dalších mezinárodních organizací zabývajících. Jsou tak vytvořeny předpoklady i pro srovnávání situace na trhu práce s ostatními zeměmi na principu shodného metodického přístupu.
- 9.51 Údaje z VŠPS se využívají pro odhad zaměstnaných osob, pro odhad počtu úvazků na plnou pracovní dobu, odhad odpracovaných hodin a odhad počtu rezidentů pracujících v zahraničí.

Datový zdroj DS98: Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Název zjišťování: Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Obdoba šetření v EU
Periodicita: čtvrtletní
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 45 dní po skončení čtvrtletí
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Zaměstnané osoby (zaměstnanci, sebezaměstnaní), úvazky na plnou pracovní dobu (zaměstnanci, sebezaměstnaní, odpracované hodiny (zaměstnanci, sebezaměstnaní), rezidenti pracující v zahraničí
Následné úpravy zjištěných dat: Převod údajů z národního konceptu zaměstnanosti do domácího konceptu zaměstnanosti

DS99 Indexy spotřebitelských cen

9.52 Vývoj spotřebitelských cen (životních nákladů) se měří podle spotřebního koše, který se stanoví na základě výběru zboží a služeb placených obyvatelstvem. Cenové reprezentanty zahrnují takové výrobky a služby, jejichž podíl je významný ve výdajích obyvatelstva a pokrývá celou oblast spotřeby. Spotřební koš zahrnuje cca 730 položek, které jsou postupně agregovány do 12 hlavních skupin spotřebního koše podle váženého aritmetického průměru jednotlivých cenových indexů. Váhy ve spotřebním koši používané pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) jsou založeny na struktuře výdajů domácností zjištěné ve statistice rodinných účtů za rok 2005 a upravených podle statistiky národních účtů.

Datový zdroj DS99: Statistické zjišťování cen v maloobchodě

Název zjišťování: Individuální zjišťování cen v maloobchodě
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Obdoba šetření v EU
Periodicita: Měsíční
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 10 dní po konci měsíce
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Indexy spotřebitelských cen – na 3 místa klasifikace COICOP
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS100 Indexy cen výrobců

- 9.53 Indexy cen výrobců zahrnují indexy cen průmyslových výrobců, indexy cen stavebních prací, indexy cen tržních služeb a indexy cen zemědělské produkce.
- 9.54 **Indexy cen průmyslových výrobců** jsou sledovány měsíčně na základě údajů poskytovaných vybranými organizacemi (cca 1 200) za vybrané reprezentanty (asi 4 700). Sledované ceny jsou ceny odsouhlasené mezi dodavatelem a zákazníkem. Nezahrnují DPH, spotřební daň, náklady na dopravu k zákazníkovi a vedlejší náklady na dopravu a jsou fakturovány pro nejdůležitější obchodní případy.
- 9.55 V roce 1995 bylo zavedeno statistické hlášení pro stanovení **indexu cen stavebních prací**: obsah výkazu není změněn po období nejméně 2 let a výkaz se vrací mezi zpravodajskou jednotkou a statistickým úřadem. Výkaz je sledován u 141 cenových reprezentantů (vybrané typy stavebních prací). Zpravodajská síť stanovená účelovým výběrem zahrnovala 750 reprezentantů z různých tříd. Čtvrtletně hlášené ceny byly odsouhlaseny mezi dodavatelem a zákazníkem pro jednotku stavebních prací, vytvořených vlastními pracovníky zpravodajské jednotky v České republice. Jako doplněk k materiálu pro domácí stavební práce zahrnují všechny ostatní náklady nutné k provedení stavební činnosti a vylučují náklady na přípravu staveniště a DPH.
- 9.56 **Cenové indexy tržních služeb** zahrnují následující indexy z oblasti podnikání: cenové indexy tuzemské přepravy zboží, poštovních a komunikačních služeb, finančního zprostředkování, služeb odstraňování odpadu a ostatních obchodních služeb.
- 9.57 **Cenové indexy zemědělských výrobců** jsou počítány každý měsíc z cen zjištěných přibližně mezi 650 vybranými producenty v zemědělství (soukromými, družstevními a státními podniky) a neobsahují DPH. Zjišťovány jsou ceny dohodnuté a získané na vnitřním trhu (s vyloučením produkce pro vlastní spotřebu). Od 1. ledna 2001 jsou ceny zemědělských výrobců sledovány za 95 základních zemědělských výrobků (cenových reprezentantů): 63 rostlinných výrobků (včetně ovoce a zeleniny) a 32 výrobků z živočišné sféry.

Datový zdroj DS100: Statistická zjišťování cen výrobců

Název zjišťování: 27 dílčích statistických zjišťování
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Obdoba šetření v EU
Periodicita: měsíční
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 15 dní po konci měsíce
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Indexy cen výrobců – 2 místa klasifikace COICOP)
Následné úpravy zjištěných dat: Ne

DS101 Indexy cen vývozu a dovozu

9.58 Indexy jsou počítány v souladu s Harmonizovaným Systémem a převedeny tak, aby vyhovovaly členění podle hlavních skupin SITC, Rev.4 a pro potřeby národních účtů a Eurostatu ve členění podle Standardní klasifikace produkce (CZ-CPA). Cenoví reprezentanti byly vybrány podle podniků, akciových společností a společností s ručením omezeným, které mají význam v zahraničním obchodě České republiky (tzn. jak výrobní podniky – cca 520, tak podniky, které se zabývají pouze zahraničním obchodem – cca 480). V současnosti váhový vzorec cenových reprezentantů zahrnuje 1 750 vyvážených a 1 650 dovážených výrobků, surovin, které mají významný podíl v hodnotě klíčových skupin obchodovaných v rámci zahraničního obchodu.

Datový zdroj DS101: Statistická zjišťování cen vývozu a dovozu

Název zjišťování: Měsíční výkazy o cenách v zahraničním obchodě (ropa, produkty, doprava, služby)
Odkaz na zjišťování prováděná na evropské úrovni: Obdoba šetření v EU
Periodicita: Měsíční
Termín, kdy jsou výsledky k dispozici: 45 dní po vykazovaném období
Hlavní ukazatele používané ve čtvrtletních účtech: Indexy cen vývozu a dovozu – na 2 místa klasifikace CPA
Následné úpravy zjištěných dat: Ne